

Nr 210.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av Sveriges anslutning till en överenskommelse angående inter-europeiska betalningar och kompensationer för 1949/50 m. m.; given Stockholms slott den 3 mars 1950.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Sammanfattning.

I propositionen föreslås, att riksdagen måtte *dels* godkänna Sveriges anslutning till en inom Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete (Paris-organisationen) den 7 september 1949 undertecknad överenskommelse angående inter-europeiska betalningar och kompensationer för 1949/50, *dels ock* bemyndiga riksbanken att i form av s. k. dragningsrätter ställa vissa medel till förfogande för andra medlemsländer i organisationen i enlighet med bestämmelserna i överenskommelsen.

Ifrågavarande överenskommelse, som från svensk sida godkändes med ratifikationsförbehåll, har tillämpats provisoriskt från och med den 1 juli 1949, när den trädde i stället för en överenskommelse av motsvarande karaktär, gällande för tiden 1 juli 1948—30 juni 1949 (jämför Kungl. Maj:ts proposition nr 314/1948, riksdagens skrivelse nr 471).

De grundläggande principerna för det inter-europeiska betalningssystemet, sådana dessa inarbetats i den nu framlagda överenskommelsen för 1949/50, äro i stort sett desamma som gällde för den tidigare överenskommelsen för 1948/49. Den viktigaste nyheten utgöres av vissa bestämmelser angående

dragningsrätternas användningsområde, vilka syfta till att öka utrymmet för multilateral handel inom Europa. Bestämmelser ha även införts, vilka äro avsedda att samordna betalningssystemet med Paris-organisationens ansträngningar att avskaffa importrestriktionerna mellan medlemsländerna.

I ett bihang till överenskommelsen angivas de dragningsrätter å ett sammanlagt värde av 48 miljoner dollar, som Sverige skall ställa till andra medlemsländers förfogande inom betalningssystemets ram. Såsom ersättning för dessa dragningsrätter förutses Sverige erhålla en dollartilldelning av motsvarande storlek ur den amerikanska finanshjälpen under 1949/50.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 3 mars 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, QUENSEL, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, ANDERSSON, LINGMAN.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anför efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter.

Med skrivelse den 4 december 1948 (nr 471) har riksdagen godkänt Kungl. Maj:ts proposition nr 314/1948 angående Sveriges anslutning till den i Paris den 16 oktober 1948 undertecknade överenskommelsen angående inter-europeiska betalningar och kompensationer. Enligt artikel 25 i överenskommelsen skulle denna äga giltighet intill dess att kompensationerna för juni månad 1949 slutförts, därest uppgörelse mellan signatärmakterna ej dessförinnan träffats rörande fortsatt giltighet.

Arbetet på utformningen av en ny inter-europeisk betalningsöverenskommelse, avsedd att från och med juli 1949 träda i stället för den förenämnda överenskommelsen, påbörjades inom Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete (Paris-organisationen) i april förra året. Härvid nåddes enighet om ett förslag till överenskommelse angående inter-europeiska betalningar och kompensationer för 1949/50, gällande för tiden fram till den 30 juni 1950, som den 7 september 1949 godkändes av Paris-organisationens råd. Enligt bemyndigande biträdde den svenska delegationen rådsbeslutet med ratifikationsförbehåll. Texten till överenskommelsen, jämte bihang och tilläggsprotokoll, för vilken en redogörelse lämnas i det följande, torde såsom bilaga (litt. A) få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende.

Under sommaren och hösten 1949 pågick inom organisationen även arbetet på att utforma ett program för det europeiska återuppbyggnadsarbetet under tiden 1 juli 1949—30 juni 1950 och ett förslag till fördelning av den amerikanska finanshjälpens under samma period. Huvudresultaten av detta arbete, som i flera viktiga hänseenden nära anknyter till betalningsöverenskommelsen, komma jämväl att i korthet redovisas i det följande. Vidare gjordes under hösten bland annat förberedelser för återuppbyggnadsprogrammen och hjälpfördelningen under de två följande årsperioderna 1950/51 och 1951/52. Svenska regeringens program för dessa år, vilket överlämnades till organisationen den 3 januari 1950, torde såsom bilaga (litt. B) få fogas till statsrådsprotokollet.

I detta sammanhang torde få anmälas, att organisationens råd den 31 mars 1949 godkände ett tilläggsprotokoll nr 2 till betalningsöverenskomsten av den 16 oktober 1948. Protokollet innefattar bestämmelser angående avräkningen på vissa dragningsrätter av ett antal angivna inköps- och transaktioner mellan deltagarländerna under tredje kvartalet 1948. Då Sverige icke var part i någon av dessa transaktioner, saknade bestämmelserna praktisk betydelse för svensk del. Med hänsyn härtill har — ehuru Kungl. Maj:t på sin tid beslöt, att protokollet skulle undertecknas under förbehåll för riksdagens godkännande — anledning icke förelegat att underställa protokollet riksdagens prövning.

Betalningssystemet för 1949/50.

I likhet med det inter-europeiska betalningssystemet för 1948/49 — för vilket en utförlig teknisk redogörelse lämnades i förenämnda proposition — är betalningssystemet för 1949/50 uppbyggt kring två speciella betalningsanordningar, nämligen de s. k. kompensations- respektive dragningsrätterna. Vad beträffar kompensationsförfarandet, d. v. s. de månatligt genomförda kvittningarna av löpande skulder och fordringar mellan de i systemet deltagande länderna, överensstämmer utformningen helt i de båda systemen. För en närmare teknisk beskrivning av förfarandet torde därför kunna hänvisas till ifrågavarande redogörelse. I denna redovisas även huvudprinciperna för dragningsrätternas konstruktion och sättet för deras utnyttjande; vissa betydelsefulla ändringar och tillägg ha emellertid, såsom framgår av det följande, gjorts i betalningssystemet för 1949/50.

Den viktigaste principiella nyheten är att möjligheter öppnats för ett land, som erhållit en dragningsrätt, att använda denna för betalningar även till andra deltagarländer än det land, som ursprungligen lämnat dragningsrätten. Medan dylika möjligheter sålunda icke existerade i 1948/49 års betalningssystem, kan enligt 1949/50 års system 25 % (»den multilaterala delen») av ett lands dragningsrätt på ett annat deltagarland även utnyttjas gentemot övriga deltagarländer; de övriga 75 % (»den bilaterala delen») kunna däremot liksom tidigare endast användas i det land, som öppnat dragningsrätten. Avsikten med denna multilaterala användbarhet av 25 % av dragningsrätterna är att skapa utrymme för en viss konkurrens mellan deltagarländerna. Enligt de generella principerna för dragningsrättssystemet skall nämligen varje land, som ställer egen valuta till förfogande i samband med en dragningsrätt, erhålla motsvarande ersättning i dollar ur den amerikanska finanshjälpen. I den mån den multilaterala delen av en dragningsrätt utnyttjas i ett annat land än det, som öppnat dragningsrätten, medför detta ett tillskott i dollar till det förstnämnda landet utöver vad detta land i annat fall kunnat räkna med som dollarbidrag ur finanshjälpen. Å andra sidan kan det land, som inrättat en dragningsrätt, riskera att förlora ett mot den multilaterala delen svarande belopp av sin dollartilldelning ur denna hjälp, nämligen för den händelse ifrågavarande del blir

utnyttjad i ett annat deltagarland. Möjligheterna att vinna ett extra dollarbidrag, respektive risken att gå miste om delar av dollarbidragen, ha beräknats komma att hos deltagarländerna framkalla en strävan att i konkurrens med varandra hålla uppe eller öka sin export till andra deltagarländer.

De för de multilaterala delarna av dragningsrätterna grundläggande principerna ha i överenskommelsen utformats på följande sätt. Samtliga de delar, som tillkomma ett visst land, sammanslås i ett totalbelopp och betraktas såsom en till landets förfogande stående pool. Det land, till vars förmån poolen sålunda inrättats, kan genom instruktioner till agenten, d. v. s. Internationella Regleringsbanken i Basel, förfoga över medel ur poolen för att täcka underskott i förhållande till vilket som helst annat deltagarland (med undantag av Schweiz). Härvid gäller, dels att detta icke får ske i den mån underskottet skulle kunna finansieras ur den bilaterala delen av en dragningsrätt, som tillkommer landet i förhållande till det i sammanhanget aktuella överskottslandet, dels ock att den multilaterala delen av samma dragningsrätt — alltså dragningsrätten i förhållande till överskottslandet ifråga — automatiskt uttages ur poolen och disponeras för att täcka underskottet in till dragningsrättens fulla belopp.

Vad dragningsrätterna beträffar ha i 1949/50 års betalningssystem vidare införts ändrade bestämmelser om hur vid överenskommelsens upphörande skall förfaras med eventuella outnyttjade belopp. I 1948/49 års system skulle dylika outnyttjade dragningsrätter kvarstå med rätt för mottagarländerna att även efter systemets upphörande få utnyttja dessa till fullo på oförändrade villkor. Enligt 1949/50 års system skall ifråga om outnyttjade belopp av den *b i l a t e r a l a* delen av dragningsrätterna det land, som öppnat dragningsrätten ifråga, ställa till organisationens förfogande egen valuta till ett motsvarande värde och utfå ersättning i dollar på samma sätt som om dragningsrätten utnyttjats regelmässigt. Avsikten är att de valutor, som kunna komma att tillhandahållas på denna väg, skola sammanföras till en gemensam pool inom organisationen, som kan utnyttjas inom ramen av kommande betalningssystem. I den mån däremot de *m u l t i l a t e r a l a* delarna av dragningsrätterna förbli outnyttjade skola de i princip annulleras, varvid den häremot svarande dollarhjälpen icke kommer att utbetalas till länderna ifråga.

Medan 1948/49 års överenskommelse icke innehöll några regler angående deltagarländernas handelspolitik, har i 1949/50 års överenskommelse vissa dylika regler införts. Den närmaste anledningen härtill har varit önskvärdenheten att förebygga missbruk av de multilaterala delarna av dragningsrätterna. Ifrågavarande bestämmelser gå ut på att skydda de länder, som öppnat dragningsrätterna, mot ett oriktigt utnyttjande från mottagarländernas sida, och på motsvarande sätt de länder, som mottagit dragningsrätterna, mot åtgärder från deras motparters sida i syfte att upprätthålla eller skapa ett exportöverskott och härigenom framtinga ett utnyttjande av dragningsrätterna.

Överenskommelsen innefattar vissa bestämmelser angående förhållandet mellan systemet och de bilaterala handelsavtalen. Dessa bestämmelser innebära dels att man vid förhandlingar om dylika avtal skall taga hänsyn till den eventuella förefintligheten av en dragningsrätt mellan parterna, dels ock att det av de två länderna, till vars förmån dragningsrätten inrättats, under vissa angivna förutsättningar skall kunna inskränka sin importlicensgivning inom ramen av det bilaterala handelsavtalet med ett belopp högst motsvarande den multilaterala delen.

En ytterligare nyhet i 1949/50 års överenskommelse, vilken återfinnes bland bestämmelserna rörande revision av dragningsrätterna, anknyter till organisationens arbete på avskaffandet av importrestriktionerna mellan deltagarländerna. I revisionsbestämmelserna stadgas sålunda bland annat att dragningsrätterna skola kunna höjas eller sänkas därest verkningarna av dylika liberaliseringsåtgärder motivera en dylik ändring.

I betalningsöverenskommelsen ingå som integrerande delar fyra bihang (A—D). Bihang A och B innehålla bestämmelser rörande undantagande av tillgodohavanden från komensationerna resp. vissa växelkursberäkningar i samband härmed. Bihang C innefattar tabeller med beloppen för dragningsrätterna. I Bihang D ingå närmare föreskrifter rörande revision av dragningsrätterna.

Sveriges ställning inom betalningssystemet.

I det av Paris-organisationen framlagda första årsprogrammet för tiden 1 juli 1948—30 juni 1949 rekommenderades på sin tid, att Sverige skulle erhålla en sammanlagd dollartilldelning av 47 miljoner dollar. Beloppet skulle i sin helhet läggas på lånebasis. I programmet förutsattes vidare, att Sverige skulle ställa till övriga deltagarländers förfogande dragningsrätter å sammanlagt 34,8 miljoner dollar (i svenska kronor). Sverige skulle samtidigt i övriga deltagarländer erhålla dragningsrätter till ett sammanlagt värde av 9,8 miljoner dollar. Utfallet för Sveriges del av deltagandet i betalningssystemet beräknades härigenom bli *dels* ett svenskt nettobidrag i form av dragningsrätter å $(34,8 - 9,8 =)$ 25 miljoner dollar, för vilket enligt systemets regler och en särskild tillämpningsuppgörelse ersättning skulle erhållas genom ett motsvarande dollarlån utan återbetalningsskyldighet, *dels ock* ett dollarlån med återbetalningsskyldighet å resterande del av den rekommenderade tilldelningen, eller å $(47 - 25 =)$ 22 miljoner dollar. Det sistnämnda dollarlånet har emellertid sedermera minskats från 22 till 20,4 miljoner dollar i samband med en av de amerikanska myndigheterna verkställd reduktion av Sveriges totala dollartilldelning från 47 till 45,4 miljoner dollar; en proportionellt motsvarande reduktion genomfördes samtidigt i fråga om tilldelningarna även till övriga deltagarländer.

De av Sverige lämnade dragningsrätterna å sammanlagt 34,8 miljoner dollar fördelades med 21,8 miljoner till Norge, 5 miljoner till Grekland, 5 miljoner till Västtyskland, 2 miljoner till Nederländerna och 1 miljon dollar

till Turkiet. De svenska dragningsrätterna i andra deltagarländer om sammanlagt 9,8 miljoner dollar utgjordes av 6 miljoner på Belgien, 3 miljoner på Danmark, 0,7 miljon på Österrike och 0,1 miljon på Italien. Vid utgången av juni månad 1949 hade de av Sverige lämnade dragningsrätterna utnyttjats till ett belopp av sammanlagt 29,8 miljoner dollar; i motsatt riktning hade Sverige utnyttjat 7,665 miljoner dollar. De outnyttjade delarna av de enskilda dragningsrätterna voro å ena sidan hela beloppet, eller 5 miljoner dollar, av Västtysklands dragningsrätt på Sverige och å andra sidan 1,961 och 0,174 miljoner dollar av Sveriges dragningsrätter på Danmark respektive Österrike. Enligt en i december 1949 träffad uppgörelse ha dessa outnyttjade belopp kvittats mot varandra; härigenom ha resterna av de svenska dragningsrätterna på Danmark och Österrike annullerats och den västtyska dragningsrätten reducerats från 5 miljoner till (5 — 1,961 — 0,174 =) 2,865 miljoner dollar. Sistnämnda belopp har enligt uppgörelsen ställts till Västtysklands förfogande under det nu löpande året 1949/50.

Det faktiska utfallet av dessa olika operationer innebär att Sverige inom ramen av betalningssystemet för år 1948/49 lämnat ett nettobidrag till detta i form av dragningsrätter, respektive erhållit en dollarhjälp av den storleksordning och allmänna karaktär, som enligt prop. 314/1949 förutsågs i de ursprungliga planerna för Sveriges deltagande i det europeiska återuppbyggnadsarbetet under angivna år.

Enligt det förslag till fördelning av den amerikanska finanshjälpens under dess andra årsperiod 1 juli 1949—30 juni 1950, som Paris-organisationen framlade i slutet av augusti 1949, skulle Sverige i samband med återuppbyggnadsprogrammet för denna period erhålla en tilldelning å 48 miljoner dollar. Härvid förutsattes, att Sverige skulle ställa dragningsrätter till andra deltagarländers förfogande till ett sammanlagt värde motsvarande tilldelningen, vilken härigenom i sin helhet skulle ges samma karaktär av s. k. villkorlig hjälp utan återbetalningsskyldighet som enligt ovan gällde beträffande huvudparten av tilldelningen för årsperioden 1948/49. Efter underhandlingar fastställdes följande fördelning av dragningsrätterna inom ramen för det tillgängliga beloppet av 48 miljoner dollar i svensk valuta: Norge erhöll huvudparten eller 34,3 miljoner dollar, Grekland 9,3 miljoner samt Portugal och Turkiet vardera 2,2 miljoner dollar (se Bihang C). Inga dragningsrätter inrättades med Sverige som mottagande part.

Överenskommelsens ovan refererade bestämmelser angående dragningsrätternas bilaterala och multilaterala delar innebära för svensk del att uppräknade fyra länder, vilka erhållit dragningsrätter i Sverige, kunna utnyttja 25 % av dessa för inköp annorstädes. Härigenom kan Sverige riskera att gå miste om ett sammanlagt belopp av högst 25 % av sin dollartilldelning, eller $(25/100 \times 48 =) 12$ miljoner dollar; å andra sidan kan Sverige tänkas komma i åtnjutande av en tilldelning utöver de 48 miljonerna, nämligen i den mån andra deltagarländer besluta sig för att i ökad utsträckning använda de multilaterala delarna av sina dragningsrätter för betalningar till Sverige.

Överenskommelsens ikraftträdande m. m.

Överenskommelsen skall ratificeras och träda i kraft först sedan samtliga länder deponerat sina ratifikationsinstrument hos Paris-organisationens generalsekretariat. I avvaktan härpå tillämpas enligt ett samtidigt med överenskommelsen undertecknat tilläggsprotokoll bestämmelserna i överenskommelsen från och med den 1 juli 1949. Ifrågavarande protokoll skall gälla till dess överenskommelsen träder i kraft, men kan uppsägas av ett deltagarland med en uppsägningstid av tre månader.

Överenskommelsen är avsedd att förbli i kraft till dess de kompensationer och andra betalningsoperationer, som avse tiden intill utgången av juni månad 1950, ha utförts. Den kan därefter förlängas på sådana villkor som deltagarländerna må överenskomma om. Om sannolikheten talar för att en förlängning icke kommer till stånd, skola deltagarländerna på begäran av vilket som helst deltagarland uppdraga åt en eller flera kommittéer att undersöka och rekommendera vilka åtgärder som kunna erfordras för att undvika vissa konsekvenser som kunna uppstå genom att ländernas betalningspositioner i förhållande till varandra förändrats såsom ett resultat av överenskommelsens tillämpning. Skulle inom en skälig tidsperiod från upphörandet av överenskommelsen risk anses föreligga exempelvis för avbrott i handels- eller betalningsförbindelserna, för betalningar i guld och dollar etc. eller för andra liknande konsekvenser, äger ett deltagarland således påfordra tillsättandet av en dylik kommitté.

Departementschefen.

Inom Paris-organisationen utformades i början av 1949 ett s. k. handlingsprogram för verksamheten under året. I detta program formulerades vissa principer för deltagarländernas individuella och gemensamma ansträngningar till befrämjande av den interna finansiella stabiliseringen, exportofsensiven mot dollarmarknaderna, begränsningen av dollarimporten, utvecklingen av de inter-europeiska handels- och betalningsförbindelserna, investeringspolitiken m. m. Vad de inter-europeiska betalningsförbindelserna beträffade gällde det för deltagarländerna att bland annat med ledning av erfarenheterna från det vid ifrågavarande tidpunkt löpande betalningssystemet för 1948/49 söka komma vidare i riktning mot ökad frihet och multilateralism i handeln och betalningarna mellan länderna.

Arbetet på dessa olika uppgifter — vilka även innefattade utarbetandet av förslag till fördelning av den amerikanska finanshjälpen — förlöpte i stor utsträckning parallellt. I fråga om den interna finansiella stabiliseringen begärdes särskilda utredningar av de enskilda deltagarländerna, vilka sammanställdes i en specialrapport från organisationen i ämnet. Ansträngningarna att frigöra den inter-europeiska handeln ledde fram till ett i novem-

ber 1949 fattat rådsbeslut, enligt vilket samtliga deltagarländer skola avskaffa kvantitativa restriktioner för minst 50 % av sin import från övriga deltagarländer. På betalningsområdet nåddes enighet om den överenskommelse angående inter-europeiska betalningar och kompensationer för 1949/50, för vars huvudlinjer en redogörelse lämnats i det föregående. Vad slutligen hjälpfördelningen beträffar blev resultatet av organisationens arbete för Sveriges del en rekommendation av den tilldelning å 48 miljoner dollar, vars konstruktion och innebörd likaledes redovisats tidigare.

Följande kommentarer av mera allmän natur torde kunna göras beträffande förevarande frågekomplex, som i sin helhet synes böra underställas riksdagen. Redan under diskussionerna inom organisationen i samband med utformningen av det första inter-europeiska betalningssystemet, avseende tiden 1 juli 1948—30 juni 1949, framfördes förslag om att de s. k. dragningsrätterna i systemet skulle vara multilaterala i så måtto, att de skulle kunna överföras från att gälla ett deltagarland till ett annat, om de av någon anledning icke kommo till beräknad användning. Härigenom skulle ökade möjligheter erhållas att anpassa betalningsresurserna inom systemet till den faktiska handelsutvecklingen. Förslaget vann icke erforderlig anslutning. Under arbetet på betalningssystemet för årsperioden 1 juli 1949—30 juni 1950 återupptogs samma tanke i en mera kvalificerad form, innebärande att dragningsrätterna i sin helhet skulle bli multilaterala och kunna utnyttjas i vilket deltagarland som helst och sålunda icke till någon del vara bundna till de respektive länder, som ursprungligen öppnat dragningsrätterna. Enighet kunde emellertid icke nås om en dylik långtgående valfrihet beträffande dragningsrätternas användningsområde, utan man begränsade sig till bestämmelsen att 25 % av dragningsrätternas belopp skulle vara multilaterala i nyss angiven mening och sålunda kunna användas i vilket deltagarland som helst.

Enligt denna bestämmelse i överenskommelsen kan den svenska dollartilldelningen å 48 miljoner — för den händelse att de länder, som erhållit dragningsrätter i Sverige, utnyttja de multilaterala delarna på annat håll — komma att reduceras med högst 25 % eller med 12 miljoner dollar. Några egentliga risker i praktiken för en reduktion av denna storleksordning torde emellertid knappast föreligga. De fastställda beloppen för de av Sverige lämnade dragningsrätterna, inklusive deras multilaterala delar, äro överlag mindre än vad vederbörande mottagarländer ursprungligen angåvo såsom nödvändigt för att täcka beräknade betalningsunderskott i förhållande till Sverige; dessa länders möjligheter och benägenhet att disponera medel ur dragningsrätterna för betalningar i annan riktning torde därför vara begränsade. Bestämmelsen bereder samtidigt visst utrymme för Sverige att genom utökad export till andra deltagande länder inom betalningssystemets ram kvalificera sig för en högre tilldelning än 48 miljoner dollar. Med ledning av hittillsvarande erfarenheter synas de praktiska möjligheterna i detta avseende emellertid böra bedömas försiktigt.

Vad överenskommelsens bestämmelser av handelspolitisk innebörd beträff-

far ansluta sig dessa på ett naturligt sätt till multilateraliseringen av dragningsrätterna, och synas icke föranleda någon erinran ur svensk synpunkt.

Beräkningen av dragningsrätterna inom betalningssystemet har skett under hänsynstagande bland annat till vissa redan förefintliga betalningsmöjligheter mellan deltagarländerna. I Sveriges fall innebär detta, att Sverige gentemot Storbritannien förutsättes likvidera ett löpande betalningsunderskott å 64 miljoner dollar ur tillgängliga pundreserver. Vad beträffar de 35,²² miljoner kronor, som vid överenskommelsens undertecknande återstodo till Västtysklands förfogande enligt den s. k. Washington-uppgörelsen om de tyska tillgångarna i Sverige, ha dessa medel likaledes särskilt redovisats i överenskommelsens bihang angående befintliga tillgodohavanden.

Förutom de revisionsanledningar beträffande dragningsrätternas storlek, som gällt i föregående betalningssystem, nämligen i fall av force majeure eller grov felbedömning vid dragningsrättens fastställande, har i överenskommelsen införts möjligheten att motivera en begäran om revision med en hänvisning till oberäknade återverkningar på handels- och betalningsutvecklingen av åtgärder för frigörandet av handeln. Tanken är, att man på detta sätt skall kunna inom systemets ram hjälpa sådana länder, som genom en långtgående liberalisering av sin importhandel kommit i betalningssvårigheter. Bestämmelsen är så formulerad att den bereder möjligheter exempelvis för Sverige att själv begära att få en dragningsrätt i ett annat deltagarland, om den pågående frilistningen av importen skulle ådraga Sverige betydande betalningsförpliktelser.

I enlighet med riksdagens bemyndigande har riksbanken i samband med betalningssystemet för 1948/49 ställt de medel till förfogande, som motsvara de av Sverige inom systemets ram lämnade dragningsrätterna. Ett motsvarande bemyndigande synes erforderligt för det nu löpande årets betalningssystem. I detta sammanhang får jag erinra om att dragningsrätternas belopp, i svenska kronor räknat, i enlighet med systemets principiella konstruktion kommit att ökas till följd av höjningen av den svenska dollarkursen i september 1949.

Med hänsyn till Sveriges intresse att främja de europeiska handels- och betalningsförbindelserna och skapa de erforderliga finansiella förutsättningarna för en fortsatt utveckling av dessa och med tanke jämväl på de direkta fördelar, som i sammanhanget komma Sverige till godo, anser jag mig böra tillstyrka, att här behandlade förslag underställas riksdagen för godkännande.

Jag får därför med åberopande av det anförda föreslå, att ifrågavarande överenskommelse angående inter-europeiska betalningar och kompensationer måtte föreläggas riksdagen. Vidare bör begäras riksdagens bemyndigande till Sveriges riksbank att i form av dragningsrätter ställa de medel till förfogande, som enligt överenskommelsen skola utgöra Sveriges bidrag till betalningssystemet och till övriga i detta medverkande länder. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels godkänna Sveriges anslutning till överenskommelsen den 7 september 1949 angående inter-europeiska betalningar och kompensationer för 1949/1950,

dels ock bemyndiga riksbanken att i form av dragningsrätter ställa vissa medel till förfogande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

K.-E. Renström.

Bilaga A.

Accord de paiements et de compensations entre les pays européens pour 1949—1950.

Les Gouvernements de l'Autriche, de la Belgique, du Danemark, de la France, de la Grèce, de l'Irlande, de l'Islande, de l'Italie, du Luxembourg, de la Norvège, des Pays-Bas, du Portugal, du Royaume-Uni, de la Suède, de la Suisse et de la Turquie, les Commandants en Chef des Zones d'occupation en Allemagne de la France, du Royaume-Uni et des États-Unis d'Amérique, et le Commandant de la Zone Anglo-Américaine du Territoire Libre de Trieste;

Considérant qu'un système de paiements et de compensations a été établi pour l'exercice 1948—49 par l'Accord de Paiements et de Compensations entre les Pays Européens, signé à Paris le 16 octobre 1948;

Considérant que l'Article 25 dudit Accord a prévu que les Parties Contractantes examineront s'il y a lieu de le maintenir en vigueur;

Désirant prolonger le système de paiements et de compensations avec les modifications qui s'avèrent nécessaires, en vue notamment de progresser dans la voie d'une plus grande liberté des échanges et des paiements intra-européens, ainsi que l'envisage l'Article 4 de la Convention de Coopération Economique Européenne, signée à Paris le 16 avril 1948;

Considérant la Résolution en date du 2 septembre 1949, par laquelle le Conseil de l'Organisation Européenne de Coopération Economique (appelé ci-dessous le «Conseil») a approuvé le texte du présent Accord, l'a recommandé à la signature des Membres de l'Organisation Européenne de Coopération Economique

Agreement for Intra-European Payments and Compensations for 1949—1950.

The Governments of Austria, Belgium, Denmark, France, Greece, Ireland, Iceland, Italy, Luxembourg, Norway, the Netherlands, Portugal, the United Kingdom, Sweden, Switzerland and Turkey; the Commanders-in-Chief of the French, United Kingdom and United States Zones of Occupation of Germany; and the Commander of the British-United States Zone of the Free Territory of Trieste;

Considering that a payments and compensations scheme was established for 1948—49 by the Agreement for Intra-European Payments and Compensations signed in Paris on 16th October, 1948;

Considering that Article 25 of the said Agreement provided that the Contracting Parties would consider whether it should be continued;

Desiring to continue the payments and compensations scheme with such modifications as appear necessary, particularly with a view to moving forward towards the liberalisation of Intra-European trade and payments as envisaged in Article 4 of the Convention for European Economic Co-operation signed in Paris on 16th April, 1948;

Having regard to the adoption on the 2nd September 1949 of a Resolution of the Council of the Organisation for European Economic Co-operation (hereinafter referred to as the «Council») approving the text of the present Agreement; recommending it to the Members of the Organisation for European Eco-

Översättning.

Överenskommelse angående inter-europeiska betalningar och kompensationer för 1949—1950.

De österrikiska, belgiska, danska, franska, grekiska, irländska, isländska, italienska, luxemburgska, norska, nederländska, portugisiska, brittiska, svenska, schweiziska och turkiska regeringarna, befälhavarna för Frankrikes, Storbritanniens och Förenta staternas ockupationszoner i Tyskland samt befälhavaren för den brittisk-amerikanska zonen i det fria området Trieste;

vilka beakta, att ett system för betalningar och kompensationer upprättades för 1948/49 genom den i Paris den 16 oktober 1948 undertecknade överenskommelsen angående inter-europeiska betalningar och kompensationer;

vilka beakta, att artikel 25 i sagda överenskommelse stadgade, att de fördragsslutande parterna skulle överväga, huruvida densamma skulle er hålla fortsatt giltighet;

vilka önska efter vidtagande av erforderliga ändringar bibehålla systemet för betalningar och kompensationer framför allt i syfte att framskrida emot frigörandet av handeln och betalningarna mellan Europas länder i enlighet med vad som förutses i artikel 4 i den i Paris den 16 april 1948 undertecknade konventionen för europeiskt ekonomiskt samarbete;

vilka beakta, att Organisationens för europeiskt ekonomiskt samarbete råd (härefter kallat »Rådet») genom beslut den 2 september 1949 godkänt texten till förevarande överenskommelse och till medlemmarna i Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete (härefter kallad »Organi-

(appelée ci-dessous l'«Organisation») et a décidé que l'Organisation assumerait les fonctions prévues au présent Accord dès sa mise en application;

Considérant l'adoption par le Conseil le 31 août 1949, d'une Recommandation relative à la division de l'aide américaine pour l'année 1949—1950;

Sont convenus de ce qui suit:

TITRE I.

Dispositions générales.

Article 1.

a. Les Parties Contractantes effectueront, conformément aux dispositions du présent Accord, des opérations comportant des compensations monétaires et l'utilisation de droits de tirage (appelées ci-dessous les «opérations»).

b. Les opérations ont pour objet de faciliter les transactions que les Parties Contractantes pourront à tout moment autoriser conformément à leurs politiques respectives de transferts de devises et aux dispositions de leurs accords de paiements.

Article 2.

La Banque des Règlements Internationaux, agissant en vertu de l'accord conclu entre l'Organisation et la Banque, en application de la Décision du Conseil en date du 10 septembre 1948, est l'Agent chargé des opérations.

Article 3.

a. Les opérations sont effectuées chaque mois, conformément aux directives données par l'Organisation pour l'application du présent Accord (appelées ci-dessous les «Directives»).

b. L'Agent soumet chaque mois des rapports à l'Organisation conformément aux Directives.

economic Co-operation (hereinafter referred to as the «Organisation») for signature, and providing that the Organisation should assume the functions envisaged under the present Agreement as from the date from which it will apply; and

Having regard to the adoption on 31st August 1949, of a Recommendation by the Council relating to the Distribution of American Aid for 1949—50;

Have agreed as follows:

PART I.

General Provisions.

Article 1.

(a) The Contracting Parties shall carry out, in accordance with the provisions of the present Agreement, operations which shall consist of currency compensations, and the use of drawing rights (hereinafter referred to as «operations»).

(b) Operations are intended to facilitate transactions which the Contracting Parties may at any time allow in accordance with their respective transfer policies and with the terms of their payments agreements.

Article 2.

The Bank for International Settlements, acting in accordance with the agreement made between the Organisation and the Bank in pursuance of the Decision adopted by the Council on 10th September, 1948, shall be the Agent for the operations.

Article 3.

(a) Operations shall take place each month and in accordance with the directives issued by the Organisation for the application of the present Agreement (hereinafter referred to as the «Directives»).

(b) The Agent shall submit, in accordance with the Directives, monthly reports to the Organisation.

sationen») förordat överenskommelsens undertecknande samt föreskrivit att Organisationen skall från och med den dag, då överenskommelsen erhåller giltighet, åtaga sig de uppgifter, som däri förutses; och

vilka beakta den av Rådet den 31 augusti 1949 godtagna rekommendationen rörande fördelningen av amerikansk hjälp för 1949/50,

hava överenskommit om följande:

DEL I.

Allmänna bestämmelser.

Artikel 1.

a) De fördragsslutande parterna skola i enlighet med bestämmelserna i denna överenskommelse utföra operationer, vilka skola utgöras av dels valutakompensationer, dels ock utnyttjandet av dragningsrätter (härefter benämnda »operationerna»).

b) Operationerna äro avsedda att underlätta sådana transaktioner, som de fördragsslutande parterna vid varje tillfälle tillåta i enlighet med sina valutabestämmelser och bestämmelserna i sina betalningsöverenskommelser.

Artikel 2.

Internationella regleringsbanken skall i enlighet med den överenskommelse, som jämlikt Rådets beslut den 10 september 1948 träffats mellan Organisationen och banken, vara agent för operationerna.

Artikel 3.

a) Operationerna skola äga rum varje månad i enlighet med av Organisationen utfärdade direktiv för tillämpningen av förevarande överenskommelse (härefter benämnda »direktiven»).

b) Agenten skall i enlighet med direktiven tillställa Organisationen månatliga rapporter.

Article 4.

a. Chaque fois qu'un règlement en or ou en devises devient exigible au cours d'un mois donné en vertu d'un accord de paiements conclu entre deux Parties Contractantes, ce règlement est différé jusqu'à ce que les opérations relatives à ce mois aient été effectuées.

b. Tout règlement en or ou en devises qui reste dû après les opérations relatives au mois considéré doit être alors effectué immédiatement. Tout règlement de cette nature doit être notifié à l'Agent et à l'Organisation par la Partie Contractante qui effectue le règlement.

c. Aucune disposition du présent Article ne s'oppose à ce qu'une Partie Contractante au profit de qui un règlement doit être effectué, adopte des dispositions différentes en accord avec une autre Partie Contractante si, par suite de l'application du présent Article, une marge de crédit consentie par la première à la seconde se trouve dépassée de façon continue.

Article 5.

a. Les soldes disponibles pour les opérations sont les soldes des comptes tenus par une banque centrale au nom d'autres banques centrales.

b. Les banques centrales, au sens du présent Accord, sont les banques centrales ou les autres autorités monétaires désignées par les Parties Contractantes.

c. Chaque Partie Contractante s'engage à ne pas faire en sorte que des banques autres que les banques centrales détiennent des soldes anormaux en monnaies d'autres Parties Contractantes et, en général, à ne pas placer de tels soldes de façon qu'ils ne soient pas disponibles pour les opérations.

Article 6.

a. Les soldes à utiliser dans les compensations relatives à un mois donné sont calculés conformément aux Directives.

Article 4.

(a) Whenever a gold or foreign currency settlement falls due in the course of any month under a payments agreement between any two Contracting Parties, the settlement shall be postponed until after the operations in respect of that month.

(b) Any settlement in gold or foreign currency which shall remain due after the operations in respect of that month shall then be effected immediately. Any such settlement shall be reported to the Agent and the Organisation by the Contracting Party which makes the settlement.

(c) Nothing in the provisions of this Article shall preclude a Contracting Party in favour of which a settlement is to be made from making different provisions by agreement with another Contracting Party, if, owing to the operation of this Article, a credit margin granted by the former to the latter is being continuously exceeded.

Article 5.

(a) The balances available for operations shall be the balances of accounts kept by a central bank in the name of other central banks.

(b) For the purposes of the present Agreement, central banks shall be the central banks or other monetary authorities designated by the Contracting Parties.

(c) Each Contracting Party undertakes not to cause abnormal balances in the currencies of other Contracting Parties to be held by banks other than central banks or otherwise to place such balances so that they will not be available for the purpose of operations.

Article 6.

(a) The balances to be used in compensations in respect of any month shall be calculated in accordance with the Directives.

Artikel 4.

a) Närhelst en betalning i guld eller utländsk valuta enligt en mellan två fördragsslutande parter ingången betalningsöverenskommelse förfaller till betalning under loppet av en månad, skall betalningen uppskjutas, till dess att operationerna för ifrågavarande månad ägt rum.

b) En betalning i guld eller utländsk valuta, som efter operationerna för ifrågavarande månad kvarstår att fullgöra, skall då omedelbart verkställas. Anmälan om alla sådana betalningar skall göras till Agenten och Organisationen av den fördragsslutande part, som verkställer betalningen.

c) Utan hinder av bestämmelserna i denna artikel äger fördragsslutande part, till vars förmån en betalning skall verkställas, träffa avvikande överenskommelse med en annan fördragsslutande part, därest på grund av bestämmelserna i denna artikel en kreditmarginal, som av den förre parten beviljats den senare, fortlöpande överskrides.

Artikel 5.

a) De behållningar, som skola stå till förfogande för operationerna, skola utgöras av behållningen på sådana konton, som en centralbank för i andra centralbankers namn.

b) Med centralbanker avses i denna överenskommelse de centralbanker eller andra monetära institutioner, som utsetts av de fördragsslutande parterna.

c) Envar fördragsslutande part för binder sig att icke föranleda, att onormalt stora behållningar i övriga parter valutor innehavas av andra banker än centralbankerna, eller att på annat sätt placera dylika behållningar så att de icke stå till förfogande för operationerna.

Artikel 6.

a) De behållningar, som skola utnyttjas vid compensationerna för någon månad, skola beräknas i enlighet med direktiven.

b. Dans le calcul des soldes à utiliser dans les compensations, l'Agent peut exclure certains montants conformément aux dispositions de l'Annexe A.

c. Aucun montant exclu des compensations relatives à un mois donné en vertu du paragraphe b du présent Article, ne doit être compris par la Partie Contractante qui a demandé cette exclusion, dans les calculs concernant les règlements en or ou en devises qui seraient exigibles par ladite Partie Contractante en vertu d'un accord de paiements et qui pourraient intervenir immédiatement après les opérations se rapportant au mois considéré. Toutefois, cette disposition ne s'applique pas au cas de montants affectés par un créateur en vertu de la Section Ie de l'Annexe A au rachat de l'or ou des devises transférés à un débiteur.

(b) When calculating the balances to be used in compensations, the Agent may exclude certain amounts in accordance with the provisions of Annex A.

(c) No amount excluded under paragraph (b) of this Article from the compensations in respect of any month, shall be included by the Contracting Party requesting the exclusion, in the calculation for the purpose of any settlement in gold or foreign currency which would be due to that Contracting Party under a payments agreement and which might follow immediately after the operations in respect of that month. However, this provision shall not apply in the case of amounts earmarked by a creditor under Section I (e) of Annex A for the repurchase of gold or foreign currency transferred to a debtor.

Article 7.

Les déficits mensuels de chaque Partie Contractante à l'égard de chaque autre Partie Contractante sont calculés conformément aux Directives.

Article 7.

The monthly deficit of each Contracting Party with any other Contracting Party shall be calculated in accordance with the Directives.

Article 8.

a. Chaque Partie Contractante doit communiquer à l'Agent:

1. Toutes les informations nécessaires pour permettre à l'Agent de connaître exactement la nature et l'exécution de ses accords de paiements avec d'autres Parties Contractantes;

2. Un état mensuel des soldes disponibles pour les opérations et des montants exclus des compensations;

3. Un rapport mensuel indiquant un taux de change unique convenu avec chacune des autres Parties Contractantes et que la Partie Contractante qui établit le rapport est disposée à voir adopter pour les opérations;

4. Un état mensuel des règlements en or ou en devises effectués au

Article 8.

(a) Each Contracting Party shall communicate to the Agent:

(i) All information necessary to enable the Agent to have a clear understanding of the nature and operation of its payments agreements with other Contracting Parties;

(ii) A monthly statement of the balances available for operations and the amounts excluded from the compensations;

(iii) A monthly report giving a single rate of exchange agreed with each other Contracting Party at which the Contracting Party reporting is prepared for operations to take place;

(iv) A monthly statement of settlements in gold or foreign currency

b) Agenten må vid beräkandet av de behållningar, som skola utnyttjas vid compensationerna, utesluta vissa belopp i enlighet med bestämmelserna i Bihang A.

c) Belopp, som enligt mom. b) i denna artikel uteslutits från compensationerna avseende någon månad, må icke av den fördragsslutande part, vilken begärt uteslutandet, medtagas vid beräkning av sådan betalning i guld eller utländsk valuta, som enligt en betalningsöverenskommelse tillkommer denna fördragsslutande part och som kan vara att fullgöra omedelbart efter genomförandet av operationerna avseende ifrågavarande månad. Vad nu sagts skall dock icke gälla beträffande sådana belopp, som en borgenär reserverat i enlighet med avdelning I e) i Bihang A i och för återköp av guld eller utländsk valuta, som erlagts till en gäldenär.

Artikel 7.

Envar fördragsslutande parts månatliga underskott i förhållande till annan fördragsslutande part skall beräknas i enlighet med direktiven.

Artikel 8.

a) Envar fördragsslutande part skall tillställa Agenten:

(i) alla sådana upplysningar, som erfordras för att Agenten skall kunna erhålla fullständig kännedom om beskaffenheten och fungerandet av den fördragsslutande partens betalningsöverenskommelser med andra fördragsslutande parter;

(ii) en månatlig uppgift rörande de behållningar, som stå till förfogande för operationerna, och de belopp, som undantagits från compensationerna;

(iii) en månatlig uppgift å den med varje annan part överenskomna växelkurs, enligt vilken den uppgiftslämnande parten är beredd att tillåta operationerna äga rum;

(iv) en månatlig rapport rörande sådana betalningar i guld eller ut-

cours du mois par la Partie Contractante intéressée aux autres Parties Contractantes;

5. Toutes les informations permettant à l'Agent de déterminer les montants de monnaie correspondant à des droits de tirage susceptibles d'être utilisés;

6. Toutes les autres informations nécessaires à l'Agent pour l'accomplissement de sa tâche.

b. Dans le cas de Parties Contractantes dont les parités de change ne sont pas homogènes, les soldes et taux de change notifiés en application des sous-paragraphes 2 et 3 du paragraphe *a* du présent Article sont déterminés conformément aux dispositions de l'Annexe B.

Article 9.

Si une Partie Contractante, en communiquant une information à l'Agent aux fins du présent Accord, lui notifie qu'elle désire que cette information soit considérée comme confidentielle, parce qu'elle ne l'a pas rendue publique, l'Agent doit tenir dûment compte de cette notification lorsqu'il fait usage de l'information en question.

TITRE II.

Compensations.

Article 10.

a. Les compensations sont de première ou de deuxième catégorie.

b. Une compensation est dite de première catégorie lorsqu'il en résulte, pour une Partie Contractante, une réduction d'un ou de plusieurs soldes débiteurs en contre partie d'une réduction équivalente d'un ou de plusieurs soldes créditeurs.

c. Une compensation est dite de deuxième catégorie lorsqu'il en résulte l'augmentation d'un solde ou l'apparition d'un solde nouveau par rapport à la position telle qu'elle se présentait avant la compensation.

made during the month by that Contracting Party to other Contracting Parties;

(v) Such information as will enable the Agent to ascertain the amounts of currency in respect of drawing rights which may be used; and

(vi) Such further information as may be required by the Agent for the performance of his task.

(b) In the case of Contracting Parties without a unified cross-rate structure, the balances and rates of exchange reported under sub-paragraphs (ii) and (iii) of paragraph (a) of this Article shall be determined in accordance with the provisions of Annex B.

Article 9.

If a Contracting Party, in placing information at the disposal of the Agent for the purposes of the present Agreement, intimates that it desires the information to be treated as confidential, because the information has not been published by it, the Agent shall have due regard to the intimation in making use of the information.

PART II.

Compensations.

Article 10.

(a) Compensations shall be first and second category compensations.

(b) A first category compensation means a compensation which results for any Contracting Party in a decrease in one or more debit balances against an equivalent decrease in one or more credit balances.

(c) A second category compensation means a compensation which results in the increase of a balance or the formation of a new balance in comparison with the position before the compensation.

ländsk valuta, som den fördragsslutande parten under månaden verkställt till andra fördragsslutande parter;

(v) sådana upplysningar, som erfordras för att Agenten skall kunna fastställa de valutabelopp, som må användas inom ramen av dragningsrätter, samt

(vi) sådana ytterligare upplysningar, som Agenten må erfordra för fullgörandet av sin uppgift.

b) I vad gäller fördragsslutande part, som icke har ett enhetligt växelkurssystem, skola de behållningar och växelkurser, varom uppgifter skola lämnas i enlighet med styckena (ii) och (iii) av moment a) i denna artikel, bestämmas på sätt i Bihang B säges.

Artikel 9.

Därest fördragsslutande part, vid tillhandahållande av upplysningar till Agenten i enlighet med förevarande överenskommelse, förklarar sig önska, att upplysningarna skola behandlas förtroligt, enär desamma icke offentliggjorts av den fördragsslutande parten, skall Agenten vid utnyttjandet av upplysningarna taga vederbörlig hänsyn härtill.

DEL II.

Kompensationer.

Artikel 10.

a) Kompensationerna skola utgöras av kompensationer av första och andra kategorien.

b) Med kompensation av första kategorien avses en kompensation, vilken för fördragsslutande part medför en minskning i ett eller flera debetsaldon mot en däremot svarande minskning i ett eller flera kredit-saldon.

c) Med kompensation av andra kategorien avses en kompensation, vilken medför en ökning av ett saldo eller uppkomsten av ett nytt saldo i förhållande till ställningen före kompensationen.

Article 11.

a. Les compensations de première catégorie sont exécutées sans l'accord préalable des Parties Contractantes.

b. Les compensations de deuxième catégorie sont subordonnées à l'accord préalable des Parties Contractantes directement intéressées à chaque compensation de deuxième catégorie.

c. En établissant les compensations de deuxième catégorie, l'Agent s'efforcera de faciliter les compensations propres à rendre plus aisées les relations les plus critiques, en gardant particulièrement à l'esprit qu'il est désirable d'éviter autant que possible les règlements en or ou en devises entre les Parties Contractantes ainsi que les interruptions dans les échanges ou les paiements.

d. Les Parties Contractantes, bien qu'elles ne s'engagent pas à accepter les compensations de deuxième catégorie, se déclarent prêtes à coopérer pleinement en vue de faciliter la réalisation de toute proposition raisonnable présentée par l'Agent, compte tenu de toutes les circonstances relatives à ces compensations.

Article 12.

Nonobstant les dispositions de l'Article 11 ci-dessus:

a. l'Organisation peut décider que certains types de compensations de deuxième catégorie sont exécutés sans l'accord préalable des Parties Contractantes; et

b. une Partie Contractante peut faire connaître à l'Agent qu'elle est disposée à accepter, sans son accord préalable, certains types de compensations de deuxième catégorie non couverts par le paragraphe a du présent Article, qui pourraient être établies par l'Agent.

Article 13.

L'Organisation peut décider que les déficits mensuels seront utilisés dans les

Article 11.

(a) First category compensations shall be applied without the prior consent of the Contracting Parties.

(b) Second category compensations shall require the prior consent of the Contracting Parties directly concerned in each second category compensation.

(c) In arranging second category compensations the Agent shall endeavour to facilitate those compensations which will ease the most difficult relationships, bearing particularly in mind the desirability of avoiding so far as possible settlements between Contracting Parties in gold or foreign currencies and interruptions in trade or payments.

(d) The Contracting Parties, while not binding themselves to accept second category compensations, intend to cooperate fully in facilitating any reasonable propositions made to them by the Agent, having regard to all the circumstances concerning such compensations.

Article 12.

Notwithstanding the provisions of Article 11,

(a) the Organisation may decide that certain classes of second category compensations shall be applied without the prior consent of the Contracting Parties; and

(b) any Contracting Party may inform the Agent that it is prepared to accept, without its prior consent, certain classes of second category compensations not covered by paragraph (a) of this Article, which may be arranged by the Agent.

Article 13.

The Organisation may decide that the monthly deficits shall be used in com-

Artikel 11.

a) Kompensationer av första kategorien skola genomföras utan föregående samtycke av de fördragsslutande parterna.

b) Kompensationer av andra kategorien skola icke genomföras utan föregående samtycke av de fördragsslutande parter, som äro direkt berörda av varje kompensation av andra kategorien.

c) Agenten skall vid anordnandet av kompensationer av andra kategorien söka underlätta sådana kompensationer, som äro ägnade att avhjälpa särskilt kritiska skuldförhållanden, varvid särskilt bör beaktas önskvärdheten av att såvitt möjligt undvika betalningar mellan fördragsslutande parter i guld eller utländska valutor samt avbrott i handeln eller betalningarna.

d) De fördragsslutande parterna hava, ehuru de icke binda sig för att godtaga kompensationer av andra kategorien, för avsikt att till fullo samarbeta för att underlätta genomförandet av varje skäligt förslag, som framlägges för dem av Agenten, under hänsynstagande till alla omständigheter, som stå i samband med ifrågavarande kompensationer.

Artikel 12.

Utan hinder av bestämmelserna i artikel 11 må

a) Organisationen besluta att vissa slag av andra kategoriens kompensationer skola genomföras utan föregående samtycke av de fördragsslutande parterna, och

b) fördragsslutande part underätta Agenten, att den är beredd att utan föregående samtycke godtaga vissa slag av kompensationer av andra kategorien, vilka icke omfattas av i moment a) i denna artikel avsedda kompensationer och som kunna anordnas av Agenten.

Artikel 13.

Organisationen må besluta, att de månatliga underskotten skola ut-

compensations dans des conditions qu'elle déterminera.

pensations on such conditions as it may determine.

Article 14.

a. Toute compensation qui implique l'utilisation du solde d'un compte tenu par la banque centrale de la Suisse ou à son nom, nécessite l'accord préalable de la Suisse ainsi que celui de l'autre Partie Contractante en cause.

b. Sous réserve de l'approbation de l'Organisation, le Gouvernement de la Suisse peut, à tout moment, décider d'accepter sans son accord préalable tous ou certains types de compensations qui sont exécutées en vertu du présent Accord sans l'accord préalable des Parties Contractantes. Dès cette approbation, les dispositions du paragraphe *a* du présent Article cesseront de lui être appliquées ainsi qu'aux autres Parties Contractantes en cause.

Article 14.

(a) Any compensation which requires the use of the balance of any account kept by, or in the name of, the central bank of Switzerland shall be subject to the prior consent of Switzerland and the other Contracting Parties in question.

(b) Subject to approval by the Organisation, the Government of Switzerland may, at any time, decide to accept without its prior consent all or any classes of compensations which are applied under the present Agreement without the prior consent of the Contracting Parties. Upon such approval, the provisions of paragraph *(a)* of this Article shall cease to apply to Switzerland and to the other Contracting Parties in question.

TITRE III.

PART III.

Droits de tirage.

Drawing Rights.

Article 15.

Article 15.

a. Les droits de tirage, au sens du présent Accord, sont les droits de tirage bilatéraux et multilatéraux.

b. Chaque Partie Contractante figurant comme créateur au Tableau II de l'Annexe C du présent Accord (appelée «créateur» dans le présent Accord) établit en faveur de chacune des Parties Contractantes figurant comme débiteur à son égard au Tableau II de ladite Annexe (appelée «débiteur» dans le présent Accord) des droits de tirage bilatéraux. Le montant des droits de tirage bilatéraux établis par chaque créateur en faveur de chacun de ses débiteurs est indiqué au Tableau II de l'Annexe C.

(a) Drawing rights, within the meaning of the present Agreement, shall be bilateral and multilateral drawing rights.

(b) Each Contracting Party shown as a creditor in Table II of Annex C (referred to as a «creditor» in the present Agreement) shall establish bilateral drawing rights in favour of each Contracting Party shown in Table II of the said Annex as a debtor with regard to it (referred to as a «debtor» in the present Agreement). The amount of bilateral drawing rights established by each creditor in favour of each of its debtors is shown in Table II of Annex C.

c. Il est établi en faveur de chaque débiteur des droits de tirage multilatéraux.

(c) Multilateral drawing rights shall be established in favour of each debtor.

nyttjas vid komparationerna på sådana villkor, som Organisationen bestämmer.

Artikel 14.

a) Varje komparation, som förutsätter utnyttjande av behållningen på konto fört av eller för Schweiz' centralbank, skall icke genomföras utan föregående samtycke av Schweiz och övriga berörda fördragsslutande parter.

b) Under förutsättning av Organisationens godkännande må Schweiz' regering när som helst besluta att, utan att dess föregående samtycke erfordras, godkänna alla eller vissa slag av komparationer, vilka genomföras enligt förevarande överenskommelse utan att föregående samtycke av de fördragsslutande parterna erfordras. Vid sådant godkännande skola bestämmelserna i moment a) i denna artikel upphöra att gälla för Schweiz och övriga berörda fördragsslutande parter.

DEL III.

Dragningsrätter.

Artikel 15.

a) Dragningsrätter enligt denna överenskommelse skola vara dels bilaterala, dels ock multilaterala dragningsrätter.

b) Envar fördragsslutande part, vilken i tabell II till Bihang C angivits vara borgenär (benämnd »borgenär» i förevarande överenskommelse), skall upprätta bilaterala dragningsrätter till förmån för varje sådan fördragsslutande part, som i tabell II i sagda bihang angivits vara gäldenär i förhållande till parten (benämnd »gäldenär» i förevarande överenskommelse). Beloppet av de bilaterala dragningsrätter, som envar borgenär upprättat till förmån för envar av sina gäldenärer, framgår av tabell II i Bihang C.

c) Multilaterala dragningsrätter skola upprättas till förmån för varje

raux. Le montant des droits de tirage multilatéraux établis en faveur de chaque débiteur est indiqué au Tableau II de l'Annexe C.

The amount of multilateral drawing rights established in favour of each debtor is shown in Table II of Annex C.

Article 16.

Les droits de tirage établis en faveur d'un débiteur sont rendus disponibles et utilisés conformément aux dispositions du présent Accord pour couvrir:

1. dans le cas des droits de tirage bilatéraux, tout ou partie de ses déficits mensuels à l'égard du créancier qui a établi les droits de tirage; et

2. dans le cas des droits de tirage multilatéraux, tout ou partie de ses déficits mensuels à l'égard de toute Partie Contractante.

Article 17.

a. Sous réserve des dispositions du paragraphe *b* du présent Article, les montants de monnaie correspondant à des droits de tirage (appelés ci-dessous «montants de monnaie»), sont rendus disponibles dans la monnaie de la Partie Contractante qui les rend disponibles ou, lorsqu'une autre monnaie est normalement utilisée pour les paiements entre cette Partie Contractante et une autre Partie Contractante, dans cette autre monnaie. Chacune des Parties Contractantes fera connaître à l'Agent, le 10 septembre 1949 au plus tard, les monnaies dans lesquelles elle rendra disponibles les droits de tirage conformément au présent paragraphe.

b. Deux Parties Contractantes pourront convenir que les montants de monnaie seront rendus disponibles dans une monnaie différente de celle dans laquelle ils auraient dû l'être en application du paragraphe *a* du présent Article. Les deux Parties Contractantes adresseront à l'Agent, le 10 septembre 1949 au plus tard, un rapport sur tout accord de cette nature.

c. Un accord conclu entre deux Parties Contractantes aux termes du paragraphe

Article 16.

Drawing rights established in favour of a debtor shall be made available and used in accordance with the provisions of the present Agreement in order to offset,

(i) in the case of bilateral drawing rights, the whole or part of its monthly deficits with the creditor by which the drawing rights have been established; and

(ii) in the case of multilateral drawing rights, the whole or part of its monthly deficits with any Contracting Party.

Article 17.

(a) Subject to the provisions of paragraph (b) of this Article, amounts of currency in respect of drawing rights (hereinafter referred to as «amounts of currency») shall be made available in the currency of the Contracting Party making them available, or, if another currency is normally used for payments between that Contracting Party and another Contracting Party, in that currency. Each Contracting Party shall, not later than 10th September, 1949, report to the Agent the currencies in which it will make drawing rights available in accordance with this paragraph.

(b) Any two Contracting Parties may agree that amounts of currency shall be made available in a currency different from the currency in which they would otherwise be made available under paragraph (a) of this Article. A report on any such agreement shall be given by the two Contracting Parties to the Agent not later than 10th September, 1949.

(c) An agreement between two Contracting Parties under paragraph (b) of

gäldenär. Beloppet av de multilaterala dragningsrätter, som upprättats till förmån för envar gäldenär, framgår av tabell II till Bihang C.

Artikel 16.

Dragningsrätter, som upprättats till förmån för en gäldenär, skola göras tillgängliga och utnyttjas i enlighet med bestämmelserna i förevarande överenskommelse för att helt eller delvis utjämna

(i) i vad avser bilaterala dragningsrätter, gäldenärens månatliga underskott i förhållande till den borgenär, som har upprättat dragningsrätten, och

(ii) i vad avser multilaterala dragningsrätter, gäldenärens månatliga underskott i förhållande till vilken som helst fördragsslutande part.

Artikel 17.

a) Där ej annat överenskommit enligt moment b) i denna artikel, skola valutabelopp inom ramen för dragningsrätter (härefter benämnda »valutabelopp») ställas till förfogande i den fördragsslutande parts valuta, som tillhandahåller dem, eller, där annan valuta normalt användes för betalningar mellan denna part och en annan part, i denna valuta. Varje fördragsslutande part skall senast den 10 september 1949 lämna Agenten meddelande om de valutor, vari den kommer att göra dragningsrätter tillgängliga enligt detta moment.

b) Två fördragsslutande parter kunna överenskomma, att valutabelopp skola ställas till förfogande i annan valuta än den, vari de eljest skulle tillhandahållits enligt moment a) i denna artikel. Meddelande om dylik överenskommelse skall av de två parterna lämnas Agenten senast den 10 september 1949.

c) Utan hinder av sådan överenskommelse mellan två fördragsslutan-

b du présent Article ne peut les empêcher de conclure ultérieurement un accord prévoyant que les montants de monnaie seront rendus disponibles, soit dans la monnaie de l'une d'entre elles, soit dans une monnaie qui, lors de l'accord ultérieur, serait normalement utilisée dans leurs paiements réciproques. Dès la conclusion de tout accord ultérieur de cette nature, les deux Parties Contractantes adresseront à l'Agent un rapport à ce sujet.

this Article shall not prevent them from subsequently making an agreement that amounts of currency shall be made available either in the currency of one of them or in a currency which, at the time of the subsequent agreement, is normally used for payments between them. Immediately after any such subsequent agreement, the two Contracting Parties shall make a report thereon to the Agent.

Article 18.

a. Les montants de monnaie doivent être mis à la disposition de l'Agent aussitôt qu'il en fait la demande, sous réserve qu'une Partie Contractante ne peut être tenue de mettre à la disposition de l'Agent des montants en monnaie avant le moment où des montants équivalents d'aide conditionnelle lui sont attribués de façon ferme.

(a) Amounts of currency shall be made available to the Agent immediately upon request by him, provided that a Contracting Party shall not be required to make amounts of currency available to the Agent earlier than the time at which equivalent amounts of conditional aid are firmly allotted to it.

b. L'aide conditionnelle, au sens du présent Accord, signifie:

(b) Conditional aid within the meaning of the Agreement signifies:

1. la valeur en dollars des États-Unis des biens et des services à procurer par l'Administration de Coopération Économique des États-Unis, aux fins du présent Accord, aux Parties Contractantes qui rendent disponibles des montants de monnaie équivalents; ou

(i) the United States dollar value of goods and services to be provided by the United States Economic Co-operation Administration for the purposes of the present Agreement to those Contracting Parties which make equivalent amounts of currency available; or

2. l'aide à attribuer aux fins du présent Accord, par l'Administration de Coopération Économique des États-Unis, sous toute autre forme, en vertu d'arrangements spéciaux.

(ii) in accordance with special arrangements, the aid to be allotted in any other manner by the United States Economic Co-operation Administration for the purposes of the present Agreement.

c. Aucun débiteur n'est tenu de rembourser à une Partie Contractante un montant quelconque de monnaie rendu disponible par ladite Partie Contractante, si celle-ci a reçu un montant équivalent d'aide conditionnelle auquel n'est attaché aucune obligation de remboursement.

(c) No debtor shall be obliged to repay to a Contracting Party any amount of currency made available by that Contracting Party, if that Contracting Party has received an equivalent amount of conditional aid to which no obligation to repay is attached.

Article 19.

Article 19.

Les demandes prévues à l'Article 18 ci-dessus et correspondant aux droits

Requests under Article 18 in respect of the drawing rights established in

de parter, som avses i moment b) i denna artikel, må dessa sedermera överenskomma, att valutabelopp skola tillhandahållas antingen i endera partens valuta eller i valuta, som vid tiden för ingåendet av den senare överenskommelsen normalt användes för betalningar dem emellan. Omedelbart efter ingåendet av sådan överenskommelse skola de båda parterna lämna Agenten underrättelse härom.

Artikel 18.

a) Valutabelopp skola göras tillgängliga för Agenten omedelbart på dennes anfordran, dock att fördragsslutande part icke skall vara skyldig göra belopp tillgängliga för Agenten före den tidpunkt, då motsvarande belopp av villkorlig hjälp blivit slutligt tilldelad parten.

b) Med villkorlig hjälp avses enligt denna överenskommelse:

(i) värdet i Förenta staternas dollars av sådana varor och tjänster, som av Förenta staternas administration för ekonomiskt samarbete skola för genomförandet av förevarande överenskommelse tillhandahållas de fördragsslutande parter, som ställa motsvarande valutabelopp till förfogande, eller

(ii) sådan hjälp, som i enlighet med särskilda anordningar kan komma att av Förenta staternas administration för ekonomiskt samarbete på annat sätt tillhandahållas för genomförandet av förevarande överenskommelse.

c) Gälldenär är icke skyldig att till fördragsslutande part återbetala av sistnämnda part tillhandahållna valutabelopp under förutsättning att den senare parten mottagit ett där emot svarande belopp av villkorlig hjälp, som icke förbundits med skyldighet till återbetalning.

Artikel 19.

Anfordran enligt artikel 18 avseende dragningsrätter inrättade till för-

de tirage établis en faveur d'un débiteur ne peuvent être adressées à une Partie Contractante avant:

1. que les ressources existantes convenues du débiteur envers ladite Partie Contractante, telle qu'elles figurent à l'Annexe C, aient été épuisées; et

2. que, dans le cas où il a été conclu entre deux quelconques des Parties Contractantes un accord stipulant l'usage qui devra être fait des droits de tirage non-utilisés établis par l'une desdites Parties Contractantes en faveur de l'autre en vertu de l'Accord de Paiements et de Compensations signé le 16 octobre 1948, le reliquat de ces droits de tirage ait été utilisé sous réserve que l'Accord conclu entre lesdites Parties Contractantes prévoit cette utilisation et que ledit Accord ait été approuvé par l'Organisation conformément à l'Article 39; et

3. que, dans le cas des droits de tirage multilatéraux, le montant total des droits de tirage bilatéraux établis, le cas échéant, par ladite Partie Contractante en faveur du débiteur, ait été utilisé.

Article 20.

a. Les demandes prévues à l'Article 18 ci-dessus ne peuvent être adressées à la Belgique que pour un montant total équivalent à 352,5 millions de dollars des États-Unis.

b. Les demandes prévues à l'Article 18 ci-dessus et correspondant aux droits de tirage multilatéraux établis en faveur de la France, des Pays-Bas et du Royaume-Uni, lorsqu'elles sont adressées à la Belgique, sont faites dans les conditions fixées par des Accords signés entre ces quatre pays, conformément à la Décision du Conseil en date du 2 juillet 1949, relative au Système de Paiements Intra-Européens.

Article 21.

a. Sous réserve des dispositions du paragraphe b du présent Article, les montants de monnaie sont utilisés par

favour of a debtor shall not be made to a Contracting Party before:

(i) the agreed existing resources of the debtor in relation to that Contracting Party, as set out in Annex C, have been exhausted; and

(ii) where an agreement between any two Contracting Parties on the disposal of unused drawing rights established by one of these Contracting Parties in favour of the other Contracting Party under the Agreement for Intra-European Payments and Compensations signed on 16th October, 1948, has been made, the remaining amount of such drawing rights shall have been used provided that the agreement between the two Contracting Parties provides for such use and has been approved by the Organisation in accordance with Article 39; and

(iii) in the case of multilateral drawing rights, the total amount of bilateral drawing rights, if any, established by that Contracting Party in favour of that debtor shall have been used.

Article 20.

(a) Requests under Article 18 shall be made to Belgium only up to a total amount equivalent to 352.5 million United States dollars.

(b) Requests under Article 18 in respect of multilateral drawing rights established in favour of France, Netherlands and the United Kingdom, when made to Belgium, shall be made in accordance with the provisions of Agreements concluded by these four countries in accordance with the Decision of the Council of 2nd July, 1949, concerning the Intra-European Payments Scheme.

Article 21.

(a) Subject to the provisions of paragraph (b) of this Article, amounts of currency shall be used by the Agent without

mån för en gäldenär skall icke framställas innan:

(i) gäldenärens tillgodohavanden i förhållande till den fördragsslutande parten i enlighet med Bihang C helt utnyttjats, och

(ii) i sådana fall, där överenskommelse mellan två fördragsslutande parter träffats rörande förfogande över outnyttjade dragningsrätter, upprättade av den ena av dessa fördragsslutande parter till förmån för den andra parten enligt överenskommelsen den 16 oktober 1948 angående inter-europeiska betalningar och kompensationer, det återstående beloppet av sådana dragningsrätter helt utnyttjats under förutsättning att överenskommelsen mellan de två fördragsslutande parterna innebär dylikt utnyttjande samt att densamma godkänts av Organisationen i enlighet med artikel 39, och

(iii) i vad avser multilaterala dragningsrätter hela beloppet av bilateral dragningsrätt, som av den fördragsslutande parten kan ha upprättats till förmån för sagda gäldenär, till fullo utnyttjats.

Artikel 20.

a) Anfordran enligt artikel 18 skall icke göras till Belgien till högre sammanlagt belopp än motvärdet av 352,5 miljoner Förenta staternas dollars.

b) Anfordran enligt artikel 18, som göres till Belgien på grund av de multilaterala dragningsrätter som upprättats till förmån för Frankrike, Nederländerna och Storbritannien, skall göras i enlighet med bestämmelserna i den överenskommelse, som träffats mellan dessa fyra länder med stöd av Rådets beslut den 2 juli 1949 angående det inter-europeiska betalningssystemet.

Artikel 21.

a) Med de inskränkningar, som följa av bestämmelserna i moment b) i denna artikel, skola valutabelopp

l'Agent sans l'accord préalable des Parties Contractantes.

the prior consent of the Contracting Parties.

b. Dans les cas ci-dessous, les montants de monnaie correspondant aux droits de tirage multilatéraux établis en faveur d'un débiteur, ne peuvent être utilisés qu'à la demande dudit débiteur:

(*b*) In the following cases amounts of currency in respect of multilateral drawing rights established in favour of a debtor shall be used only at the request of that debtor:

1. pour couvrir tout ou partie de son déficit mensuel à l'égard d'une Partie Contractante qui n'a pas établi de droits de tirage bilatéraux en sa faveur; ou

(i) to offset the whole or part of its monthly deficit with any Contracting Party which has not established bilateral drawing rights in its favour; or

2. pour couvrir tout ou partie de son déficit mensuel envers un créateur dans la mesure où le total des montants ainsi utilisés dépasse le tiers du montant des droits de tirage bilatéraux établis par ledit créateur en faveur du débiteur à la date de la signature du présent Accord, sous réserve des dispositions particulières figurant dans les Accords mentionnés à l'Article 20 *b* ci-dessus.

(ii) subject to the special provisions contained in the Agreements referred to in Article 20 (*b*), to offset the whole or part of its monthly deficit with a creditor to the extent to which the total of the amounts so used exceeds a third of the amount of bilateral drawing rights established by the latter in favour of the debtor at the signature of the present Agreement.

Article 22.

L'Agent doit utiliser, dans les opérations, les montants en monnaie rendus disponibles en vertu du présent Titre, conformément aux dispositions suivantes:

Article 22.

The Agent shall use in operations amounts of currencies, made available under this Part of the present Agreement, in accordance with the following provisions:

a. L'Agent est habilité à utiliser, pour un mois donné, un montant correspondant aux droits de tirage établis en faveur d'un débiteur, au plus égal à la totalité de chaque déficit pour le mois considéré entre ledit débiteur et toute autre Partie Contractante;

(*a*) The Agent shall be entitled to use in any month an amount in respect of drawing rights established in favour of a debtor, up to the total of each monthly deficit between that debtor and any other Contracting Party;

b. Si, au cours d'un mois donné, un montant n'est pas disponible du fait de l'application du paragraphe *a* de l'Article 18 ci-dessus, tout ou partie de ce montant, lorsqu'il devient disponible, peut être utilisé par l'Agent au cours d'un mois ultérieur en plus du montant qu'il peut utiliser aux termes du paragraphe *a* du présent Article;

(*b*) If in any month an amount is not made available as a result of the operation of paragraph (*a*) of Article 18, the whole or part of that amount, when it becomes available, may be used by the Agent in any subsequent month in addition to the amount which he may use under paragraph (*a*) of this Article;

c. Les montants de monnaie correspondant aux droits de tirage bilatéraux,

(*c*) The amounts of currency in respect of bilateral drawing rights which the

av Agenten utnyttjas utan de fördragsslutande parternas föregående samtycke.

b) I följande fall skola valutabelopp avseende multilaterala dragningsrätter upprättade till förmån för en gäldenär utnyttjas endast på anfordran av gäldenären:

(i) för att helt eller delvis utjämna gäldenärens månatliga deficit med vilken som helst fördragsslutande part, som icke upprättat bilateral dragningsrätt till gäldenärens förmån, eller

(ii) med de inskränkningar, som följa av i artikel 20 moment b) berörda överenskommelser, för att helt eller delvis utjämna gäldenärens månatliga underskott i förhållande till en borgenär, i den mån summan av sålunda utnyttjade belopp överstiger $\frac{1}{3}$ av beloppet av den bilaterala dragningsrätt, som av den senare vid undertecknandet av förevarande överenskommelse upprättats till gäldenärens förmån.

Artikel 22.

Sådana valutabelopp, som tillhandahållas på grund av denna del av förevarande överenskommelse, skola av Agenten vid operationerna utnyttjas i enlighet med följande bestämmelser:

a) Agenten skall äga att varje månad utnyttja belopp av dragningsrätter, som upprättats till förmån för gäldenär, intill sammanlagda beloppet av varje månatligt underskott mellan gäldenären och vilken som helst annan fördragsslutande part.

b) Därest till följd av bestämmelserna i moment a) i artikel 18 belopp icke göres tillgängligt under viss månad, skall detsamma, då det blir tillgängligt, helt eller delvis kunna utnyttjas av Agenten under vilken som helst följande månad såsom tillägg till det belopp, som han äger utnyttja i enlighet med moment a) i denna artikel.

c) Sådana valutabelopp avseende bilaterala dragningsrätter, som Agen-

que l'Agent est habilité à utiliser en vertu du présent Article dans la mesure où ils ne sont pas nécessaires par suite des compensations pour couvrir des déficits mensuels conformément à l'Article 16 ci-dessus, sont considérés aux fins du présent Accord comme des soldes créditeurs à utiliser dans les compensations.

Article 23.

a. L'Agent peut, à la demande d'un débiteur, utiliser des montants de monnaie correspondant aux droits de tirage bilatéraux établis en sa faveur, en plus de ceux qu'il peut utiliser en vertu de l'Article 22 ci-dessus:

1. lorsque cette utilisation a pour résultat d'éviter un règlement en or ou en devises par le débiteur en faveur du créateur qui a établi les droits de tirage; ou

2. dans les cas exceptionnels où les ressources du débiteur seraient, autrement, insuffisantes pour permettre la poursuite d'échanges normaux entre le débiteur et le créateur, conformément aux dispositions du paragraphe *b* du présent Article et à concurrence de 15 % du montant des droits de tirage bilatéraux établis par le créateur en faveur du débiteur.

b. L'Agent ne peut utiliser de montants additionnels, en vertu du sous-paragraphe 2 du paragraphe *a* du présent Article, qu'avec l'accord préalable du créateur et dans les opérations se rapportant aux deux mois qui suivront la signature du présent Accord. Toutefois, si le créateur ne donne pas son accord, le débiteur peut saisir l'Organisation, et, dans le cas où celle-ci approuve la demande présentée, l'Agent peut utiliser les montants additionnels dans les opérations se rapportant au mois au cours duquel l'approbation est donnée.

c. En cas d'utilisation de montants additionnels par l'Agent en vertu du sousparagraphe 2 du paragraphe *a* du présent Article, l'Organisation peut dé-

Agent is entitled to use under this Article, to the extent to which as a result of compensations they are not required to offset monthly deficits in accordance with Article 16, shall be considered for the purposes of the present Agreement as credit balances to be used in compensations.

Article 23.

(a) The Agent may, at the request of a debtor, use amounts of currency in respect of bilateral drawing rights established in its favour which are additional to those which might be used under Article 22:

(i) if such use results in avoiding a settlement in gold or foreign currency by the debtor in favour of the creditor by which the drawing rights are established; or

(ii) in accordance with the provisions of paragraph *(b)* of this Article, in exceptional cases in which the resources of the debtor would be otherwise inadequate to permit normal trade between the debtor and the creditor, and up to 15 % of the amount of bilateral drawing rights established by the creditor in favour of the debtor.

(b) The Agent may use additional amounts under sub-paragraph (ii) of paragraph *(a)* of this Article only with the prior consent of the creditor and only in operations in respect of the first two calendar months following the signature of the present Agreement. However, if the creditor does not give its consent, the debtor may refer to the Organisation and if the Organisation approves the request made, the Agent may use the additional amounts in operations relating to the month in the course of which the approval of the Organisation is granted.

(c) In any case in which the Agent uses additional amounts under sub-paragraph (ii) of paragraph *(a)* of this Article, the Organisation may decide

ten äger utnyttja enligt denna artikel, skola, i den mån de på grund av kompensationer icke erfordras för att utjämna månatliga underskott i enlighet med artikel 16, för förevarande överenskommelses syften betraktas såsom tillgodohavanden, vilka kunna utnyttjas i compensationerna.

Artikel 23.

a) Agenten äger att på anmodan av en gäldenär utnyttja till gäldenärens förmån upprättade bilaterala dragningsrätter utöver de valutabelopp, vilka må utnyttjas i enlighet med artikel 22:

(i) därest sådant utnyttjande möjliggör undvikande av betalning i guld eller utländsk valuta av gäldenären till förmån för den borgenär, som upprättat dragningsrätterna, eller

(ii) i undantagsfall, där gäldenärens tillgodohavanden annars skulle vara otillräckliga för bibehållande av normal handel mellan gäldenären och borgenären, i enlighet med bestämmelserna i moment b) i denna artikel och intill 15 % av beloppet av den bilaterala dragningsrätt, som borgenären upprättat till förmån för gäldenären.

b) Agenten äger utnyttja tilläggsbelopp i enlighet med moment a) stycket (ii) i denna artikel endast med föregående samtycke av borgenären och endast vid operationer avseende de två första kalendermånaderna efter undertecknandet av förevarande överenskommelse. Därest borgenären icke lämnar sitt samtycke, äger gäldenären hänvända sig till Organisationen, och därest denna bifaller den gjorda framställningen äger Agenten utnyttja tilläggsbeloppen vid operationerna avseende den månad, under vilken Organisationen bifallit framställningen.

c) I sådana fall, där Agenten utnyttjar tilläggsbelopp i enlighet med moment a) stycket (ii) i denna artikel, äger Organisationen besluta, att

cider que ces montants viendront en déduction des montants susceptibles d'être utilisés par l'Agent en vertu de l'Article 22 ci-dessus dans les opérations se rapportant à des mois ultérieurs.

that the amounts which the Agent may use under Article 22 in the operations for the subsequent months should be reduced by those additional amounts.

Article 24.

Article 24.

a. Si, au cours d'un mois donné, le montant global d'une monnaie déterminée que l'Agent est habilité à utiliser en application de l'Article 22 ci-dessus dépasse le montant de cette monnaie disponible en vertu du paragraphe a de l'Article 18 ainsi qu'en vertu de l'Article 20 ci-dessus, l'Agent répartit, en principe, ladite monnaie entre les Parties Contractantes qui sont en déficit au cours du mois dans cette monnaie, proportionnellement à leurs déficits; toutefois, il peut procéder à des ajustements modérés dans cette répartition proportionnelle, en tenant compte du fait qu'il est désirable d'éviter autant que possible l'interruption des échanges et des paiements et de contribuer à éviter les règlements en or ou en devises.

(a) If in any month the aggregate amount of any one currency which the Agent is entitled to use under Article 22, exceeds the amount of such currency available under paragraph (a) of Article 18 and under Article 20, the Agent shall, in principle, use such currency as between the Contracting Parties in deficit on the month in that currency in proportion to such deficits, but may make moderate adjustments in this proportionate distribution, having regard to the desirability of creating a minimum of interruption in trade and payments and of assisting in the avoidance of gold and foreign currency settlements.

b. Si, au cours d'un mois donné, le montant correspondant aux droits de tirage multilatéraux établis en faveur d'un débiteur, que l'Agent est habilité à utiliser en application de l'Article 22 ci-dessus, dépasse le montant inutilisé de ces droits de tirage, l'Agent utilise ledit montant pour couvrir les déficits du débiteur au cours de ce mois conformément aux dispositions suivantes:

(b) If in any month the amount in respect of multilateral drawing rights established in favour of a debtor which the Agent is entitled to use under Article 22, exceeds the amount of these drawing rights which has not been used, the Agent shall use that amount to offset the deficits of the debtor during that month, in accordance with the following provisions:

1. Dans le cas où le montant inutilisé est inférieur au total des déficits que l'Agent peut couvrir sans l'accord préalable des Parties Contractantes en vertu du paragraphe a de l'Article 21, celui-ci répartit ledit montant proportionnellement à ces déficits; et

(i) If the unused amount is less than the total of the deficits which the Agent may offset without the prior consent of the Contracting Parties under paragraph (a) of Article 21, he shall use that amount in proportion to such deficits; and

2. Dans le cas où le montant inutilisé est supérieur aux déficits que l'Agent peut couvrir sans l'accord préalable des Parties Contractantes, il couvre d'abord ces déficits, puis répartit, le cas échéant, le montant restant, proportionnellement aux défi-

(ii) If the amount exceeds the deficits which he may offset without the prior consent of the Contracting Parties, he shall first cover these deficits, and then use, if necessary, the remaining amount in proportion to the deficits which he is entitled to cover

de belopp, som Agenten enligt artikel 22 må utnyttja vid operationerna för påföljande månader, skola minskas med sagda tilläggsbelopp.

Artikel 24.

a) Därest det sammanlagda beloppet av valuta, som Agenten äger utnyttja enligt artikel 22, viss månad överstiger det belopp i samma valuta, som står till förfogande enligt artikel 18, mom. a) och artikel 20, skall Agenten i princip fördela det tillgängliga beloppet mellan de fördragsslutande parter, som ha underskott för månaden i ifrågavarande valuta, i förhållande till dessa underskott. Därvid äger Agenten dock göra mindre avvikelser från den proportionella fördelningen under hänsynstagande till önskvärheten av att åstadkomma minsta möjliga avbrott i handel och betalningar samt medverka till att undvika betalningar i guld och utländsk valuta.

b) Därest det belopp avseende till förmån för viss gäldenär upprättade multilaterala dragningsrätter, vilket Agenten äger utnyttja enligt artikel 22, viss månad överstiger det belopp av dessa dragningsrätter, som icke utnyttjats, skall Agenten utnyttja sistnämnda belopp för att utjämna gäldenärens underskott under månaden i fråga i enlighet med följande bestämmelser:

(i) därest det outnyttjade beloppet understiger summan av de underskott, som Agenten äger utjämna utan föregående samtycke av de fördragsslutande parterna i enlighet med moment a) i artikel 21, skall han utnyttja beloppet i proportion till dessa underskott, och

(ii) därest beloppet överstiger de underskott, som Agenten äger utjämna utan föregående samtycke av de fördragsslutande parterna, skall han i första hand täcka dessa underskott och därefter, om så erfordras, utnyttja det återstående

cits qu'il est autorisé à couvrir conformément au paragraphe *b* de l'Article 21.

in accordance with paragraph (*b*) of Article 21.

Article 25.

L'Agent devra s'abstenir d'utiliser les montants correspondant aux droits de tirage établis en faveur d'un débiteur dans la mesure où cette utilisation aurait pour résultat de maintenir le solde débiteur d'une autre Partie Contractante au delà de la marge de crédit prévue par les accords de paiements ou d'entraîner à la charge de ladite Partie Contractante un paiement en or ou en devises au débiteur. Cette disposition n'est pas applicable lorsque le débiteur a notifié à l'Agent qu'un règlement en or ou en devises a été réclamé à ladite Partie Contractante et n'a pas été effectué.

Article 25.

The Agent shall not use amounts in respect of drawing rights established in favour of a debtor to the extent to which such use would result in maintaining the debit balance of any Contracting Party in excess of the credit margin as provided under the payments agreements, or entailing for that Contracting Party the obligation to make a payment to the debtor in gold or foreign currency. This provision shall not apply if the debtor informs the Agent that a settlement in gold or foreign currency has been demanded from that Contracting Party, but has not taken place.

Article 26.

Sous réserve de l'application des Articles 10 et 23 ci-dessus et compte tenu des dispositions des Directives, l'utilisation des montants de monnaie effectuée, en vertu de l'Article 16 ci-dessus, pour couvrir les déficits mensuels d'un débiteur, ne doit pas avoir pour effet d'augmenter les moyens de paiement ou de diminuer la dette dudit débiteur envers une autre Partie Contractante qui rend disponibles des montants de monnaie à cet effet.

Article 26.

Subject to the operation of Articles 10 and 23 and in accordance with the Directives, the use of amounts of currency under Article 16 for the purpose of offsetting the monthly deficits of a debtor, may not result in an increase of the means of payment of a debtor or in a reduction of its debt in relation to any Contracting Party which makes amounts of currency available for that purpose.

Article 27.

a. Si un débiteur, soit en vertu d'un accord de paiements, soit parce qu'il ne dispose pas d'une solde créditeur dans ses relations avec un créancier, a fait à ce dernier un paiement en or ou en devises exigible à partir du 1er juillet 1949, du fait qu'à l'époque du paiement les droits de tirage bilatéraux établis en sa faveur par ce créancier ne pouvaient être utilisés par l'Agent en raison des dispositions du paragraphe *a* de l'Article 18, l'Agent, sur la demande du débiteur, prendra les mesures nécessaires pour permettre l'affectation de ces droits de tirage au rachat de tout ou

Article 27.

(*a*) If a debtor, either under a payments agreement or because it has no available credit balance in relation to a creditor, has made a payment in gold or foreign currency falling due on or after 1st July, 1949 to the latter, because at the time of payment bilateral drawing rights established in its favour by that creditor could not be used by the Agent as a result of the operation of the provisions of paragraph (*a*) of Article 18, the Agent, at the request of the debtor, shall take the necessary steps to enable such drawing rights to be applied for the repurchase of the whole or part of

beloppet i proportion till de underskott, vilka han äger täcka i enlighet med moment b) i artikel 21.

Artikel 25.

Agenten skall icke utnyttja belopp avseende till förmån för viss gäldenär upprättade dragningsrätter, i den mån dylikt utnyttjande skulle antingen medföra att en fördragsslutande parts skuldsaldo bibehålles vid ett belopp överstigande i betalningsavtalen stadgade kreditmarginaler, eller för denna fördragsslutande part förorsaka skyldighet att till gäldenären verkställa betalning i guld eller utländsk valuta. Vad nu sagts skall icke gälla, därest gäldenären under rättar Agenten, att en betalning i guld eller utländsk valuta från den fördragsslutande parten begärts men icke ägt rum.

Artikel 26.

Med de inskränkningar, som följa av bestämmelserna i artiklarna 10 och 23 och enligt direktiven, må utnyttjandet av valutabelopp i enlighet med artikel 16 för utjämning av en gäldenärs månatliga underskott icke medföra en ökning av en gäldenärs betalningsmedel eller en minskning av gäldenärens skuld i förhållande till fördragsslutande part, som ställer valutabelopp till förfogande för ändamålet.

Artikel 27.

a) Därest en gäldenär antingen i enlighet med betalningsöverenskommelse eller emedan gäldenären saknar tillgodohavande hos en borgenär, till denne verkställt en den 1 juli 1949 eller senare förfallen betalning i guld eller utländska valutor, till följd av att vid tiden för betalningen den bilaterala dragningsrätt, som upprättats till gäldenärens förmån av borgenären, icke kunnat av Agenten utnyttjas på grund av bestämmelserna i moment a) i artikel 18, skall Agenten på anmodan av gäldenären vidtaga erforderliga åtgärder för att

partie des montants d'or ou de devises payés dans ces conditions, sous réserve que les dispositions du paragraphe *a* de l'Article 18 ne fassent plus obstacle à l'utilisation des droits de tirage.

any amounts of gold or foreign currency so paid, provided that the use of the drawing rights is no longer prevented as a result of the operation of the provisions of paragraph (a) of Article 18.

b. La demande et les mesures prévues au paragraphe *a* du présent Article seront effectuées et appliquées au cours des opérations relatives au mois pendant lequel les dispositions du paragraphe *a* de l'Article 18 cesseront de faire obstacle à l'utilisation des droits de tirage.

(*b*) The request and arrangements under paragraph (a) of this Article shall be made and put into effect during the course of the operations in respect of the month when the provisions of paragraph (a) of Article 18 cease to prevent the use of the drawing rights.

c. Le montant que l'Agent peut utiliser pour un mois donné en application du présent Article s'ajoute aux montants qu'il peut utiliser pour ce mois en application de l'Article 22.

(*c*) The amount which the Agent may use under this Article in respect of any month shall be in addition to the amounts which the Agent may use in respect of that month under Article 22.

Article 28.

Les montants nouveaux de droits de tirage bilatéraux établis par un créateur en faveur d'un débiteur, à la suite d'une révision effectuée en vertu de l'Article 34 ci-dessous, peuvent être affectés, en totalité ou en partie, au rachat de l'or ou des devises payés par le débiteur au créateur dans les conditions prévues à l'Article 27 ci-dessus du fait qu'à l'époque du paiement le créateur n'avait pas encore établi de droits de tirage en faveur du débiteur ou du fait que les droits de tirage établis étaient utilisés en totalité.

Article 28.

Any new amount of bilateral drawing rights established by a creditor in favour of a debtor as the result of a revision under Article 34 may be applied, in whole or in part, for the repurchase of gold or foreign currency paid by the debtor to the creditor in the circumstances envisaged in Article 27 because at the time of payment the creditor had not yet established drawing rights in favour of the debtor or because the established drawing rights had been entirely used.

Article 29.

a. Si un créateur, soit en vertu d'un accord de paiements, soit parce qu'il ne dispose pas d'un solde créateur dans ses relations avec un débiteur en faveur duquel il a établi des droits de tirage, a fait audit débiteur un paiement en or ou en devises exigible à partir du 1er juillet 1949, il pourra procéder au rachat de tout ou partie des montants d'or ou de devises payés dans ces conditions si, ultérieurement, le débiteur est en déficit à son égard.

Article 29.

(*a*) If a creditor makes to a debtor, in favour of which it has established drawing rights, a payment in gold or foreign currency falling due on or after 1st July, 1949, either under a payments agreement or because the creditor has no credit balance in relation to that debtor, the creditor may repurchase the whole or part of the amounts of gold or foreign currency transferred in these conditions if, subsequently, the debtor has a deficit with regard to the creditor.

möjliggöra, att dragningsrätten utnyttjas för att helt eller delvis återköpa det belopp i guld eller utländska valutor, som sålunda erlagts, förutsatt att hinder för ett utnyttjande av dragningsrätten ej längre möter på grund av bestämmelserna i moment a) av artikel 18.

b) Anmodan och åtgärder enligt moment a) av denna artikel skall framställas respektive vidtagas under loppet av operationerna för den månad, varunder bestämmelserna i moment a) av artikel 18 upphöra att utgöra hinder för utnyttjandet av dragningsrätten.

c) Det belopp, som Agenten äger utnyttja enligt denna artikel under viss månad, skall betraktas såsom tillägg till de belopp, som Agenten jämlikt artikel 22 äger utnyttja för den ifrågavarande månaden.

Artikel 28.

Varje nytt belopp av bilateral dragningsrätt, som upprättats av en borgenär till förmån för en gäldenär på grund av revision i enlighet med artikel 34, må helt eller delvis utnyttjas för återköp av guld eller utländsk valuta, som gäldenären erlagt till borgenären under i artikel 27 avsedda förhållanden till följd av att borgenären vid betalningens verkställande ännu icke upprättat dragningsrätt till förmån för gäldenären eller emedan den upprättade dragningsrätten helt utnyttjats.

Artikel 29.

a) Därest borgenär till gäldenär, till vars förmån borgenären upprättat en dragningsrätt, verkställer en betalning i guld eller utländska valutor förfallande till betalning den 1 juli 1949 eller senare, antingen i enlighet med betalningsöverenskommelse eller emedan borgenären icke har tillgodohavande hos gäldenären, äger borgenären helt eller delvis återköpa det sålunda erlagda beloppet i guld eller utländsk valuta, därest gäldenären sedermera har ett underskott i förhållande till borgenären.

b. Sur la demande du créateur, l'Agent devra s'abstenir d'utiliser les montants correspondant aux droits de tirage établis en faveur du débiteur dans les opérations du ou des mois au cours desquels le rachat est opéré, à concurrence du montant d'or ou de devises racheté.

(b) At the request of the creditor, the Agent shall abstain from using amounts in respect of drawing rights established in favour of the debtor, in the operations for the month or months in the course of which the repurchase is carried out, up to the amount of gold or foreign currency that is repurchased.

Article 30.

Le Titre III du présent Accord ne s'applique pas à la Suisse.

Article 30.

Part III of the present Agreement shall not apply to Switzerland.

TITRE IV.

PART IV.

Dispositions diverses.

Miscellaneous Provisions.

Article 31.

a. La surveillance de l'application du présent Accord incombe à l'Organisation.

b. Si une question se pose à propos de l'interprétation ou de l'application du présent Accord, elle peut être soumise par toute Partie Contractante à l'Organisation, qui peut prendre des décisions à ce sujet.

(a) The supervision of the operation of the present Agreement shall be undertaken by the Organisation.

(b) Should any question arise concerning the interpretation or the application of the present Agreement, it may be referred by any Contracting Party to the Organisation which may take decisions on the question.

Article 32.

a. L'Organisation procédera, au cours de l'année se terminant le 30 juin 1950, au moins à deux examens généraux du fonctionnement du présent Accord.

b. L'Organisation déterminera les dates auxquelles ces examens généraux auront lieu.

Article 32.

(a) Not less than twice in the course of the year ending 30th June, 1950, the Organisation shall carry out comprehensive reviews of the operation of the present Agreement.

(b) The Organisation shall decide the dates on which these reviews shall take place.

Article 33.

a. Tout créateur peut saisir l'Organisation s'il s'estime lésé par suite d'un usage anormal des droits de tirage multilatéraux établis en faveur d'un de ses débiteurs.

b. Tout débiteur peut saisir l'Organisation s'il s'estime lésé par des mesures prises par toute autre Partie Contractante

Article 33.

(a) Any creditor may refer to the Organisation if it considers itself prejudiced as a consequence of the abnormal use of the multilateral drawing rights established in favour of any of its debtors.

(b) Any debtor may refer to the Organisation if it considers itself prejudiced by measures taken by any Contracting Party

b) På begäran av borgenären skall Agenten vid operationerna för den månad eller de månader, under vilka återköpet äger rum, icke utnyttja belopp avseende till gäldenärens förmån upprättad dragningsrätt infill det belopp i guld eller utländsk valuta, som återköpes.

Artikel 30.

Del III av förevarande överenskommelse skall icke äga tillämpning på Schweiz.

DEL IV.

Diverse bestämmelser.

Artikel 31.

a) Övervakningen av förevarande överenskommelse skall handhas av Organisationen.

b) Därest fråga uppkommer rörande tolkningen eller tillämpningen av förevarande överenskommelse kan densamma av envar fördragsslutande part hänskjutas till Organisationen, som må fatta beslut i frågan.

Artikel 32.

a) Organisationen skall minst två gånger under det år, som slutar den 30 juni 1950, verkställa en ingående granskning av förevarande överenskommelsens fungerande.

b) Organisationen skall besluta om de tidpunkter, vid vilka denna granskning skall äga rum.

Artikel 33.

a) Envar borgenär äger hänvända sig till Organisationen, därest han anser sig ha lidit skada till följd av att multilateral dragningsrätt, som upprättats till förmån för någon av hans gäldenärer, utnyttjats på ett onormalt sätt.

b) Envar gäldenär äger hänvända sig till Organisationen, därest han anser sig ha lidit skada på grund av åtgärder, som vidtagits av någon fördragsslutande part, innebärande

1. lui imposant des conditions anormales pour la vente de produits ou la prestation de services par ladite Partie Contractante, ou

2. restreignant les importations visibles ou invisibles de ladite Partie Contractante, et ayant pour effet soit d'augmenter ou de maintenir artificiellement son déficit initialement prévu à l'égard de ladite Partie Contractante, soit de provoquer un déficit alors qu'il n'en avait pas été initialement prévu.

c. Tout débiteur peut également saisir l'Organisation, s'il s'estime lésé par des mesures prises par l'un de ses créiteurs et ayant pour effet de mettre obstacle à l'utilisation de tout ou partie des droits de tirage bilatéraux établis par ledit créiteur en sa faveur.

d. L'Organisation décidera, s'il y a lieu, des mesures à prendre pour remédier aux conséquences des faits allégués à l'appui d'un recours formé en vertu des paragraphes *a*, *b* et *c* du présent Article.

Article 34.

a. Il ne sera procédé à une révision des montants des droits de tirage bilatéraux que dans les conditions prévues à l'Annexe D.

b. L'Organisation décidera de la révision à effectuer dans les montants des droits de tirage bilatéraux et des recommandations à présenter à cet effet à l'Administration de Coopération Économique des États-Unis.

c. Sous réserve des mesures susceptibles d'être prises en application de l'Article 33 ci-dessus, les droits de tirage multilatéraux ne pourront pas faire l'objet de révision par l'Organisation.

Article 35.

L'Organisation déterminera la procédure à suivre et les organes compétents

(i) imposing abnormal conditions on the sale of its commodities or the provision of its services by that Contracting Party, or

(ii) restricting the visible or invisible imports by that Contracting Party, which have the effect of either artificially increasing or artificially maintaining its deficit in relation to that Contracting Party, as originally estimated, or of creating a deficit where no such deficit had been originally foreseen.

(c) Any debtor may also refer to the Organisation if it considers itself prejudiced by measures taken by one of its creditors which have the effect of hindering the use of the whole or part of bilateral drawing rights established by that creditor in its favour.

(d) The Organisation shall decide what measures, if any, are required to redress the consequences of the facts alleged in a reference made under paragraphs (a), (b), or (c) of this Article.

Article 34.

(a) Revision of the amounts of bilateral drawing rights shall be made only in accordance with the provisions of Annex D.

(b) The Organisation shall decide what revision of the amounts of bilateral drawing rights shall take place and what recommendations for that purpose shall be made to the United States Economic Co-operation Administration.

(c) With the exception of measures which may be taken under Article 33, multilateral drawing rights shall not be subject to revision by the Organisation.

Article 35.

The Organisation shall provide for appropriate procedure and bodies to deal

(i) att sistnämnda part vid gäldenärens försäljning av sina varor eller tillhandahållande av sina tjänster uppsätter onormala villkor, eller

(ii) att den fördragsslutande parten inskränker den synliga eller osynliga importen, vilka åtgärder medföra, att gäldenärens ursprungligen beräknade underskott i förhållande till den fördragsslutande parten på konstlad väg ökas eller bibehålles eller att ett underskott skapas, där ett sådant underskott ursprungligen icke förutsetts.

c) Envar gäldenär äger jämväl hänvända sig till Organisationen, därest han anser sig ha lidit skada genom åtgärder, som vidtagits av någon av hans borgenärer och som helt eller delvis förhindra utnyttjandet av bilateral dragningsrätt, vilken av borgenären upprättats till gäldenärens förmån.

d) Organisationen skall besluta, vilka eventuella åtgärder, som erfordras för att motverka följderna av de förhållanden, som åberopats i framställningar enligt moment a), b) eller c) i denna artikel.

Artikel 34.

a) Revision av bilaterala dragningsrätters belopp skall endast äga rum i enlighet med bestämmelserna i Bihang D.

b) Organisationen skall besluta, vilken revision av bilaterala dragningsrätters belopp som skall äga rum och vilka rekommendationer som för ändamålet skola göras till Förenta staternas administration för ekonomiskt samarbete.

c) Med undantag av åtgärder, som kunna vidtagas i enlighet med artikel 33, skola multilaterala dragningsrätter icke göras till föremål för revision av Organisationen.

Artikel 35.

Organisationen skall fastställa formerna för behandlingen av de fall,

pour examiner les cas qui pourraient se présenter en vertu des Articles 33 et 34.

with cases arising under Articles 33 and 34.

Article 36.

L'Organisation pourra décider des mesures à prendre pour procéder, s'il y a lieu, aux ajustements qui se révéleraient nécessaires au cas où, en dépit des dispositions de l'Article 26 ci-dessus, les moyens de paiement ou la dette d'un débiteur à l'égard d'une autre Partie Contractante se trouveraient respectivement augmentés ou diminués, par rapport à sa position lors de la mise en application du présent Accord, par suite de l'utilisation de montants correspondant aux droits de tirage établis en faveur du débiteur.

Article 36.

The Organisation may decide what measures of adjustment, if any, are necessary in the cases in which, in spite of the provisions of Article 26, and owing to the use of drawing rights established in favour of a debtor, the means of payment, or the debt of that debtor in relation to a Contracting Party, shall have been respectively increased or reduced as compared with its position when the present Agreement came into force.

Article 37.

a. Les montants de monnaies correspondant à des droits de tirage bilatéraux non utilisés dans les opérations seront mis à la disposition de l'Organisation aussitôt après l'achèvement des opérations se rapportant au mois de juin 1950 sous réserve des révisions ayant pu être effectuées en vertu de l'Article 34 ci-dessus, étant entendu qu'une Partie Contractante ne pourra être tenue de mettre à la disposition de l'Organisation des montants en monnaie avant le moment où des montants équivalents d'aide conditionnelle seront attribués de façon ferme à ladite Partie Contractante.

b. L'Organisation déterminera, avant le 31 mai 1950, les règles relatives à l'administration et à l'utilisation de ces montants de monnaie.

c. L'Organisation cessera d'avoir à sa disposition en vertu du paragraphe *a* du présent Article tout ou partie des montants de monnaies, si le créancier qui les a mis à sa disposition en fait la demande à l'Organisation avant le 31 août 1950 et établit que sa demande rentre dans l'un des cas prévus à l'Annexe D.

d. Des montants de monnaies visés au paragraphe *a* du présent Article, seront mis par l'Organisation à la disposition

Article 37.

(a) Subject to any revision under Article 34, amounts of currency in respect of bilateral drawing rights not used in operations shall be held at the disposal of the Organisation upon the termination of the operations relating to June 1950, provided that a Contracting Party need not hold amounts of currency at the disposal of the Organisation earlier than the time at which equivalent amounts of conditional aid are firmly allotted to that Contracting Party.

(b) The Organisation shall before 31st May, 1950, decide on the rules relating to the administration and appropriation of these amounts of currency.

(c) The Organisation shall cease to have the whole or part of amounts of currency held at its disposal under paragraph *(a)* of this Article, if the creditor which made them available makes a request to the Organisation before 31st August, 1950, and establishes that its request falls within any of the cases provided for in Annex D.

(d) The Organisation shall place at the disposal of a debtor amounts of currency referred to in paragraph *(a)* of this Article

som kunna uppkomma enligt artiklarna 33 och 34, ävensom utse organ för handläggningen av dylika frågor.

Artikel 36.

Organisationen må besluta, vilka eventuella åtgärder för erhållande av rättelse som erfordras i de fall, där trots bestämmelserna i artikel 26 och på grund av utnyttjandet av till förmån för en gäldenär upprättade dragningsrätter gäldenärens tillgodohavande eller skuld i förhållande till en fördragsslutande part ökats respektive minskats i jämförelse med förhållandena, då denna överenskomst trädde i kraft.

Artikel 37.

a) Med de inskränkningar, som kunna följa av revision enligt artikel 34, skola valutabelopp avseende bilaterala dragningsrätter, vilka icke utnyttjats vid operationerna, hållas till Organisationens förfogande vid slutförandet av operationerna för juni månad 1950, dock skall en fördragsslutande part icke behöva hålla valutabelopp till förfogande för Organisationen före den tidpunkt, vid vilken motsvarande belopp av villkorlig hjälp fast tilldelas denna fördragsslutande part.

b) Organisationen skall före den 31 maj 1950 fatta beslut rörande de regler, som skola gälla för disposition av dessa valutabelopp.

c) Organisationen skall helt eller delvis avstå från valutabelopp, som ställts till dess förfogande enligt moment a) i denna artikel, därest den borgenär, som tillhandahållit dem, i framställning till Organisationen före den 31 augusti 1950 visar, att dess framställning uppfyller bestämmelserna i något av de fall, som förutses i Bihang D.

d) Organisationen skall till förfogande för en gäldenär ställa valutabelopp, som åsyftas i moment a) i

d'un débiteur, s'il en fait la demande avant le 31 août 1950 et s'il établit qu'il se trouve dans l'un des cas visés aux paragraphes *b* et *c* de l'Article 33 ci-dessus.

e. L'Organisation pourra, dans des conditions qu'elle déterminera, mettre à la disposition d'un débiteur des montants de monnaie visés au paragraphe *a* du présent Article, s'il en fait la demande avant le 31 août 1950 et s'il établit que ces montants sont nécessaires pour couvrir des engagements souscrits par lui avant le 1er juillet 1950.

Article 38.

a. Sauf décision contraire de l'Organisation, les droits de tirage multilatéraux non utilisés dans les opérations seront annulés.

b. L'Organisation fera avant le 31 mai 1950 des recommandations à l'Administration de Coopération Économique des États-Unis en ce qui concerne l'affectation des montants d'aide conditionnelle équivalent au total des droits de tirage multilatéraux non utilisés.

Article 39.

L'Organisation pourra, à la demande des Parties Contractantes intéressées, déterminer la procédure d'utilisation aux fins du présent Accord, des droits de tirage nonutilisés, établis en vertu de l'Accord de Paiements et de Compensations entre les pays européens signé le 16 octobre 1948, ainsi que les conditions qui seront attachées à cette utilisation.

TITRE V.

Dispositions finales.

Article 40.

a. Tout débiteur doit tenir compte, en négociant avec un de ses créiteurs un accord bilatéral valable pendant l'appli-

at the request of that debtor made before 31st August, 1950, if that debtor establishes one of the cases provided for in paragraphs (b) and (c) of Article 33.

(*e*) The Organisation may, on such conditions as it may determine, put at the disposal of a debtor the amounts of currency referred to in paragraph (*a*) of this Article, if the debtor makes a request to this effect before 31st August, 1950 and if it establishes that those amounts are required to cover a commitment undertaken by it before 1st July, 1950.

Article 38.

(*a*) Subject to a decision of the Organisation to the contrary, multilateral drawing rights which are not used in operations shall be cancelled.

(*b*) The Organisation shall before 31st May, 1950, make recommendations to the United States Economic Co-operation Administration in respect of the disposal of conditional aid equivalent to the total amount of unused multilateral drawing rights.

Article 39.

The Organisation may, at the request of the Contracting Parties concerned, determine the method whereby unused drawing rights established under the Agreement for Intra-European Payments and Compensations signed on the 16th October, 1948, may be used for the purposes of the present Agreement, and the conditions attaching to such use.

PART V.

Final Provisions.

Article 40.

(*a*) In negotiating a bilateral agreement with any of its creditors to be in force in the course of the operation of

denna artikel, därest gäldenären i framställning till Organisationen före den 31 augusti 1950 visar sådant fall föreligga, som förutses i momenten b) och c) i artikel 33.

e) På villkor, som Organisationen må bestämma, må densamma till förfogande för en gäldenär ställa de valutabelopp, som avses i moment a) i denna artikel, därest gäldenären i framställning före den 31 augusti 1950 visar, att dessa belopp erfordras för att täcka ett åtagande, som gjorts av honom före den 1 juli 1950.

Artikel 38.

a) Därest Organisationen icke anorledes beslutar, skola sådana multilaterala dragningsrätter, som icke utnyttjats vid operationerna, upphävas.

b) Organisationen skall före den 31 maj 1950 avlåta rekommendationer till Förenata staternas administration för ekonomiskt samarbete rörande förfogandet över den villkorliga hjälp, som motsvarar sammanlagda beloppet av utnyttjade multilaterala dragningsrätter.

Artikel 39.

På framställning av vederbörande fördragsslutande parter må Organisationen bestämma, på vilket sätt utnyttjade dragningsrätter, upprättade i enlighet med överenskommelsen den 16 oktober 1948 angående inter-europeiska betalningar och kompensationer må utnyttjas i enlighet med förevarande överenskommelse ävensom de villkor, som skola gälla för dylikt utnyttjande.

DEL V.

Slutliga bestämmelser.

Artikel 40.

a) Envar gäldenär skall vid förhandlingar om bilateralt avtal med någon av sina borgenärer, avsett att

cation du présent Accord, du montant total de monnaie correspondant aux droits de tirage établis en sa faveur, que l'Agent est habilité à utiliser sans accord préalable pour couvrir ses déficits mensuels envers ledit créditeur, en vertu de l'Article 21 ci-dessus.

the present Agreement, any debtor shall take account of the total amount of currency in respect of drawing rights established in its favour which the Agent is entitled to use without prior consent to offset, under Article 21, its monthly deficits in relation to that creditor.

b. Tout débiteur peut décider, pour la durée d'application du présent Accord de réduire le montant des licences à délivrer pour des importations en provenance d'un de ses créditeurs, et généralement le montant des autorisations de change à accorder pour des paiements au profit dudit créditeur, en deçà du montant fixé ou prévu dans les accords bilatéraux en vigueur, à condition:

(b) For the period of the operation of the present Agreement, any debtor may decide to reduce the amount of licences to be issued for imports originating with any of its creditors and, generally, of its foreign exchange licences to be issued for payments in favour of that creditor, below the amounts provided for in the bilateral agreements which are in force, provided that:

1. que le montant total des réductions ainsi décidées ne dépasse pas le tiers du montant des droits de tirage bilatéraux établis par ledit créditeur en faveur du débiteur lors de la signature du présent Accord, sous réserve des dispositions particulières figurant dans les Accords mentionnés au paragraphe *b* de l'Article 20 ci-dessus; et

(i) the total amount of the reductions decided by it does not exceed a third of the amount of bilateral drawing rights established by that creditor in favour of the debtor at the signature of the present Agreement, subject, however, to the special provisions contained in the Agreements referred to in paragraph *(b)* of Article 20; and

2. que les réductions soient décidées pour des motifs de caractère commercial.

(ii) the reductions be decided on for considerations of a commercial character.

c. Toute décision prise par un débiteur en vertu du paragraphe *b* du présent Article doit être notifiée dans les sept jours par ledit débiteur à l'Organisation et au créditeur en cause. Le créditeur peut, dans un délai de quatorze jours à compter de la date à laquelle il reçoit une telle notification, saisir l'Organisation, s'il estime que les restrictions décidées procèdent de motifs autres que de considérations de caractère commercial.

(c) Any decision taken by a debtor under paragraph *(b)* of this Article shall be notified by that debtor to the Organisation and the creditor concerned within seven days. The creditor may refer to the Organisation within fourteen days from the date it received such a notification, if it considers that the restrictions decided on are based on considerations other than those of a commercial character.

Article 41.

Les Annexes A, B, C et D ci-jointes font partie intégrante du présent Accord.

Article 41.

Annexes A, B, C and D to the present Agreement shall form an integral part thereof.

äga giltighet under den tid förevarande överenskommelse äger tillämpning, taga hänsyn till det sammanlagda valutabelopp avseende till dess förmån upprättade dragningsrätter, vilket Agenten äger utnyttja utan föregående medgivande, för att i enlighet med artikel 21 utjämna gäldenärens månatliga underskott i förhållande till borgenären.

b) Envar gäldenär äger under den tid förevarande överenskommelse äger tillämpning besluta att under det belopp, som förutsetts i gällande bilaterala avtal, minska beloppet av de licenser, som skola utfärdas för import från någon av hans borgenärer, och över huvud taget beloppet av de valutatillstånd, vilka skola utfärdas för betalningar till förmån för borgenären i fråga under förutsättning att

(i) det sammanlagda beloppet av de av gäldenären sålunda beslutade minskningarna icke överskrider $\frac{1}{3}$ av den bilaterala dragningsrätt, som borgenären vid undertecknandet av denna överenskommelse upprättat till förmån för gäldenären, dock med de inskränkningar, som följa av de särskilda bestämmelserna enligt i moment b) i artikel 20 berörda överenskommelser, och

(ii) beslutet om minskningarna grundar sig på överväganden av kommersiell karaktär.

c) Varje beslut, som gäldenär fattat i enlighet med moment b) i denna artikel, skall av gäldenären inom sju dagar anmälas till Organisationen och vederbörande borgenär. Därest borgenären anser, att de beslutade inskränkningarna grunda sig på andra överväganden än sådana av kommersiell karaktär, äger borgenären hänvända sig till Organisationen inom fjorton dagar från den dag borgenären mottagit sådan anmälan.

Artikel 41.

Bihangen A, B, C och D till denna överenskommelse skola utgöra en integrerande del därav.

Article 42.

a. Le présent Accord sera ratifié.

b. Les instruments de ratification seront déposés auprès du Secrétaire général de l'Organisation qui notifiera chaque dépôt à tous les Signataires.

c. Le présent Accord entrera en vigueur dès le dépôt des instruments de ratification par tous les Signataires.

Article 43.

a. Sous réserve des dispositions nécessaires pour que les Articles 37 et 38 ci-dessus produisent leurs effets, le présent Accord demeurera en vigueur jusqu'à l'achèvement des opérations se rapportant au mois de juin 1950; le présent Accord pourra demeurer en vigueur ultérieurement à telles conditions dont les Parties Contractantes pourront convenir. Les Articles 37 et 38 ci-dessus demeureront en vigueur jusqu'à l'achèvement des mesures prévues par ces deux Articles.

b. S'il apparaît que le présent Accord ne doit vraisemblablement pas demeurer en vigueur, l'Organisation, à la demande de toute Partie Contractante, chargera un ou plusieurs Comités de préparer des recommandations sur les dispositions qui pourraient être nécessaires pour éviter:

1. des interruptions dans les échanges ou les paiements;
2. des paiements en or ou en devises;
3. l'impossibilité d'effectuer des rachats d'or ou de devises qui, autrement, auraient été possibles en vertu des dispositions du présent Accord, ou
4. d'autres conséquences analogues qui pourraient se produire, dans un délai raisonnable à compter de l'expiration du présent Accord, par suite de modifications de soldes résultant d'opérations effectuées conformément au présent Accord.

Article 42.

(a) The present Agreement shall be ratified.

(b) The instruments of ratification shall be deposited with the Secretary General of the Organisation who will notify each deposit to all the Signatories.

(c) The present Agreement shall come into force upon the deposit of instruments of ratification by all the Signatories.

Article 43.

(a) Except so far as may be necessary to give effect to Articles 37 and 38, the present Agreement shall remain in force until the completion of the operations in respect of the month of June, 1950, and the present Agreement may be continued in force thereafter on such terms as the Contracting Parties may agree. Articles 37 and 38 shall remain in force until the measures provided for in these two Articles are completed.

(b) If it becomes apparent that the present Agreement is not likely to be continued in force, the Organisation shall, at the request of any Contracting Party, entrust a Committee or Committees with the preparation of recommendations as to the provisions which may be required to avoid:

- (i) interruptions in trade or payments;
- (ii) payments in gold or foreign currency;
- (iii) the prevention of repurchase of gold or foreign currency which would otherwise have been possible under the provisions of the present Agreement; or
- (iv) other similar possible consequences which may arise, within a reasonable time from the termination of the present Agreement, as a result of changes in balances caused by operations made under the present Agreement.

Artikel 42.

a) Förevarande överenskommelse skall ratificeras.

b) Ratifikationsinstrumenten skola deponeras hos Organisationen generalsekreterare, som skall notifiera samtliga signatärmakter om varje deposition.

c) Denna överenskommelse skall träda i kraft, då alla signatärmakters ratifikationsinstrument deponerats.

Artikel 43.

a) Med sådant undantag, som kan erfordras för att genomföra åtgärder enligt artiklarna 37 och 38, skall förevarande överenskommelse förbli i kraft till dess operationerna för juni månad 1950 genomförts. Överenskommelsen kan förlängas att gälla på sådana villkor, som de fördragsslutande parterna kunna överenskomma. Artiklarna 37 och 38 skola förbli i kraft till dess i nämnda två artiklar angivna åtgärder vidtagits.

b) Därest det befinnes sannolikt, att denna överenskommelse icke kommer att givas fortsatt giltighet, skola de fördragsslutande parterna på begäran av fördragsslutande part uppdraga åt en kommitté eller kommittéer att uppgöra förslag om åtgärder, som må erfordras för att undvika

(i) avbrott i handel eller betalningar,

(ii) betalningar i guld eller utländsk valuta,

(iii) hinder för återköp av guld eller utländsk valuta, vilket eljest skulle ha varit möjligt enligt bestämmelserna i denna överenskommelse, eller

(iv) andra liknande tänkbara följder, vilka inom skälig tid från utgången av denna överenskommelses giltighetstid kunna uppkomma till följd av förändringar i behållningar förorsakade av operationer enligt denna överenskommelse.

ANNEXE A.

Montants exclus des compensations.

I. En calculant, conformément à l'Article 6 du présent Accord, les soldes détenus par une Partie Contractante, l'Agent doit, à la demande de ladite Partie Contractante, exclure les montants suivants:

a. Les fonds de roulement qui entrent normalement dans l'une ou l'autre des catégories suivantes:

1. Fonds de roulement normaux des banques centrales, c'est-à-dire fonds suffisants pour couvrir les ordres de paiement en cours et maintenir des relations bancaires normales;

2. Montants destinés à garantir des découverts résultant d'opérations de change à terme; ou

3. Montants destinés à servir de couverture aux crédits bancaires devant venir à échéance dans un court délai.

b. Les montants représentant le produit d'opérations en capitaux effectuées, expressément en vue du financement de dépenses de capital spécifiques.

c. Les montants ne découlant pas d'accords de paiements ou de transactions commerciales courantes et qui sont librement convertibles en or ou en dollars des États-Unis.

d. Les montants qui, en raison de dispositions spéciales figurant dans des accords de paiements en vigueur à la date de la signature du présent Accord, représentent le produit de certaines exportations affectées à des services de dettes ou l'exécution d'autres obligations contractuelles.

e. Les montants affectés par un créancier au rachat de l'or ou des devises transférés à un débiteur, dans le cas où ce rachat est opéré en vertu de l'Article 29 du présent Accord.

ANNEX A.

Amounts Excluded from Compensations.

I. When calculating in accordance with Article 6 of the present Agreement the balances held by a Contracting Party, the Agent shall, at the request of that Contracting Party, exclude the following amounts:

(a) Working balances, which will normally fall under one or more of the following heads:

(i) normal central banking balances (fonds de roulement), that is to say, sufficient funds to cover outstanding payment orders and to maintain normal banking relationships;

(ii) amounts held as cover for over-sold forward exchange positions; or

(iii) amounts held as cover for banking credits due to mature within a short period.

(b) Amounts representing the proceeds of capital transactions expressly undertaken for the financing of specific capital expenditure.

(c) Amounts not arising under a payments agreement or from current trade transactions and which are freely convertible into gold or United States dollars.

(d) Amounts which, owing to special provisions in payments agreements in force at the signature of the present Agreement, represent the proceeds of certain exports earmarked for debt services or other contractual obligations.

(e) Amounts earmarked by a creditor for the repurchase of gold or foreign currency transferred to a debtor in a case where this repurchase is carried out under Article 29 of the present Agreement.

BIHANG A.

**Behållningar som må uteslutas från
kompensationerna.**

I. Vid beräkandet i enlighet med artikel 6 i denna överenskommelse av en fördragsslutande parts behållningar, skall Agenten på begäran av sagda part utesluta följande behållningar:

a) Arbetsbalanser, vilka normalt falla under en eller flera av följande rubriker:

i) normala centralbanksbehållningar (fonds de roulement), d. v. s. tillräckliga medel för att täcka utestående betalningsorder och för att underhålla normala bankförbindelser,

ii) medel avsedda såsom täckning för nettoterminsförsäljningar, eller

iii) medel avsedda såsom täckning för bankkrediter, förfallande inom en kort tidsperiod.

b) Medel härrörande från kapitaltransaktioner, vilka utförts för att finansiera vissa bestämda kapitalutgifter.

c) Medel, som icke uppstått enligt någon betalningsöverenskommelse eller genom löpande handelstransaktioner och som kunna fritt omväxlas till guld eller Förenta staternas dollars.

d) Medel, som i enlighet med särskilda bestämmelser i betalningsöverenskommelser, vilka voro i kraft vid undertecknandet av denna överenskommelse, erhållits såsom likvid för viss export, vilken reserverats för fullgörandet av skulder eller andra kontraktsenliga åtaganden.

e) Medel, som av borgenär reserverats för återköp av guld eller utländsk valuta, vilka ha tillhandahållits gäldenär, under förutsättning att återköpet verkställs i sådant fall som avses i artikel 29 i denna överenskommelse.

f. Dans le cas de la Grèce et de la Turquie, en raison de la structure essentiellement agricole de l'économie de ces pays, une proportion raisonnable de leurs soldes en monnaies d'autres Parties Contractantes, étant entendu que ces montants seront utilisés, dans l'année qui suivra la date où ils ont été exclus pour la première fois, à des paiements d'importations en provenance des pays dans lesquels ces soldes sont détenus.

II. Dans le cas où le solde disponible pour les opérations est, dans les relations entre deux Parties Contractantes, le solde d'un compte tenu par la banque centrale de l'une seulement des Parties Contractantes (appelé ci-dessous «compte unique»), tout solde en faveur de ladite Partie Contractante est considéré, aux fins de la présente Annexe, comme un solde détenu par cette Partie Contractante.

III. a. Toute Partie Contractante demandant l'exclusion d'un montant en vertu de l'une des dispositions ci-dessus de la présente Annexe, devra indiquer à l'Agent sous quelle rubrique elle désire demander cette exclusion et fournir des informations suffisamment détaillées à ce sujet.

b. L'Agent peut demander un complément d'informations:

1. s'il estime que les informations fournies au sujet de l'exclusion demandée ne le satisfont pas, ou

2. dans le cas où l'exclusion est demandée par un débiteur pour le calcul de son solde à l'égard d'un créateur, s'il apparaît que les droits de tirage bilatéraux établis par le créateur en faveur du débiteur ne seront probablement pas utilisés entièrement en vertu du présent Accord.

c. S'il ne s'estime pas satisfait, l'Agent doit présenter à l'Organisation un rapport sur l'exclusion effectuée et adresser un exemplaire du rapport à la Partie Contractante de qui émane la demande.

(f) In the case of Greece and Turkey, in view of the essentially agricultural structure of their economies, a reasonable proportion of their balances in the currencies of other Contracting Parties, it being understood that these amounts would be used during the year following the date of their first exclusion, to pay for imports from the countries in which the balances are held.

II. In cases in which the balance available for operations is, in the relationship between two Contracting Parties, the balance of an account kept by the central bank of one only of the Contracting Parties (hereinafter referred to as a «single account»), any balance in favour of that Contracting Party shall be considered, for the purposes of this Annex, as a balance held by that Contracting Party.

III. (a) Each Contracting Party requesting the exclusion of an amount under any of the preceding provisions of this Annex, shall state to the Agent the provisions of this Annex under which each exclusion is requested and furnish information as to the facts in reasonable detail.

(b) The Agent may seek further information

(i) if he is unable to satisfy himself with regard to the requested exclusion from the information given him, or

(ii) where the exclusion is requested by a debtor for the calculation of its balance in relation to a creditor, if it appears that the bilateral drawing rights established by the creditor in favour of that debtor will probably not be entirely used under the present Agreement.

(c) If the Agent remains unsatisfied, he shall make a report to the Organisation on the exclusion effected and shall furnish a copy of such report to the Contracting Party making the request.

f) Med hänsyn till Greklands och Turkiets huvudsakligen agrara ekonomiska struktur, skäligen andel av dessa länders tillgodohavanden i andra fördragsslutande parter valutor, varvid förutsättes, att ifrågavarande tillgodohavanden skola utnyttjas inom ett år från den dag, då uteslutandet först ägt rum, för betalning av import från de länder, i vilka tillgodohavandena äro placerade.

II. I fall, där i förhållandet mellan två fördragsslutande parter det för operationer tillgängliga tillgodohavandet utgöres av tillgodohavande på ett konto fört av endast den ena fördragsslutande partens centralbank (i det följande benämnt »enkelt konto»), skall varje tillgodohavande till denna fördragsslutande parts förmån anses såsom denna fördragsslutande parts tillgodohavande enligt detta bihang.

III. a) Envar fördragsslutande part, som begär uteslutande av ett belopp enligt någon av ovanstående i detta bihang intagna bestämmelser, skall till Agenten uppgiva, enligt vilka bestämmelser i detta bihang som uteslutandet begäres, ävensom i erforderlig utsträckning tillhandahålla Agenten upplysningar rörande förhållandena i varje sådant fall.

b) Agenten äger begära ytterligare upplysningar

i) därest han icke på grundval av de upplysningar, som lämnats honom, kan bedöma framställd begäran rörande uteslutande av visst belopp, eller

ii) då uteslutandet begäres av gäldenär för beräklandet av dennes tillgodohavande i förhållande till borgenär därest det synes sannolikt, att av borgenären till gäldenärens förmån upprättad bilateral dragningsrätt icke kommer att utnyttjas i enlighet med förevarande överenskommelse.

c) Därest Agenten alltjämt icke är tillfredsställd med lämnade upplysningar, skall han avgiva rapport till Organisationen rörande det verkställda uteslutandet samt tillställa den

IV. Dans le cas où l'exclusion demandée par une Partie Contractante en vertu de la Section I de la présente Annexe aurait pour effet de renverser la position nette de ladite Partie Contractante à l'égard d'une autre Partie Contractante, le solde à utiliser dans les compensations est considéré comme nul.

V. Lorsque les deux Parties Contractantes ont conclu un accord de paiements à compte unique ne prévoyant pas de marge de crédit, l'Agent est autorisé, en cas d'urgence, à exclure d'office un montant au plus égal au solde du compte unique qui lui a été notifié, lorsque l'utilisation de ce solde dans les compensations peut avoir pour effet de placer l'une des deux Parties Contractantes dans une situation critique vis-à-vis de l'autre.

IV. If the exclusion requested by a Contracting Party under Section I of this Annex would result in reversing the net position of that Contracting Party with regard to any other Contracting Party, the balance to be used in compensations shall be deemed to be equal to nil.

V. If a payments agreement between two Contracting Parties involves a single account with no credit margin, the Agent shall be authorised, in case of emergency, to exclude on his own initiative an amount up to the total balance of the single account which has been notified to him, when the use of this balance in the compensations would have the effect of placing either of the two Contracting Parties in a critical position in relation to the other.

ANNEXE B.

Taux de change.

I. La procédure suivante doit être appliquée pour la détermination des soldes et des taux de change en vue des rapports visés à l'Article 8 et qui doivent être établis par les Parties Contractantes qui n'ont pas de parités de change homogènes:

a. Les soldes débiteurs et créditeurs dans la monnaie d'une Partie Contractante qui n'a pas de parités de change homogènes vis-à-vis des Parties Contractantes qui ont des parités de change homogènes sont communiqués à l'Agent dans les monnaies de ces dernières, après avoir été calculés en appliquant un taux de change convenu entre les deux Parties Contractantes intéressées. Le taux de change ainsi convenu devrait être celui qui est réellement utilisé pour les transactions courantes entre ces Parties. Si les taux sont variables, ou s'il y a plus d'un taux, le taux convenu devrait être établi d'après la moyenne pondérée de ces taux.

ANNEX B.

Rates of Exchange.

I. The following procedure shall be used in determining the balances and rates of exchange for the purpose of reports under Article 8 by Contracting Parties without a unified cross-rate structure:

(a) Debit and credit balances in the currency of any Contracting Party without a unified cross-rate structure in relation to Contracting Parties having a unified cross-rate structure shall be reported to the Agent in the currency of the latter Contracting Parties, after having been calculated at a rate of exchange to be fixed by agreement between the two Contracting Parties concerned. The rate of exchange so agreed should be that effectively in use for current transactions between them. If there are variable rates, or more than one rate, the rate agreed should be based on the weighted average of these rates.

fördragsslutande part, som begärt uteslutandet, avskrift av rapporten.

IV. Därest det av fördragsslutande part begärda uteslutandet i enlighet med avdelning I i detta bihang skulle medföra att den fördragsslutande partens nettoställning i förhållande till annan fördragsslutande part omkastades, skall det för komparationerna avsedda tillgodohavandet anses vara lika med noll.

V. Därest i ett betalningsavtal mellan två fördragsslutande parter förutses ett enkelt konto utan kreditmarginal, skall Agenten, där läget så påfordrar, äga att på eget initiativ utesluta ett belopp högst motsvarande det till honom anmälda totala tillgodohavandet på det enkla kontot, för den händelse utnyttjandet av detta tillgodohavande i komparationerna skulle medföra, att den ena av de fördragsslutande parterna skulle försättas i en kritisk ställning i förhållande till den andra.

BIHANG B.

Växelkurser.

I. Fördragsslutande parter, vilka sakna enhetligt växelkurssystem, skola tillämpa följande förfarande för att fastställa tillgodohavanden och växelkurser vid avgivandet av uppgifter enligt artikel 8:

a) Debet- och kreditsaldon i sådan fördragsslutande parts valuta, som saknar enhetligt växelkurssystem, i förhållande till fördragsslutande parter, som ha ett enhetligt växelkurssystem, skola anmälas till Agenten i sistnämnda fördragsslutande parters valutor, sedan saldona omräknats efter en växelkurs, som fastställts genom överenskommelse mellan de två berörda parterna. Den växelkurs, som sålunda överenskommits, skall vara den som effektivt tillämpas för löpande transaktioner mellan parterna. Därest varierande kurser eller mer än en kurs förekom-

b. Les soldes débiteurs et créditeurs entre deux Parties Contractantes qui n'ont pas de parités de change homogènes, à moins qu'ils ne soient exprimés dans la monnaie d'une Partie Contractante qui a des parités de change homogènes, sont communiqués à l'Agent dans l'unité de compte utilisée par lui pour les opérations, après avoir été calculés à un taux de change convenu entre les deux Parties Contractantes.

c. La Partie Contractante fait également connaître à l'Agent la méthode de calcul des soldes qu'elle communique, ainsi que les données nécessaires pour faire apparaître la manière dont les taux de change ont été déterminés en vue du calcul.

II. La procédure suivante doit être utilisée pour le calcul des déficits mensuels effectué conformément à l'Article 7 du présent Accord:

a. L'Agent détermine les soldes nets dans chaque relation bilatérale entre les Parties Contractantes et convertit ces soldes nets dans l'unité de compte sur la base des taux qui lui ont été communiqués. L'Agent est alors en mesure de déterminer dans l'unité de compte les déficits et excédents mensuels.

b. Au cas où le taux de change de la monnaie d'une Partie Contractante est modifié, les Parties Contractantes intéressées communiquent à l'Agent les soldes existant entre elles à la clôture, la veille de la modification de parité, ainsi que le détail des ajustements opérés en application des clauses de garantie de change. Les Parties Contractantes intéressées adressent également à l'Agent, conformément aux dispositions de l'Article 8 a (3) de l'Accord, un rapport faisant apparaître les nouveaux taux de change.

(b) The debit and credit balances between each pair of Contracting Parties not having a unified cross-rate structure, unless expressed in the currency of a Contracting Party having a unified cross-rate structure, shall be reported to the Agent in the money of account used for operations by him, after having been calculated at a rate of exchange agreed between the two Contracting Parties.

(c) The Contracting Party shall also report to the Agent the method of calculation of the reported balances, including the data necessary to show how the rates of exchange have been determined for the purpose of their calculation.

II. The following procedure shall be used for the purpose of calculating monthly deficits in accordance with Article 7 of the present Agreement:

(a) The Agent shall establish the net position in each bilateral relationship existing between Contracting Parties and shall convert such net balances into the money of account on the basis of the rates already reported to him. The Agent will then be able to ascertain, in the money of account, the monthly deficits and surpluses.

(b) In the event of the rate of exchange of the currency of any Contracting Party changing, the Contracting Parties concerned shall advise the Agent of the balances held between them as at the close of business on the day preceding the change and give details of any adjusting payments which may have been made in accordance with the terms of exchange guarantees. The Contracting Parties concerned shall also forward to the Agent, in accordance with the terms of Article 8 (a) [iii] of the present Agreement, a report giving the new agreed rate of exchange.

Ces informations permettent à l'Agent de tenir compte des modifications de

This information will enable the Agent to make allowance for the change in the

mer, skall den överenskomna växelkursen vara baserad på det vägda medeltalet av dessa kurser.

b) Debet- och kreditsaldon mellan två fördragsslutande parter, vilka sakna enhetligt växelkurssystem, skola, med mindre de äro uttryckta i sådan fördragsslutande parts valuta, som har ett enhetligt växelkurssystem, anmälas till Agenten i av Agenten vid compensationerna tillämpad kontovaluta, sedan saldona beräknats enligt en växelkurs, som överenskommits mellan de båda fördragsslutande parterna.

c) De fördragsslutande parterna skola jämväl underrätta Agenten om sättet för omräkning av de anmälda behållningarna, däribland sådana uppgifter, som erfordras för att visa huru växelkurserna fastställts för ifrågavarande omräkning.

II. Följande förfarande skall tillämpas för att beräkna månatliga underskott i enlighet med artikel 7 i denna överenskommelse:

a) Agenten skall fastställa nettoställningen mellan de fördragsslutande parterna två och två samt omräkna nettosal dona till kontovalutan på grundval av de växelkurser, som redan anmälts till honom. Agenten blir därigenom i stånd att fastställa de månatliga underskotten och överskotten, uttryckta i kontovalutan.

b) Därest växelkursen för en fördragsslutande part ändras, skola berörda fördragsslutande parter underrätta Agenten om de behållningar, som förefunnos dem emellan efter banktidens slut å dagen före förändringen, ävensom lämna uppgift rörande de betalningar, som kunna hava ägt rum i och för justering av tillgodohavanden i enlighet med bestämmelserna i växelkursgarantier. Ifrågavarande fördragsslutande parter skola jämväl tillställa Agenten uppgift enligt bestämmelserna i artikel 8 a) iii) i denna överenskommelse med angivande av ny överenskommen växelkurs.

Dessa uppgifter skola möjliggöra för Agenten att taga hänsyn till växel-

taux de change dans le calcul des déficits et excédents mensuels.

III. En vue de l'exécution des opérations relatives à un mois donné, les chiffres notifiés par l'Agent aux Parties Contractantes, dans la monnaie des Parties Contractantes qui ont des parités de change homogènes ou en monnaie de compte, sont convertis par les Parties Contractantes, si cela est nécessaire, dans les monnaies des Parties Contractantes qui n'ont pas de parités de change homogènes, sur la base des taux convenus conformément à la Section I de la présente Annexe.

rate of exchange when calculating the monthly deficits and surpluses.

III. In order to give effect to the operations in respect of any month, the figures notified by the Agent to the Contracting Parties in the currency of Contracting Parties having a unified cross-rate structure or in the money of account, shall be converted by the Contracting Parties, if necessary, in the currencies of Contracting Parties without a unified cross-rate structure, on the basis of the rates agreed in accordance with Section I of this Annex.

kursförändringen vid beräkning av de månatliga över- och underskotten.

III. För genomförandet av operationerna för viss månad skola de siffror, som Agenten meddelar de fördragsslutande parterna i sådana fördragsslutande parters valuta, som ha ett enhetligt växelkurssystem, eller i kontovalutan, där så erfordras, av parterna omräknas till sådana fördragsslutande parters valuta, som sakna ett enhetligt växelkurssystem, på grundval av de växelkurser, som överenskommits i enlighet med avdelning I av detta bihang.

ANNEXE C.

Ressources existantes convenues
et droits de tirage.

ANNEX C.

Agreed Existing Resources and
Drawing Rights.

TABLEAU I.

Ressources existantes convenues.

TABLE I.

Agreed existing resources.

Le tableau ci-dessous indique les montants des ressources existantes convenues mentionnées à l'Article 19 du présent Accord:

The following table sets out the amounts of the agreed existing resources referred to in Article 19 of the present Agreement:

Contracting Parties. Parties Contractantes	Contracting Parties in relation to which the agreed existing resources are held. Parties Contractantes envers lesquelles les ressources existantes convenues sont détenues.	United States dollar equivalents of agreed existing resources. (Figures in millions.) Equivalent en dollars des États-Unis des montants des ressources existantes convenues. (en millions.)
Denmark. Danemark	Netherlands. Pays-Bas	5.0
Denmark. Danemark	Norway. Norvège	2.6
Norway. Norvège	United Kingdom. Royaume-Uni	30.0
Portugal. Portugal	Netherlands. Pays-Bas	2.4
Portugal. Portugal	United Kingdom. Royaume-Uni	28.0
Sweden. Suède	United Kingdom. Royaume-Uni	64.0
Turkey. Turquie	France. France	2.0
United Kingdom. Royaume-Uni	Denmark. Danemark	30.5
Trizone. Trizone	Sweden. Suède	10.0
Trizone. Trizone	Denmark. Danemark	7.1
Grand total. Total général		181.6

BIHANG C.

Befintliga tillgodohavanden, varom överenskommelse träffats mellan fördragsslutande parter, samt dragningsrätter.

TABELL I.

Befintliga tillgodohavanden, varom överenskommelse träffats mellan fördragsslutande parter.

I följande tabell angivas beloppen av i artikel 19 i denna överenskommelse avsedda, befintliga tillgodohavanden, varom överenskommelse träffats mellan fördragsslutande parter.

Fördragsslutande parter	Fördragsslutande parter, hos vilka de befintliga tillgodohavandena innehavas.	Motvärdet i amerikanska dollar av de befintliga tillgodohavandena. (Siffror i miljoner)
Danmark	Holland	5.0
Danmark	Norge	2.6
Norge	Storbritannien	20.0
Portugal	Holland	2.4
Portugal	Storbritannien	28.0
Sverige	Storbritannien	64.0
Turkiet	Frankrike	2.0
Storbritannien....	Danmark	30.5
Trizonen.....	Sverige	10.0
Trizonen.....	Danmark	7.1
Totalsumma		181.6

TABLEAU II.

Droits de tirage.

I. Le tableau suivant indique:
a. Les Parties Contractantes qui, aux fins du présent Accord sont créditrices et débitrices l'une de l'autre, comme le montrent les chiffres figurant dans les colonnes en-dessous de leur nom et dans les lignes en regard de leur nom;
b. Le montant des droits de tirage bilatéraux établis par chaque créditeur en faveur de chacun de ses débiteurs;

c. Le montant total de droits de tirage bilatéraux établis par chaque créditeur;

d. Le montant total correspondant des droits de tirage bilatéraux établis en faveur de chaque débiteur;

e. Le montant des droits de tirage multilatéraux établis en faveur de chaque débiteur; et

f. Le montant total des droits de tirage établis en faveur de chaque débiteur.

II. *a.* Les montants figurant dans le présent tableau feront l'objet d'ajustements dans les conditions ci-après:

1. Du montant des droits de tirage bilatéraux établis en faveur d'un débiteur par un créditeur, sera déduit le montant des attributions pour les achats «off-shore» autorisés pour la période d'application du présent Accord par l'Administration de Coopération Économique des États-Unis, en vertu de la Loi de Coopération Économique de 1948 amendée, et utilisées pour le paiement de produits vendus par ledit créditeur audit débiteur, à l'exception des montants expressément exclus d'une telle déduction.

2. Si, lors des ajustements prévus au sous-paragraphe 1 du paragraphe *a* de la présente Section, le montant des droits de tirage bilatéraux a été entièrement utilisé ou si le montant

TABLE II.

Drawing rights.

I. The following Table sets out:

(*a*) The pairs of Contracting Parties which are for the purposes of the present Agreement, creditors and debtors in relation to one another, as indicated by the figures in the columns under their names in the lines opposite their names;

(*b*) The amount of bilateral drawing rights established by each creditor in favour of each of its debtors;

(*c*) The total amount of bilateral drawing rights established by each creditor;

(*d*) The total corresponding amount of bilateral drawing rights established in favour of each debtor;

(*e*) The amount of multilateral drawing rights established in favour of each debtor; and

(*f*) The total amount of drawing rights established in favour of each debtor.

II. (*a*) The amounts specified in this table are subject to adjustment as follows:

(i) from the amount of the bilateral drawing rights established in favour of a debtor by a creditor, there shall be deducted the amount of allotments for off-shore purchases authorised in respect of the period of the operation of the present Agreement by the United States Economic Co-operation Administration under the Economic Co-operation Act of 1948 as amended, and used for the payment for commodities sold by that creditor to that debtor, other than allotments expressly excluded from such deduction.

(ii) if at the time when the adjustments provided for in sub-paragraph (i) of paragraph (*a*) of this Section have to be made, the amount of bilateral drawing rights has been com-

TABELL II.

Dragningsrätter.

I följande tabell anges:

a) de parter två och två, vilka i enlighet med denna överenskommelse, äro borgenärer och gäldenärer i förhållande till varandra, på sätt framgår av siffrorna i kolumnerna under och raderna bredvid deras namn;

b) beloppet av bilaterala dragningsrätter upprättade av varje borgenär till förmån för envar av dess gäldenärer;

c) sammanlagda beloppet av bilaterala dragningsrätter upprättade av envar borgenär;

d) sammanlagda, motsvarande beloppet av bilaterala dragningsrätter upprättade till förmån för envar gäldenär;

e) beloppet av multilaterala dragningsrätter upprättade till förmån för envar gäldenär; och

f) sammanlagda beloppet av dragningsrätter inrättade till förmån för envar gäldenär.

II. a) I denna tabell angivna belopp kunna bli föremål för justering enligt följande:

i) Från beloppet av bilateral dragningsrätt, som av borgenär upprättats till förmån för gäldenär, skall avdragas det belopp som för köp utanför Förenta staterna (»off-shore purchases») under den av denna överenskommelse omfattade tidsperioden tilldelats av Förenta staternas administration för ekonomiskt samarbete enligt 1948 års lag om ekonomiskt samarbete med ändringar och tillägg och som utnyttjats för betalning av varor, vilka av borgenär sålts till gäldenären. Vad nu sagts skall dock icke gälla sådana belopp, vilka uttryckligen undantagits från dylikt avdrag.

ii) Därest vid tidpunkten för justeringar enligt stycket i), moment a) i denna avdelning beloppet av bilateral dragningsrätt helt utnyttjats, eller om beloppet av out-

All figures in millions of United States dollars, with English decimal signs.
Alla siffror i miljoner

Contracting Parties in favour of which the amounts of drawing rights are established. (Debtors) Parties Contractantes en faveur desquelles sont établis les montants de droits de tirage indiqués. (débiteurs) Fördragsslutande parter till vilkas förmån dragningsrätter upprättas. (Gäldenärer)	Contracting Parties by which amounts of established. Parties Contractantes qui établissent les indiqués. Fördragsslutande parter, av vilka bilaterala upprättas.						
	Austria. Autriche. Österrike.	B. L. E. U. U. E. B. L. Belgien-Luxembourg	Denmark. Danemark. Danmark.	France. France. Frankrike.	Greece. Grèce. Grekland.	Italy. Italie. Italien.	Netherlands. Pays-Bas. Holland.
Austria. Autriche. Österrike.....	—	6 750	—	4 125	—	—	0 225
B. L. E. U. U. E. B. L. Belgien-Luxembourg	—	—	—	—	—	—	—
Denmark. Danemark. Danmark	—	10 950	—	6 000	—	—	—
France. France. Frankrike	—	22 000	—	—	—	8 250	—
Greece. Grèce. Grekland	0 750	14 550	2 100	7 500	—	4 500	5 250
Italy. Italie. Italien.....	—	—	—	—	—	—	—
Netherlands. Pays-Bas. Holland	—	39 000	—	—	—	—	—
Norway. Norvège. Norge.....	—	13 200	—	5 100	—	0 875	3 750
Portugal. Portugal. Portugal	0 525	9 450	0 825	3 075	—	1 500	2 250
Sweden. Suède. Sverige	—	—	—	—	—	—	—
Turkey. Turquie. Turkiet	0 750	5 100	2 850	1 500	—	3 750	4 500
United Kingdom. Royaume-Uni. Storbritannien	—	29 000	—	—	—	—	—
Trizone. Trizone. Trizonen.....	—	—	—	—	—	—	—
Total amount of Bilateral drawing rights established by the Contracting Parties.....	2 025	150 000	5 775	27 300	—	18 975	15 975
Montants totaux des droits de tirage Bilatéraux établis par les Parties Contractantes.....							
Totalsumma bilaterala dragningsrätter upprättade av de fördragsslutande parterna							
Total amount of Multilateral drawing rights established by the Contracting Parties.....							
Montant total de droits de tirage Multilatéraux établis par les Parties Contractantes.....							
Totalsumma multilaterala dragningsrätter inrättade av de fördragsslutande parterna.....							

Note. The figures inserted for the United Kingdom cover also the countries (including Iceland) fined for exchange control purposes in United Kingdom legislation.

Note. Les chiffres inscrits pour le Royaume-Uni englobent également les pays (Irlande et Islande) législation anglaise du contrôle des changes.

Anm. De siffror, som angivas för Storbritannien, avse härvid de länder (inklusive Island och bestämmelserna.

Tous les chiffres sont exprimés en millions de dollars des États-Unis, avec décimales anglaises. amerikanska dollar.

Bilateral drawing rights shown are (Creditors). montants de droits de tirage Bilatéraux (Créditeurs). dragningsrätter till nedan angivna belopp (Borgenärer)						Total amount of Bilateral drawing rights established in favour of the debtor. Montant total des droits de tirage bilatéraux établis en faveur du débiteur. Sammanlagda beloppet av bi- laterala drag- ningsrätter upp- rättade till gälde- närens förman	Amount of Multi- lateral drawing rights established in favour of the debtor. Montant des droits de tirage multilatéraux établis en faveur du débiteur. Multilaterala dragningsrätter upprättade till gäldenärens förman.	Total amount of drawing rights established in favour of the debtor. Montant total des droits de tirage établis en faveur du débiteur. Sammanlagda beloppet av dragningsrätter upprättade till gäldenärens förman.
Norway. Norge.	Portugal. Portugal.	Sweden. Suède. Sverige.	Turkey Turquie. Turkiet.	United Kingdom. Royaume-Uni. Storbritannien.	Trizone. Trizone. Trizonen.			
0.750	—	—	—	15.000	37.500	64.850	21.450	85.800
—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	81.000	45.000	16.950	5.650	22.600
1.500	0.750	6.975	6.000	20.250	10.350	156.250	80.250	236.500
—	—	—	—	—	—	80.475	26.825	107.300
—	—	—	—	—	13.125	—	—	—
—	—	25.725	—	—	9.450	52.125	66.375	118.500
1.125	—	1.650	—	—	—	57.600	19.200	76.800
—	—	—	—	—	—	20.400	6.800	27.200
0.375	—	1.650	—	12.000	7.500	—	—	—
—	—	—	—	—	—	39.975	13.325	53.300
—	—	—	—	—	—	29.000	45.000	74.000
—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.750	0.750	36.000	6.000	128.250	122.925	517.125	—	—
								802.000
.....								284.875

and Ireland) which comprise the sterling area, that is to say, the »Scheduled Territories» as de-
 jnclus) compris dans la zone sterling, c'est-à-dire les »Scheduled Territories», au sens de la
 Irland), som ingår i sterling-området. d. v. s. »Scheduled Territories» enligt de engelska valuta-

inutilisé est inférieur aux ajustements à effectuer, le montant, dans la mesure où il dépasse le montant des droits de tirage inutilisés, des attributions pour les achats «off shore» autorisés pour la période d'application du présent Accord par l'Administration de Coopération Économique des États-Unis et utilisés pour le paiement des produits vendus par ledit crédeur audit débiteur, sera déduit du montant des droits de tirage multilatéraux établis en faveur dudit débiteur, à l'exception des montants expressément exclus d'une telle déduction. Le montant ainsi déduit sera considéré, aux fins de l'Article 21, comme un montant de monnaie rendu disponible par le crédeur.

3. Si une Partie Contractante n'a pas établi des droits de tirage bilatéraux en faveur d'un débiteur, du montant des droits de tirage multilatéraux établis en faveur dudit débiteur, sera déduit le montant des attributions pour les achats «off shore» autorisés pour la période d'application du présent Accord par l'Administration de Coopération Économique des États-Unis et utilisées pour le paiement des produits vendus par ladite Partie Contractante audit débiteur, à l'exception des montants expressément exclus d'une telle déduction.

b. Le Secrétaire général de l'Organisation demandera à l'Administration de Coopération Économique des États-Unis de lui faire connaître les montants des

pletely used, or if the amount of the unused bilateral drawing rights is less than the amount of such adjustments, there shall be deducted from the amount of the multilateral drawing rights established in favour of that debtor, to the extent that amounts of currency have not previously been made available in respect of such multilateral drawing rights, the amount of such allotment, or the amount by which such allotment exceeds the remaining amount of bilateral drawing rights, for off-shore purchases authorised in respect of the period of operation of the present Agreement by the United States Economic Co-operation Administration and used for the payment for commodities sold by that creditor to that debtor, other than allotments specifically excluded from such deduction. The amount of such deduction shall, for the purpose of Article 21, be considered as amounts of currency made available by the creditor.

(iii) if no bilateral drawing rights have been established by a Contracting Party in favour of a debtor, there shall be deducted from the amount of the multilateral drawing rights established in favour of that debtor, to the extent that amounts of currency have not previously been made available in respect of such multilateral drawing rights, the amount of such allotment for off-shore purchases authorised in respect of the period of operation of the present Agreement by the United States Economic Co-operation Administration and used for the payment for commodities sold by that Contracting Party to that debtor, other than allotments expressly excluded from such deduction.

(b) The Secretary General of the Organisation will ask the United States Economic Co-operation Administration to inform him of the amounts of allot-

nyttjad bilateral dragningsrätt understiger beloppet av sådana justeringar, skall från beloppet av till förmån för gäldenären upprättade multilaterala dragningsrätter — i den mån valutabelopp icke dessförinnan gjorts tillgängliga i avräkning å sådana multilaterala dragningsrätter — avdragas beloppet av sådan tilldelning — eller det belopp, med vilket tilldelningen överstiger det återstående beloppet av den bilaterala dragningsrätten — som för »off-shore purchases» under av denna överenskommelse omfattad tidsperiod medgivits av Förenta staternas administration för ekonomiskt samarbete och utnyttjats för betalning av varor, vilka av borgenären sålts till gäldenären. Vad nu sagts gäller dock icke tilldelningar, vilka uttryckligen undantagits från dylikt avdrag. Sålunda avdragna belopp skola betraktas såsom valutabelopp, vilka tilhandahållits av borgenären enligt artikel 21.

iii) Därest bilateral dragningsrätt icke upprättats av fördragsslutande part till förmån för gäldenär, skall från beloppet av till förmån för gäldenären upprättade multilaterala dragningsrätter — i den mån valutabelopp icke dessförinnan gjorts tillgängliga i avräkning å sådana multilaterala dragningsrätter — avdragas beloppet av sådan tilldelning, som för »off-shore purchases» under av denna överenskommelse omfattad tidsperiod medgivits av Förenta staternas administration för ekonomiskt samarbete och som utnyttjats för betalning av varor, vilka sålts av den fördragsslutande parten till gäldenären. Vad som nu sagts skall dock icke gälla sådana tilldelningar, vilka uttryckligen undantagits från dylikt avdrag.

b) Organisationens generalsekretärare skall anmoda Förenta staternas administration för ekonomiskt samarbete att tillstålla honom uppgift rö-

attributions mentionnées aux sous-paragraphes 1, 2 et 3 du paragraphe *a* ci-dessus. Le Secrétaire général soumettra à l'approbation du Conseil les montants ajustés conformément aux sous-paragraphes 1, 2 et 3 du paragraphe *a* ci-dessus. Dès l'approbation du Conseil, lesdits montants seront substitués aux montants correspondants indiqués au présent tableau.

ments mentioned in sub-paragraphs (i), (ii) and (iii) of the preceding paragraph. The Secretary General will submit to the Council for approval the amounts adjusted in accordance with sub-paragraphs (i), (ii) and (iii) of the preceding paragraph. Upon approval by the Council these amounts shall be substituted for the corresponding amounts shown in this table.

ANNEXE D.

Revision des droits de tirage bilatéraux.

Les dispositions suivantes s'appliquent à la révision des montants de droits de tirage bilatéraux effectués en vertu de l'Article 34 du présent Accord; cette révision ne peut avoir lieu que dans les cas ci-dessous:

I. Le montant de droits de tirage bilatéraux peut être révisé, si cette révision est nécessaire pour corriger toute erreur grossière de calcul dans les estimations initiales de la balance des paiements d'une Partie Contractante dans ses relations avec une autre Partie Contractante pour l'année se terminant le 30 juin 1950.

1. dans le sens d'une augmentation ou d'une diminution sur demande adressée à l'Organisation pendant les quatre premiers mois de l'application du présent Accord,

2. dans le sens d'une diminution sur demande présentée à l'Organisation à compter du 30 juin 1950; ou

3. dans le sens d'une augmentation sur demande présentée à l'Organisation à toute époque, si le montant total des droits de tirage bilatéraux établis par un créancier en faveur d'un débiteur, ainsi que des droits de tirage multilatéraux établis en faveur du débiteur a été utilisé.

II. *a.* Le montant de droits de tirage bilatéraux peut être révisé dans le sens d'une augmentation ou d'une diminution, si cette révision est justifiée par les effets de mesures spécifiques prises par le créancier ou par le débiteur en application

ANNEX D.

Revision of Bilateral Drawing Rights.

The following provisions shall apply to the revision of the amount of bilateral drawing rights under Article 34 of the present Agreement, which revision may take place only in the cases mentioned below:

I. The amount of bilateral drawing rights may be revised if such revision is necessary to correct any gross error of calculation in the original estimate of the balance of payments of one Contracting Party in relation to another Contracting Party for the year ending 30th June, 1950,

(i) upwards or downwards, upon request made to the Organisation during the first four months of the operation of the present Agreement; or

(ii) downwards, upon request made to the Organisation on or after 30th June, 1950; or

(iii) upwards, upon request made to the Organisation at any time, if the whole amount of the bilateral drawing rights established by a creditor in favour of a debtor and of the multilateral drawing rights established in favour of the debtor have been used.

II. (*a.*) The amount of bilateral drawing rights may be revised upwards or downwards if such revision is justified by the effects of specific measures taken by the creditor or the debtor pursuant to the Decision relating to Liberalisation

rande de tilldelningar, som avses i styckena i), ii) och iii) i föregående moment. Generalsekreteraren skall underställa Rådet för godkännande de belopp, som ändrats i enlighet med styckena i), ii) och iii) i föregående moment. Sedan dessa belopp godkänts av Rådet, skola de ersätta motsvarande i förestående tabell angivna belopp.

BIHANG D.

Revision av bilaterala dragningsrätter.

Följande bestämmelser skola gälla vid revision av beloppen av bilaterala dragningsrätter i enlighet med artikel 34 i denna överenskommelse; sådan revision må endast äga rum i nedan nämnda fall:

I. Beloppet av bilateral dragningsrätt må kunna revideras, därest dylik revision erfordras för att rätta större kalkylmässig felaktighet vid den ursprungliga beräkningen av fördragsslutande parts betalningsbalans i förhållande till annan fördragsslutande part för det år, som utlöper den 30 juni 1950,

i) uppåt eller nedåt, då framställning därom göres till Organisationen under de fyra första månaderna efter det att denna överenskommelse börjat tillämpas, eller

ii) nedåt, då begäran därom göres till Organisationen den 30 juni 1950 eller därefter, eller

iii) uppåt, då begäran därom göres till Organisationen vid vilken som helst tidpunkt, under förutsättning att av borgenär till gäldenärs förmån upprättad bilateral dragningsrätt, ävensom till gäldenärens förmån upprättade multilaterala dragningsrätter helt utnyttjats.

II. a) Beloppet av bilateral dragningsrätt kan revideras uppåt eller nedåt, därest dylik revision är påkallad med hänsyn till verkningarna av särskilda åtgärder, vilka av borgenären eller gäldenären vidtagits i över-

de la Décision concernant la libération des échanges intra-européens, adoptée par le Conseil le 4 juillet 1949, ou de toute autre décision de cette nature qui pourrait être adoptée ultérieurement.

b. Aucune des dispositions du paragraphe a de la présente Section n'empêchera les Parties Contractantes de demander l'agrément préalable de l'Organisation, quant aux montants sur lesquels porteraient les révisions envisagées.

c. Le montant de droits de tirage bilatéraux peut être révisé dans le sens d'une augmentation ou d'une diminution, si le créancier et le débiteur conviennent que cette révision est nécessaire pour permettre une saine expansion des échanges qui, autrement, ne serait pas possible.

III. Le montant de droits de tirage bilatéraux peut être revu dans le sens d'une augmentation ou d'une diminution en vertu d'une décision prise par l'Organisation conformément à l'Article 33.

IV. Les montants de droits de tirage bilatéraux peuvent être révisés à la demande d'une Partie Contractante si cette révision est justifiée par:

1. un cas de force majeure, ou
2. de catastrophe, ou
3. toute autre circonstance exceptionnelle susceptible de compromettre gravement les intérêts de ladite Partie Contractante.

V. Compte tenu des dispositions du paragraphe c de la Section II de la présente Annexe:

a. La révision du montant de droits de tirage bilatéraux ne peut jamais être demandée, justifiée, ni obtenue par le seul fait que les échanges et les paiements entre les Parties Contractantes en cause ne se déroulent pas de la manière initialement prévue;

b. Une telle révision ne peut être décidée si elle peut avoir pour effet de vicier l'application du principe de la libre concurrence entre les Parties Contractantes.

VI. La révision des montants de droits de tirage bilatéraux peut comporter l'établissement de nouveaux droits de

of Intra-European Trade adopted by the Council on 4th July, 1949 or any such other decision which may be made thereafter.

(b) Nothing contained in paragraph (a) of this Section shall prevent the Contracting Parties from seeking the prior agreement of the Organisation on the estimated amounts of contemplated revisions.

(c) The amount of bilateral drawing rights may be revised upwards or downwards if the creditor and the debtor agree that such revision is necessary to promote a healthy expansion of trade which would not otherwise be possible.

III. The amount of bilateral drawing rights may be revised upwards or downwards by virtue of a decision of the Organisation under Article 33.

IV. The amounts of bilateral drawing rights may be revised at request of a Contracting Party if such revision is justified by

- (i) force majeure, or
- (ii) catastrophe, or
- (iii) any other exceptional circumstances which might seriously harm the interests of that Contracting Party.

V. Taking into account the provisions of paragraph (c) of Section II:

(a) The revision of the amount of bilateral drawing rights can in no case be requested, justified, or obtained solely because trade and payments between the Contracting Parties concerned are not proceeding as originally expected;

(b) Such revision cannot be made if it is likely to result in vitiating the application of the principle of free competition between the Contracting Parties.

VI. Revision of the amounts of bilateral drawing rights may include the establishment of new bilateral drawing

ensstämmelse med Rådets beslut den 4 juli 1949 rörande liberalisering av den inter-europeiska handeln eller annat dylikt beslut, som må kunna fattas därefter.

b) Bestämmelserna i moment a) i denna avdelning skola icke innefatta hinder för fördragsslutande part att på förhand inhämta Organisationens godkännande beträffande de uppskattade beloppen av förutsedd revision.

c) Beloppet av bilateral dragningsrätt kan revideras uppåt eller nedåt, därest borgenären och gäldenären äro överens om att sådan revision är nödvändig för att främja en sund utvidgning av handeln, vilken i annat fall icke skulle vara möjlig.

III. Beloppet av bilateral dragningsrätt kan revideras uppåt eller nedåt i kraft av beslut av Organisationen i enlighet med artikel 33.

IV. Beloppet av bilateral dragningsrätt kan revideras på begäran av fördragsslutande part, därest dylik revision betingas av

- i) force majeure,
- ii) katastrof, eller
- iii) andra omständigheter av undantagsnatur, vilka allvarligt skulle kunna skada den fördragsslutande partens intressen.

V. Under hänsynstagande till bestämmelserna i moment c) i avdelning II gäller följande:

a) Revision av beloppet av bilateral dragningsrätt kan i intet fall begäras, motiveras eller erhållas endast på grund av att handel och betalningar mellan vederbörande fördragsslutande parter icke utveckla sig på sätt ursprungligen förutsetts.

b) Revision kan icke äga rum, därest det är sannolikt att densamma äventyrar tillämpningen av principen om fri konkurrens mellan de fördragsslutande parterna.

VI. Revision av beloppen av bilaterala dragningsrätter må innefatta upprättandet av nya bilaterala drag-

tirage ou l'annulation de droits de tirage existants.

En foi de quoi les Plénipotentiaires soussignés, dûment habilités, ont apposé leurs signatures au bas du présent Accord.

Fait à Paris, le sept septembre mil neuf cent quarante-neuf, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un exemplaire unique qui restera déposé auprès du Secrétaire général de l'Organisation Européenne de Coopération Économique, qui en communiquera copie certifiée conforme à tous les signataires.

Protocole d'Application provisoire de l'Accord de Paiements et de Compensations entre les Pays Européens pour 1949—1950.

Les Signataires de l'Accord de Paiements et de Compensations entre les Pays Européens pour 1949—1950 (appelé ci-dessous »l'Accord») signé ce jour;

Considerant la Décision du Conseil de l'Organisation Européenne de Coopération Économique en date du 29 juillet 1949 concernant l'application du système de paiements intra-européens pour les opérations se rapportant au mois de juillet 1949 et la Décision dudit Conseil en date du 13 août 1949, relative aux dispositions à prendre en matière de paiements intra-européens en attendant l'établissement de droits de tirage pour 1949—1950;

Désirant éviter une interruption entre l'application de l'Accord de Paiements et de Compensations entre les Pays Européens signé le 16 octobre 1948 et celle de l'Accord signé ce jour;

Sont convenus de ce qui suit:

1. Sous réserve des dispositions des paragraphes 2, 3, 4 et 5 ci-dessous, les Parties au présent Protocole applique-

rights or the cancellation of existing drawing rights.

In witness whereof, the undersigned Plenipotentiaries, duly empowered, have appended their signatures to the present Agreement.

Done in Paris this seventh day of September of Nineteen Hundred and Forty Nine, in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall remain deposited with the Secretary-General of the Organisation for European Economic Co-operation by which certified copies shall be communicated to all the Signatories.

Protocol of Provisional Application of the Agreement for Intra-European Payments and Compensations for 1949—1950.

The Signatories of the Agreement for Intra-European Payments and Compensations for 1949—1950 (hereinafter referred to as the »Agreement») signed this day;

Considering the Decision of the Council of the Organisation for European Economic Co-operation of 29th July, 1949 concerning the Application of the European Payments Scheme to operations for July, 1949, and the Decision of the said Council of 13th August, 1949, with regard to the measures to be taken concerning Intra-European Payments pending the establishment of drawing rights for 1949—1950;

Desirous of avoiding an interruption in the operation of the Payments and Compensations Scheme as between the operation of the Agreement for Intra-European Payments and Compensations signed on 16th October, 1948, and that of the Agreement signed today;

Have agreed as follows:

1. Subject to the provisions of paragraphs 2, 3, 4 and 5 below, the Parties to the present Protocol shall apply the pro-

ningsrätter eller upphävandet av redan förefintliga dragningsrätter.

Till bekräftelse härav hava under-tecknade befullmäktigade undertecknat denna överenskommelse.

Som skedde i Paris den 7 september 1949 på engelska och franska språken, vilka båda texter äga lika vitsord, i ett exemplar, som skall förbliva i förvar hos Organisationens för europeiskt ekonomiskt samarbete generalsekreterare, vilken skall tillställa signatärmakterna bestyrkta avskrifter därav.

Protokoll om provisorisk tillämpning av överenskommelsen angående inter-europeiska betalningar och kompen-sationer för 1949/50.

Signatärmakterna till överenskom-melsen angående intereuropeiska be-talningar och kompen-sationer för 1949/50 (härefter benämnd överens-kommelsen), vilken undertecknats denna dag;

vilka beakta det av Organisationens för europeiskt ekonomiskt samarbete Råd den 29 juli 1949 fattade beslutet angående tillämpningen av det euro-peiska betalningssystemet på opera-tionerna för juli månad 1949, även-som Rådets beslut den 13 augusti 1949 angående de åtgärder, vilka skö-la vidtagas beträffande inter-euro-peiska betalningar i avvaktan på upp-rättandet av dragningsrätter för 1949/50;

vilka önska undvika avbrott i betal-nings- och kompen-sationssystemet efter uphörandet av överenskommel-sen den 16 oktober 1948 angående inter-europeiska betalningar och kom-pensationer, intill dess den i dag un-dertecknade överenskommelsen trä-der i kraft,

hava överenskommit som följer:

1. Med beaktande av bestämmelserna i paragraferna 2, 3, 4 och 5 nedan, skola parterna till förevarande

ront à titre provisoire les dispositions de l'Accord, comme si l'Accord avait produit ses effets à compter du 1er juillet 1949.

2. Les compensations monétaires prévues à l'Accord ne seront pas effectuées pour le mois de juillet 1949.

3. Pour les opérations se rapportant au mois d'août 1949, les déficits mensuels, au sens de l'Article 7 de l'Accord, seront les déficits de chaque Partie Contractante à l'égard de chaque autre Partie Contractante pour la période allant du 1er juillet au 31 août 1949.

4. Les droits de tirage bilatéraux établis par un créateur en faveur d'un débiteur peuvent être affectés, en vertu des dispositions de l'Article 27 de l'Accord, au rachat de tout ou partie des montants d'or ou de devises payés par le débiteur au créateur dans les conditions prévues au dit Article, du fait qu'à l'époque du paiement l'Accord n'avait pas encore été signé.

5. Les allocations provisionnelles attribuées par l'Administration de Coopération Économique des États-Unis, aux fins de la Décision susvisée en date du 13 août 1949, seront considérées comme des montants d'aide conditionnelle au sens de l'Article 18 de l'Accord.

6. Le présent Protocole entrera en vigueur à dater de ce jour et demeurera en vigueur jusqu'à l'entrée en vigueur de l'Accord et, sous réserve des dispositions de l'Article 43 dudit Accord, au plus tard, jusqu'à la date prévue par cet Article.

7. a. Toute Partie au présent Protocole peut s'en retirer en donnant par écrit un préavis de retrait d'au moins trois mois au Secrétaire général de l'Organisation Européenne de Coopération Économique (appelé ci-dessous le «Secrétaire général»);

b. Trois mois après la date à laquelle ce préavis est donné, ou à telle date ultérieure qui pourra être fixée dans ce

visions of the Agreement provisionally as if the Agreement had been effective as from 1st July, 1949.

2. The currency compensations envisaged in the Agreement shall not be carried out in respect of July, 1949.

3. For operations in respect of August, 1949, the monthly deficits within the meaning of Article 7 of the Agreement shall be the deficits for each Contracting Party in relation to each other Contracting Party for the period from 1st July to 31st August, 1949.

4. The bilateral drawing rights established by a creditor in favour of a debtor may be applied for the repurchase under Article 27 of the Agreement of the whole or part of any amounts of gold or foreign currency paid by a debtor to a creditor in the circumstances envisaged in that Article, by reason of the fact that at the time of payment the Agreement had not yet been signed.

5. The provisional allotments allocated by the United States Economic Co-operation Administration for the purposes of the above-mentioned Decision of 13th August, 1949, shall be considered as amounts of conditional aid within the meaning of Article 18 of the Agreement.

6. The present Protocol shall come into force on this day's date and shall continue in force until the Agreement comes into force and, subject to the provisions of Article 43 of the Agreement, until the date envisaged by that Article at the latest.

7. (a) Any Party to the present Protocol may withdraw from the Protocol by giving not less than three months' notice of withdrawal in writing to the Secretary General of the Organisation for European Economic Co-operation (hereinafter referred to as the «Secretary General»).

(b) Three months after the date on which such notice is given, or at such later time as may be specified in the no-

protokoll provisoriskt tillämpa bestämmelserna i överenskommelsen som om den trätt i kraft från och med den 1 juli 1949.

2. I överenskommelsen förutsedda valutakompensationer skola icke verkställas i vad avser juli månad 1949.

3. Beträffande operationerna för augusti månad 1949 skola de månatliga underskotten enligt artikel 7 i överenskommelsen utgöras av envar fördragslutande parts underskott i förhållande till varje annan fördragslutande part för perioden från och med den 1 juli till och med den 31 augusti 1949.

4. Av borgenär till förmån för gäldenär upprättad bilateral dragningsrätt må utnyttjas för återköp i enlighet med artikel 27 i överenskommelsen helt eller delvis av de belopp i guld eller utländsk valuta, som av gäldenär erlagts till borgenär under i denna artikel avsedda förhållanden, på grund av att vid tidpunkten för betalningen överenskommelsen ännu ej hade undertecknats.

5. De provisoriska tilldelningar, som verkställts fördelade av Förenta staternas administration för ekonomiskt samarbete på grund av ovan nämnda beslut den 13 augusti 1949, skola anses såsom villkorlig hjälp i enlighet med artikel 18 i överenskommelsen.

6. Detta protokoll träder i kraft denna dag och skall äga giltighet in- till dess att överenskommelsen träder i kraft, dock längst till den dag, som förutses i artikel 43 i överenskommelsen.

7. a) Part till detta protokoll äger frånträda protokollet genom skriftlig uppsägning, verkställd senast tre månader i förväg, till Organisationens för europeiskt ekonomiskt samarbete generalsekreterare (härefter kallad »generalsekreteraren»).

b) Tre månader efter den dag, då sådan uppsägning avlåtits eller vid den senare tidpunkt, som må ha an-

préavis, la Partie de qui il émane cessera d'être Partie au présent Protocole;

c. Le Secrétaire général informera immédiatement toutes les Parties au présent Protocole, ainsi que l'Agent de tout préavis donné en vertu du présent paragraphe.

8. Si un préavis de retrait est donné en vertu du paragraphe 7, les Parties au présent Protocole, agissant par l'intermédiaire de l'Organisation, chargeront un ou plusieurs Comités, à la demande de l'une des Parties, de préparer des recommandations sur les dispositions qui pourraient être nécessaires afin d'éviter,

- 1) des interruptions dans les échanges ou les paiements,
- 2) des paiements en or ou en devises,
- 3) l'impossibilité d'effectuer des rachats d'or ou de devises qui, autrement, auraient été possibles en vertu des dispositions de l'Accord, ou

- 4) d'autres conséquences analogues,

qui pourraient se produire dans un délai raisonnable à compter de la date à laquelle le préavis de retrait prendra effet, par suite de modifications de soldes résultant de compensations effectuées conformément à l'Accord. Le ou les Comités examineront également la position des droits de tirage qui pourraient demeurer inutilisés à la date à laquelle le préavis de retrait prendra effet.

En foi de quoi les Plénipotentiaires soussignés, dûment habilités, ont apposé leurs signatures au bas du présent Protocole.

Fait à Paris, le sept septembre mil neuf cent quarante-neuf en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé auprès du Secrétaire général de l'Organisation Européenne de Coopération Économique qui en communiquera copie certifiée conforme à tous les autres Signataires du présent Protocole.

tice, the Party giving it shall cease to be a Party to the present Protocol.

(c) The Secretary General will immediately inform all Parties to the present Protocol and the Agent of any notice given under this paragraph.

8. If notice of withdrawal is given under paragraph 7, the Parties to the present Protocol, acting through the Organisation, shall, at the request of any Party, entrust a Committee or Committees with the preparation of recommendations as to the provisions which may be required to avoid

- (i) interruptions in trade or payments,
- (ii) payments of gold or foreign currency,
- (iii) the prevention of repurchase of gold or foreign currency which would otherwise have been possible under the provisions of the Agreement, or
- (iv) other similar possible consequences,

which may arise, within a reasonable time from the date when the notice of withdrawal takes effect, as a result of changes in balances caused by compensations made under the Agreement. The Committee or Committees shall also consider the position of drawing rights which may remain unused at the date on which the notice of withdrawal takes effect.

In witness whereof, the undersigned Plenipotentiaries, duly empowered, have appended their signatures to the present Protocol.

Done in Paris this seventh day of September, Nineteen Hundred and Forty Nine in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall remain deposited with the Secretary General of the Organisation for European Economic Co-operation by whom certified copies shall be communicated to all Signatories to the present Protocol.

givits i uppsägningen, upphör parten att vara part till detta protokoll.

e) Generalsekreteraren skall omedelbart underrätta alla parter till detta protokoll samt Agenten om enligt denna paragraf skedd uppsägning.

8. Därest uppsägning sker enligt paragraf 7, skola parterna till detta protokoll, på begäran av part, genom Organisationen uppdraga åt en kommitté eller kommittéer att uppgöra förslag till åtgärder, som kunna erfordras för att undvika

i) avbrott i handeln eller betalningar;

ii) betalningar i guld eller utländsk valuta;

iii) hinder för återköp av guld eller utländsk valuta, vilket återköp eljest skulle ha varit möjligt enligt bestämmelserna i överenskommelsen, eller

iv) liknande eventuella följder, vilka inom rimlig tid från den dag då uppsägningen träder i kraft, kunna uppkomma på grund av sådana förändringar i behållningarna, som förorsakats av kompensationer enligt överenskommelsen. Kommittén eller kommittéerna skola också taga i betraktande läget beträffande dragningsrätter, som kunna kvarstå outnyttjade den dag, då uppsägningen träder i kraft.

Till bekräftande härav hava undertecknade befullmäktigade undertecknat detta protokoll.

Som skedde i Paris den 7 september 1949 på engelska och franska språken, vilka båda texter äga lika vitsord, i ett exemplar, som skall förbliva i förvar hos Organisationens för europeiskt ekonomiskt samarbete generalsekreterare, vilken skall tillställa signatärmakterna bestyrkta avskrifter därav.

(Översättning)

Promemoria

angående det svenska programmet för år 1950/51 (och 1951/52).

I. Nationalbalansen.

I enlighet med direktiven för utarbetandet av programmen för åren 1950/51 och 1951/52 återgivas nedan tre tabeller belysande den svenska nationalbalansen respektive dess beräknade utveckling under åren 1947, 1948, 1949, 1950/51,¹ 1951/52 samt 1952/53 (enligt det i oktober månad 1948 framlagda

Miljoner kronor.

	1947	1948	1949	1950/51	1951/52
	i löpande priser			i 1949 års priser	
<i>Tillgång.</i>					
Bruttonationalprodukt till marknadspris	24 700	27 510	28 260	29 150	30 000
Import c. i. f.	5 220	4 940	4 200	4 900	5 000
Summa tillgång	29 920	32 450	32 460	34 050	35 000
<i>Efterfrågan.</i>					
Bruttokapitalbildning	6 860	7 330	7 330	7 900	8 300
Lagerförändringar	500	400	100	—	—
Export av varor och tjänster fob...	3 780	4 470	4 580	5 000	5 100
Privat konsumtion	16 190	17 400	17 500	17 950	18 200
Offentlig konsumtion	2 590	2 850	2 950	3 200	3 400
Summa efterfrågan	29 920	32 450	32 460	34 050	35 000

	Miljoner kronor i 1947 års priser					
	1947	1948	1949	1950/51	1951/52	1952/53 (LPT)
<i>Tillgång.</i>						
Bruttonationalprodukt till marknadspris	24 700	25 750	26 630	27 470	28 270	26 802
Import c. i. f.	5 220	4 700	3 900	4 550	4 640	4 259
Summa tillgång	29 920	30 450	30 530	32 020	32 910	31 061
<i>Efterfrågan.</i>						
Bruttokapitalbildning	6 860	6 710	6 550	7 060	7 420	6 552
Lagerförändringar	500	370	90	—	—	—
Export av varor och tjänster fob ..	3 780	4 150	4 640	5 070	5 170	4 259
Privat konsumtion	16 190	16 580	16 540	16 970	17 210	} 20 250
Offentlig konsumtion	2 590	2 650	2 730	2 960	3 150	
Summa efterfrågan	29 920	30 460	30 550	32 060	32 950	31 061

Anm. Omräkningen till 1947 års priser är mycket approximativ.

¹ Siffrorna för 1950/51 äro icke direkt jämförbara med de i 1950 års statsverksproposition bilaga 1: bihang 3) intagna nationalbudgetberäkningarna, eftersom dessa avse kalenderåret 1950.

svenska långtidsprogrammet). I de två första tabellerna äro balanserna uttryckta i »löpande priser» respektive »1947 års priser». Den tredje tabellen innehåller procenttal för investeringarnas, exportens och konsumtionens relativa andelar i den enligt balansuppställningarna föreliggande totala tillgången på varor och tjänster.

	P r o c e n t t a l						
	1938/ 39	1947	1948	1949	1950/ 51	1951/ 52	1952/53 (LTP)
Bruttoinvestering (exklusive lagerförändr.).....	20·4	23·5	22·8	22·0	23·2	23·7	21·2
Export av varor och tjänster.....	13·3	11·4	13·9	15·4	14·7	14·6	13·2
Konsumtion.....	66·3	65·1	63·8	62·6	62·1	61·7	65·6
Summa %	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0

Enär de enskilda posterna komma att bli föremål för närmare kommentarer längre fram i denna promemoria, torde det vara tillräckligt att i detta sammanhang endast peka på det mest karakteristiska i den av tabellerna belysta utvecklingen, nämligen den snabba produktionsökningen. Denna ökning, som uppskattas till omkring 1 100 milj. kr. mellan 1947 och 1948 och till omkring 950 milj. kr. mellan 1948 och 1949, har gjort det möjligt för Sverige att finna en tillfredsställande lösning på de efterkrigsproblem, som sammanhånga med återupprättandet av såväl den yttre som den inre ekonomiska balansen. Den har bidragit till att hålla den totala tillgången på varor på en konstant nivå trots de långtgående importrestriktioner, som nödvändiggjorts genom utvecklingen av betalningsbalansen. Den har vidare utgjort grundvalen för en ökning av exporten. Det mål, som uppsattes i långtidsprogrammet för den totala svenska exporten, har i själva verket redan uppnåtts.

Ehuru bilden av Sveriges ekonomiska läge allmänt sett ter sig fördelaktig, står dock landet inför ett allvarligt *dollarproblem*: de löpande svenska dollarinkomsterna från export och osynliga betalningstransaktioner äro otillräckliga för att finansiera den nödvändiga importen från dollarområdet, enkannerligen från Förenta Staterna. Denna import är av grundläggande betydelse för att den svenska industrien med sin nuvarande struktur skall kunna arbeta effektivt; i importen ingå sålunda råvaror för industrien och reservdelar till i Sverige befintliga amerikanska maskiner. Men den är av stor betydelse också för den vidare utvecklingen av Sveriges produktiva resurser, enär den ger det svenska näringslivet möjlighet att följa och dra nytta av den tekniska vetenskapens snabba framsteg i Förenta staterna. I avvaktan på att de pågående svenska ansträngningarna att åstadkomma balans i dollarbetalningarna skola ge ytterligare resultat är det därför av stor vikt, att Marshallhjälp lämnas Sverige även under återstoden av den fyraårsperiod fram till år 1952, som omfattas av det europeiska återuppbyggnadsprogrammet.

I de följande kapitlen lämnas kortfattade kommentarer till olika aspekter av den ekonomiska utvecklingen i Sverige. Siffrorna i tabellerna härröra från officiella källor; i den mån de utgöra uppskattningar eller förutsägelser, komma de att fortlöpande revideras i enlighet med den faktiska utvecklingen.

II. Den interna finansiella stabiliseringen.

Prisutvecklingen.

Medan partipriserna stego mellan åren 1947 och 1948, dämpades stegringstendensen under åren 1948 och 1949 och prisnivån hölls i stort sett stabil mellan åren 1948 och 1949 fram till devalveringen. I själva verket voro partipriserna i augusti månad 1949 något lägre än under samma månad 1948.

Betydelsen av att hålla en stabil konsumtionsprisnivå understrykes för Sveriges vidkommande av det förhållandet, att den svenska regeringens ekonomiska stabiliseringsprogram såsom en integrerande del innehåller — förutom skattepolitiska åtgärder och investeringskontroll — en stabilisering av lönerna, vilken är intimt beroende av möjligheterna att hålla levnadskostnadsnivån oförändrad. Lönestabilisering har åstadkommits genom överenskommelser mellan arbetsmarknadens olika berörda parter, och senast i september månad 1949 träffades en överenskommelse om en prolongering på ett år framåt av gällande avtal.

Prisstegringar ha emellertid inträffat i samband med devalveringen. Grosshandelspriserna stego sålunda från 214 enheter i augusti månad till 217 enheter i oktober månad 1949 (1935 = 100), och risken för en ytterligare stegring kan inte uteslutas. Enär importprisernas stegring tenderar att återverka även på konsumtionsprisnivån, har denna utveckling inneburit ett problem för det svenska stabiliseringsprogrammet. För att hålla levnadskostnaderna vid en stabil nivå har det varit nödvändigt att motverka och förhindra prisstegringen genom ökade subventioner, för vilket ändamål budgetmedel måst tillgripas. I en proposition till riksdagen i oktober månad detta år har den svenska regeringen äskat anslag på omkring 200 milj. kr. för detta ändamål. Inklusive de subventioner av olika slag — huvudsakligen för jordbruket — vilka icke ha något samband med utvecklingen efter devalveringen, betyder detta att i runt tal 600 milj. kr. komma att anslås till subventioner under år 1950. Det bör emellertid understrykas, att den svenska regeringen icke är anhängare av subventionspolitiken som sådan, och att subventionerna även efter den till följd av devalveringen nödvändiggjorda ökningen endast utgöra en förhållandevis mindre del av de svenska statsutgifterna och endast ha en begränsad betydelse för den svenska ekonomien som helhet betraktad.

Penning- och kapitalmarknaden.

Riksbankens transaktioner.

Miljoner kronor.

	jan.—okt. 1948	jan.—okt. 1949
Nettoreultat av riksbankens totala guld- och dollartransaktioner	— 308	+ 292
Nettoreultat av riksbankens köp och försäljningar av svenska skattkammarväxlar eller obligationer	+ 386	— 391
Nettoreultat av andra marknadstransaktioner	— 108	— 116
Nettoreultat av riksbankens transaktioner	— 30	— 215
Utelöpande sedlar	+ 40	— 23
Affärsbankernas med fleras tillgodohavanden mm i riksbanken	— 70	— 192
Totala förändringar i penningcirkulationen	— 30	— 215

+ = ökning av marknadens likviditet.

— = minskning av marknadens likviditet.

Pennyngcirkulationens utveckling.

Miljoner kronor.

	Sedlar	Bankotillgodo- havanden
	December 1938	1 061
» 1939	1 422	1 310
» 1947	2 895	3 010
» 1948	3 113	3 100
November 1948	2 924	2 916
» 1949	3 109	2 674

Den svenska regeringens ansträngningar för att åstadkomma ekonomisk balans ha också innefattat åtgärder för att åtstrama utvecklingen på penning- och kapitalmarknaden. Gynnsamma återverkningar av dessa åtgärder — vilka bestått av direkta kreditrestriktioner, medan räntan hållits konstant — märktes redan under år 1948. Som ett tecken på att den svenska ekonomien återvunnit sin normala balans kan nämnas, att riksbankens operationer i den öppna marknaden på senare tid omfattat nettoförsäljningar av obligationer till en kurs motsvarande en lång ränta på 3 %. Huvudsakligen till följd av dessa försäljningar har penningtillgången minskat, vilket framgår av förestående tabeller å s. 84 och 85.

Budgetutvecklingen.

Ett av medlen för att minska den privata konsumtionen och därigenom underlätta regeringens anti-inflationsprogram har varit överbalanseringen av budgeten. Följande tabell, belysande budgetutvecklingen under efterkrigstiden, visar att ett ansenligt överskott å driftbudgeten förutses för 1949/50, vilket endast delvis kommer att användas för de ökade subventionerna. Förslag till 1950/51 års budget håller för närvarande på att utarbetas för att kunna föreläggas riksdagen i januari månad nästa år. Dessa förslag förväntas innebära ett fortsättande av den politik med en överbalanserad driftbudget, som med stor framgång förts under de senaste åren.

Budgeten under budgetåren 1944/45—1949/50.

Miljoner kronor.

	Driftbudget		Överskott (+) Underskott (-)	Kapital- budget	Diverse trans- aktioner	Summa nettoutgifter (kol. 5-4-6)
	Inkomster	Utgifter		Nettout- gifter		
1	2	3	4	5	6	7
1946/47	3 606	3 155	+ 451	661	- 185	395
1947/48	4 438	3 971	+ 467	374	- 169	76
1948/49	4 954	4 643	+ 311	542	—	231
1949/50 (beräknat)	5 073	4 395	+ 678	600	—	- 78

III. Produktionsutvecklingen.

Arbetsmarknaden.

Den totala arbetskraftstillgången i Sverige väntas förbliva praktiskt taget oförändrad under de närmaste åren. Medan det å ena sidan fortfarande råder »full sysselsättning» och brist på kvalificerad arbetskraft, ha å andra sidan tendenser framträtt, vilka tyda på ökad tillgång på okvalificerad ar-

betskraft. Åtgärder ha vidtagits för att öka konkurrensförmågan om arbetskraften hos de viktigaste industrierna; i synnerhet gäller detta exportindustrierna. Arbetslösheten är mycket låg, eller 1,4 % i september månad 1949 jämfört med 1,8 % i september månad 1948. Medeltalet för 1949 uppskattas till 3 %. Till jämförelse kan nämnas, att siffran för 1938 var 11 %.

Produktionsförhållandena ha gynnsamt påverkats av den omständigheten, att frånvarofrekvensen och omsättningen på arbetskraft minskat, vilket i sin tur återspeglar en tendens till bättre balans på arbetsmarknaden.

Industriproduktionen.

Såsom framgår av nationalbalanssiffrorna har produktionsutvecklingen under de senaste åren varit gynnsam. Den huvudsakliga ökningen faller på den egentliga industrien, där produktionen nu nått en nivå, som ligger 45 % högre än förkrigsnivån.

Generalindex för produktionen har stigit från 172 enheter år 1947 till 190 enheter år 1949 (1935 = 100). Produktionsutvecklingen inom de olika grenarna av industrien fram till år 1948 samt preliminära siffror för första kvartalet 1949 kunna avläsas i följande tabell:

Produktionsindextal för industrien.

Kommerskollegium: 1935 = 100.

Sveriges industriförbund (de med * utmärkta talen): 1948 = 100.

	1939	1946	1947	1948	mars 1949	1949 Hela året
<i>Generalindex</i>	134	167	172	182		190
<i>Malm- och metallindustri</i>	144	182	188	205		
Järn och stål				100*	106*	
Maskiner				100*	103*	
<i>Jord- och stenindustri</i>	134	169	171	169		
<i>Trävaruindustri</i>	127	174	169	160		
Trävaruexportindustri				100*	106*	
<i>Pappers- och grafisk industri</i>	117	138	143	150		
Massa och papper				100*	99*	
<i>Livsmedel</i>	130	152	158	164		
				100*	104*	
<i>Textil- och sömnadsindustri</i>	127	146	154	170		
				100*	105*	
<i>Klädes-, hår- och gummiindustri</i>	138	187	201	213		
<i>Kemisk-teknisk industri</i>	142	196	207	231		

Ett anmärkningsvärt undantag från den stigande produktionskurvan uppvisar massaindustrien. Produktionsminskningen inom denna industri sammanhänger med avsättningssvårigheterna på den amerikanska marknaden under år 1949.

Allmänt torde kunna sägas, såsom framgår av följande uppställning, att produktionskapaciteten ökat snabbare än som förutsetts i långtidsprogrammet:

Produktionen av vissa varor.

	1947	1948	1949/50	1950/51	1952/53 (LTP)
Massa..... (1 000 ton)	3 140	2 960	2 835	2 840	2 840
Papper	1 028	1 060	1 070	1 130	1 150
Trävaror	5 525	4 375	5 490	5 470	5 500
Elektrisk kraft	13 490	14 360	16 600	17 400	21 000

En viss eftersläpning i förhållande till långtidsprogrammet kan emellertid konstateras beträffande järn- och stålindustriens expansion, vilket framgår av följande tablå:

Balans för järn och stål.

1'000 ton.

	1948	1949	1950/51	1951/52	1952/53 (LTP)
Produktion	853	915	1 150	1 150	1 400
Import	607	700	500	460	200
Export	93	115	145	160	200
Konsumtion	1 367	1 500	1 405	1 450	1 400

Enär sysselsättningen inom förädlingsindustrien blott uppvisat en svag ökning (årsmedeltal 1 %), är huvudorsaken till den gynnsamma produktionsutvecklingen att söka i den stigande produktiviteten. Det beräknas, att produktiviteten för närvarande är 15 % högre än före kriget. Större delen av denna ökning har tillkommit under de senaste åren, då produktiviteten beräknas ha stigit med i runt tal 4 % per år. Det bör i detta sammanhang ihågkommas, att många av de under de första efterkrigsåren gjorda investeringarna först nu börja utmognas.

Produktionsmöjligheterna för de återstående två Marshallåren äro som helhet betraktade goda, förutsatt att Sveriges utrikeshandel kan hållas på en så hög nivå, att landets industri tillförsäkras de erforderliga råvarorna för en ökning av produktionen. Det synes vara berättigat att räkna med en ytterligare produktionsökning på 4—5 % per år. Denna ökning skulle huvudsakligen nås genom stegrad produktivitet; emellertid förutses även en viss ökning av arbetskraften inom industrien på jordbrukets bekostnad.

Jordbruket.

Den totala jordbruksproduktionen nådde förkrignivån redan 1948/49, och beräknas innevarande skördeår komma att ligga 5—6 % över denna nivå. Det bör påpekas, att skördarna under de sista två åren varit goda, och att de i programmet för 1950/51 framlagda prognoserna måste ses mot denna bakgrund. Emellertid anses en ökning med omkring 1 % i förhållande till 1949/50 års siffra möjlig med hänsyn till utsikterna för en ökad avkastning per skördeenhets.

Följande tabell visar produktionsutvecklingen för de viktigaste jordbruksprodukterna. Minskningen i brödsädsproduktionen kompenseras, såsom framgår av tabellen, genom ökad produktion av oljevaxter.

	1947/48	1948/49	1949/50	1950/51	1952/53 (LTP)
	1 000 ton				
Brödsäd	542	1 024	989	830	1 040
Fodersäd	1 293	1 579	1 730	1 700	2 060
Fetter och oljor	108	135	165	160	114
Kött	301	294	296	305	325
därav fläsk	144	156	161	170	175

Produktionen av kött väntas fortsätta att stiga något. Produktionen av fläsk och fetter väntas ävenledes stiga. Totalbilden av produktionsutvecklingen inom jordbruket synes sålunda väl överensstämma med förutsägelserna i långtidsprogrammet.

IV. Konsumtionsutvecklingen.

Den privata konsumtionen ligger allttjämt på en stabil nivå. Följande tabell visar utvecklingen av konsumtionen av vissa viktiga industri- och jordbruksprodukter, inklusive elektrisk kraft.

	1947 (1947/48)	1948 (1948/49)	1949/50	1950/51	1952/53 (LTP)
Brödsäd..... (1 000 ton)	700	960	979	930	1 040
Fodersäd..... »	1 415	1 661	1 730	1 825	2 150
Fetter och oljor..... »	161	176	190	190	199
Kött..... »	302	306	315	322	355
därav fläsk..... »	141	156	162	171	175
Massa..... »	1 090	1 120	1 130	1 200	1 260
Papper..... »	468	480	488	490	473
Trävaror..... (1 000 m ³)	3 450	2 420	2 450	2 450	2 700
El.kraft..... (milj. kwh)	13 467	14 255	16 500	17 300	21 000

Genom avskaffandet av ransoneringen av kött och fett har konsumtionen av dessa varor naturligt nog tenderat att öka; det bör emellertid framhållas, att konsumtionen av kött per capita fortfarande är lägre än före kriget.

Återverkningarna på den fortsatta konsumtionsutvecklingen av liberaliseringen av den inter-europeiska handeln, kommer att beröras längre fram i samband med kommentarerna till importens utveckling. Det kan emellertid redan nu nämnas, att liberaliseringsåtgärderna förmodligen komma att ha den största betydelsen, när det gäller färdigvaror, beträffande vilka konsumtionen därför väntas visa en stigande tendens under de kommande åren.

Offentlig konsumtion.

De i samband med regeringens stabiliseringsprogram införda restriktionerna ha återverkat på alla offentliga utgiftsposter. Den ökning av den offentliga konsumtion, som enligt nationalbalansens siffror väntas äga rum nästa år, liksom även de mindre ökningarna under föregående år, avspeglar icke några utgifter för nya konsumtionsändamål utan äro automatiska följder av tidigare lagstiftning framför allt på det sociala området.

V. Investeringarna.

Den svenska regeringen har vid sin planering av nationalbudgeten under de förflutna åren strävat efter att reservera ett så stort utrymme som möjligt inom budgetens ram för produktiva investeringar. De tidigare i denna promemoria återgivna nationalbalanstablerna visa, att det varit möjligt att bibehålla investeringarna på en förhållandevis hög nivå, ehuru denna ligger under 1947 års nivå. Investeringarna, beräknade i 1947 års priser, fördela sig på sätt som framgår av tabellen å s. 89.

Ökningen av »andra offentliga investeringar» hänför sig huvudsakligen till förbättringar av kommunikationsväsendet, medan siffrorna för »andra privata investeringar» återspeglar den väntade ökningen av jordbruksinvesteringarna, där all investeringskontroll släppts såsom ett led i regeringens ansträngningar att uppmuntra till rationalisering och effektivisering av jordbruket.

Beträffande fördelningen av investeringarna väntas denna komma att fortsättningsvis vara densamma som under de senaste åren. Investeringsprogrammet för järn- och stålindustrien samt utbyggandet av vattenkraftverken fullföljas i enlighet med långtidsprogrammets riktlinjer.

	1947 ¹		1948		1949		1950		1952/53 ² (LTP)	
	Milj. kr.	%	Milj. kr.	%	Milj. kr.	%	Milj. kr.	%	Milj. kr.	%
Bostäder	1 849	27	1 461	21	1 522	23	1 571	22	1 608	23
Egentlig industri	2 079	29	2 011	29	1 771	26	1 817	25	2 006	29
Kraftverk	339	5	395	6	400	6	428	6	393	6
Andra off. inv.	1 622	22	1 800	26	1 958	29	2 090	29	1 740	25
Andra privata inv.	1 191	17	1 255	18	1 105	16	1 200	17	1 175	17
Summa	7 080	100	6 922	100	6 756	100	7 106	100	6 922	100

Anm. Skillnaden mellan summorna i denna tabell och i nationalbalanstablerna förklaras av att olika beräkningsmetoder använts vid utarbetandet av respektive tabeller.

Liberaliseringen av handeln i Europa väntas leda till en ökning av investeringarna i maskiner under de kommande åren. Dessa investeringar äro inräknade under rubriken »egentlig industri».

VI. Utrikeshandeln.

Detaljerade upplysningar om den svenska utrikeshandelns sammansättning och fördelning på länder och valutaområden givas i de särskilda import- och exporttabeller, vilka överlämnats tillsammans med tidigare program eller vilka bilagts denna promemoria.³

Exporten.

Den svenska exportens värde har visat en fortsatt stegring under de senaste åren och väntas uppgå till 5 000 milj. kronor 1950/51 jämfört med 3 780 milj. kronor år 1947. Ehuru denna stegring är resultatet av en ökning både av exportvolymen och av exportpriserna, beräknas, att volymen har ökat med omkring 30 % sedan år 1947 och sålunda redan nu nått samma storlek som före kriget, vilket framgår av följande indextal:

	1947	1948	1949 (preliminärt)
Exportvolymindex (1948 = 100)	91	100	114

Detta betyder även, att det mål, som i det svenska långtidsprogrammet uppsatts för exportvolymen, d. v. s. en 25-procentig ökning av valymen i förhållande till 1947, redan nu uppnåtts.

Följande tabell innehåller en kvantitativ jämförelse mellan siffrorna för exporten av viktiga svenska produkter under åren 1936/38, 1947, 1948 och 1949. Tabellen återger även beräkningar för åren 1950/51 och 1951/52 även om för 1952/53 (enligt långtidsprogrammet) (se tablån överst s. 90).

Beträffande exporten av järn- och stålprodukter — vilken är den enda varugrupp av mera väsentlig betydelse där utvecklingen hittills icke motsvarat förväntningarna i långtidsprogrammet — bör observeras, att de för närvarande exporterade järn- och stålprodukterna äro av genomsnittligt

¹ Korrigerade siffror.

² Siffrorna ha rättats med utgångspunkt från 1947 års korrigerade siffror i syfte att bibehålla den i långtidsprogrammet förutsedda relationen mellan 1947 och 1952/53 års investeringsvolym.

³ Här ifrågavarande tabeller, vilka avse importen respektive exporten under budgetåren 1950/51 och 1951/52, äro ej återgivna här. De totala import- och exportsiffrorna framgå emellertid av de i slutet av denna promemoria införda betalningsbalanstablerna för nämnda år.

Varuslag	1936/ 38	1947	1948	1949 (preliminärt)	1949/50 (slutliga programmet)	1950/ 51	1951/ 52	1952/ 53 (LTP)
Järnmalm (milj. ton)	12·6	8·5	11·5	12·5	12·4	13·0	13·0	13·2
Järn och stål .. (1 000 ton)	182	92	94·2	120	130	145	160	200
Trävaror (1 000 stds)	861	433	550	660	650	655	655	600
Pappersmassa.. (1 000 ton)	2 271	1 798	1 683	1 915	1 825	1 850	1 850	1 760
Papper o. papp (>)	553	552	590	595	585	640	650	680
Wallboard;.... (>)	22	76	95	85	80	85	85	100

högre kvalitet än som förutsågs i långtidsprogrammet. Valutainkomsterna av denna export ha därför utvecklats gynnsammare än vad tabellen utvisar.

Beträffande exportprisutvecklingen — vilken behandlas längre fram i avsnittet om bytesförhållandet till utlandet (»terms of trade») — visa beräkningarna, att en viss stegring ägde rum mellan 1947 och 1948, medan tendensen var vikande mellan åren 1948 och 1949, särskilt vad beträffar exportpriserna på massa.

Mot denna allmänna bakgrund kan det vara av intresse att studera den verkliga utvecklingen av den svenska exporten av olika varugrupper under de tre första kvartalen av 1949 i jämförelse med motsvarande perioder 1947 och 1948.

Januari—september	1947	1948	1949	1947	1948	1949
	Miljoner kronor			Procenttal		
Trävaror	197·1	276·5	387·5	9·0	10·0	13·0
Trämassa, mekanisk och kemisk	603·9	735·4	565·4	27·6	26·5	19·0
Papper och papp etc.	345·4	420·9	382·7	15·8	15·2	12·8
Järnmalm, oädla metaller etc.	403·2	517·2	618·9	18·4	18·7	20·8
Maskiner och instrument	268·6	350·5	447·4	12·3	12·7	15·0
Transportmedel	94·2	152·2	232·1	4·3	5·5	7·8
Andra varor	275·6	314·5	346·2	12·6	11·4	11·6
Summa	2 188·0	2 767·2	2 980·2	100·0	100·0	100·0

Av förestående tabell framgår å ena sidan den snabba ökningen av exporten av maskiner och transportmedel, å andra sidan den minskning, som exporten av massa och papper undergått. Emellertid kunna de ansenliga skeppningar av massa, som ägt rum under fjärde kvartalet 1949 medföra, att massaexportsiffran för hela år 1949 kommer att närma sig föregående års siffror.

Det erbjuder stora svårigheter att exakt förutsäga, hur den svenska exporten kommer att utvecklas, i synnerhet som de fulla verkningarna av liberaliseringen av den inter-europeiska handeln och av devalveringen ännu icke kunna överblickas. Det synes emellertid vara klart, att, medan den svenska exporten under 1947/48 och i viss mån även under 1948/49 begränsades av leveranssvårigheter, det största problemet hädanefter i allt högre grad kommer att vara att finna köpintresse hos främmande marknader till rimliga priser. Här uppställer sig ett problem, som tenderar att bli särskilt svårt och allvarligt i förhållande till hårdvalutaområdena, och en lösning av detta problem är av grundläggande betydelse för att man skall kunna uppnå en tillfredsställande lösning av Sveriges nuvarande svårigheter att balansera sin handel och sina betalningar med dessa områden.

Det förväntas, att den under åren 1948 och 1949 gällande varusammansättningen av Sveriges export kommer att förbli i stort sett oförändrad i framtiden. En reservation måste dock göras beträffande exporten av skogsprodukter, där exportmöjligheterna begränsas av tillgången på råvaror. Den exceptionellt höga siffran för trävaruexporten under år 1949 uppnåddes endast genom kraftiga lagerminskningar, vilka icke kunna fortsättas.

Dessutom kan den under de senaste åren förhållandevis stora exporten av lantbruksprodukter knappast väntas kunna komma att upprätthållas på nuvarande nivå. Å andra sidan beräknas maskinexporten komma att gynnas av liberaliseringen av den inter-europiska handeln.

Bytesförhållandet till utlandet.

Uppmärksamheten torde i detta sammanhang böra riktas på prisutvecklingen inom utrikeshandeln. Prisutvecklingen för exportvaror — och den inverkan denna har på exportvolymen — är uppenbarligen i detta sammanhang av intresse endast om den studeras mot bakgrunden av importprisutvecklingen. Det är därför av betydelse att vid diskussionen rörande omfattningen och sammansättningen av Sveriges tidigare och framtida import först studera problemet rörande Sveriges bytesförhållande till utlandet.

Det har redan nämnts, att exportpriserna sjönko mellan 1948 och 1949. Importpriserna voro däremot oförändrade eller stego något under samma period. Resultatet blev en försämring av Sveriges bytesförhållande med mer än 10 %; för Sveriges utrikeshandel innebar detta under 1949 en minskning med 500 milj. kr. av det importutrymme, som finansierades av exportinkomsterna.

(1948 = 100)	1947	1948	1949 (preliminärt)
Exportprisindex	90	100	92
Importprisindex	95	100	102

Liksom i fråga om exporten erbjuder vid förutsägelser beträffande den framtida utvecklingen av bytesförhållandet särskilda svårigheter, när det ännu är för tidigt att uppskatta effekten av devalveringen och av de inom olika Marshall-länder vidtagna eller pågående liberaliseringsåtgärderna. Ett försök att analysera prisläget synes emellertid avslöja tendenser i riktning mot en stegring av Sveriges importpriser, som icke kommer att kompenseras av eventuella stegringar av exportpriserna.

Approximativa beräkningar tyda på att de för år 1950 kalkylerade importkostnaderna komma att vara omkring 500 milj. kr. högre än under år 1949. Å andra sidan kunna motsvarande prisstegringar öka exportinkomsterna med omkring 150 milj. kr. Denna prisutveckling, som återspeglar den på grund av devalveringen förändrade internationella prisstrukturen, betyder en ytterligare försämring av Sveriges bytesförhållande med omkring 9 % från 1949 till 1950. Devalveringen är emellertid icke den enda orsaken till försämringen av Sveriges bytesförhållande, när utvecklingen härvidlag påverkas ogynnsamt också av de allmänna tendenserna på världsmarknaden, som bland annat belysts i Paris-organisationens långtidsrapport och enligt vilka relationen mellan å ena sidan råvarupriserna och å andra sidan priserna på halvfabrikat och färdigvaror ständigt fortsätter att utvecklas i en för de senare ogynnsam riktning.

Importen.

Det mest utmärkande för importsidan under de senaste åren är den radikala nedskärningen av Sveriges dollarimport, vilken minskades med om-

kring 75 % från 1947 till 1949. Den totala importvolymen har likaledes krympt avsevärt, ehuru icke i samma grad som dollarimporten. År 1949 var importvolymen omkring 90 % av 1938 års volym, jämförd med ett motsvarande procenttal av 120 % för 1947 års import.

	1947	1948	1949 (preliminärt)
Importvolymindex (1948 = 100)	111	100	85

Följande tabell visar utvecklingen av importen av olika varugrupper under perioden januari—september 1949 i jämförelse med importen under motsvarande perioder år 1947 och år 1948.

Januari—september	1947	1948	1949	1947	1948	1949
	miljoner kronor			procenttal		
I. Konsumtionsvaror:						
Livsmedel	435·4	300·5	293·6	11·4	7·9	9·4
Andra, ej varaktiga	312·3	169·2	126·6	8·1	4·4	4·0
Varaktiga	162·1	113·5	85·9	4·2	3·0	2·7
Summa	909·8	583·2	506·1	23·7	15·3	16·7
II. Råvaror:						
För produktion av konsumtionsvaror.	1 100·5	1 069·8	875·5	28·8	28·1	27·9
Jordbruk	84·6	91·9	69·1	2·2	2·4	2·2
Industri	1 015·9	977·9	806·4	26·6	25·7	25·7
För produktion av kapitalvaror	627·8	615·3	613·0	16·4	16·2	19·6
Andra råvaror	280·3	260·5	210·4	7·3	6·8	6·7
Summa	2 008·6	1 945·6	1 698·9	52·5	51·1	54·1
III. Maskiner och verktyg	389·9	482·6	340·0	10·2	12·7	10·8
IV. Bränsle	450·0	729·2	541·7	11·7	19·2	17·2
V. Annan import	74·0	63·1	55·9	1·9	1·7	1·8
Totalsumma	3 832·3	3 803·7	3 142·6	100·0	100·0	100·0

Vid en bedömning av importutsikterna för 1950/51 måste särskild uppmärksamhet riktas på de inom Marshall-organisationens ram gjorda ansträngningar, som syfta till en liberalisering av den inter-europeiska handeln och de konsekvenser denna liberalisering kan få för den svenska importen i allmänhet och för olika varugrupper. Det anses för närvarande, att importen från andra deltagarländer som en följd av liberaliseringsåtgärderna kommer att öka med i runt tal 350 milj. kr. under år 1950. Denna ökning kommer huvudsakligen att falla på importen av färdigvaror, inklusive maskiner. Det är mycket svårt att förutse utvecklingen av maskinimporten, men en viss ökning har som tidigare nämnts förutsetts också i beräkningen av investeringssiffrorna i nästa års nationalbudget. Den väntade ökningen av importen av helfabrikat kommer att bidra till att återställa den före kriget rådande fördelningen av importen på råvaror, halfabrikat respektive helfabrikat. Under de senaste åren har en viss snedvridning av importen framtvungits av nödvändigheten att i första hand tillgodose landets behov av viktiga råvaror och halfabrikat; härigenom har importen av färdigvaror, i synnerhet för konsumtionsändamål, måst inskränkas. Procenttalen i ovanstående tabell belysa de förskjutningar av importens sammansättning, som ägt rum.

Vid sidan av den på grund av liberaliseringsåtgärderna förväntade importökningen förutses för år 1950 en ytterligare importökning på 200—300 milj.

kr. för att tillgodose den svenska industriens utvidgade behov av viktiga råvaror.

Osynliga transaktioner.

Det är numera uppenbart, att långtidsprogrammets förutsägelser beträffande sjöfartens utveckling icke komma att slå in ens under mycket gynnsamma betingelser. Medan leveranserna av nytt tonnage till den svenska handelsflottan äga rum i planerad omfattning, kommer det totala tonnaget att förbli mindre än som förutsetts, enär försäljningarna i andra hand av äldre tonnage till andra länder komma att vara avsevärt större (eller cirka 20 %) än de 10 % som beräknats i långtidsprogrammet.

Fraktsatserna ha sjunkit mellan 1948 och 1949. Efter devalveringen ha både inkomster och utgifter tenderat att stiga för sjöfarten. Det är emellertid mycket ovisst, huruvida nettoeffekten för Sveriges vidkommande kommer att bli en ökning av inkomsterna från sjöfarten. Särskild uppmärksamhet måste även fortsättningsvis ägnas åt problemet att minska liggetiden i främmande hamnar.

Turistinkomsterna från andra länder än de skandinaviska väntas utveckla sig i gynnsam riktning. Den svenska turisttrafiken i de andra skandinaviska länderna har en särskilt gynnad ställning såtillvida som det knappast finnes några restriktioner beträffande tilldelning av valuta för sådan trafik. De svenska myndigheterna ha nyligen ställt i utsikt ökade tilldelningar även för resor i andra deltagarländer.

VII. Betalningsbalansen.

Allmänna problem.

De med den svenska betalningsbalansen förknippade svårigheterna gälla i första hand icke uppnåendet av en allmän balans mellan inkomster och utgifter. Följande siffror över utvecklingen av den allmänna betalningsbalansen sedan 1947 visa klart, att ansträngningarna att öka produktionen och exporten och att skära ned importen ganska snabbt lett fram till balans i Sveriges betalningsförhållanden med utlandet.

Miljoner kronor.

	1947	1948	1949 (prelimi- närt)	1949/50 (slutliga programmet)	1950/ 51	1951/ 52
Import f.o.b. (utom betr.1949) ..	- 4 604	- 4 456	- 4 200 ¹	- 4 345	- 4 715	- 4 837
Export av varor f.o.b.	+ 3 240	+ 3 980	+ 4 100	+ 4 031	+ 4 377	+ 4 662
Nettoreserv av sjöfarten	- 30	+ 80	+ 530 ¹	+ 103	+ 126	+ 126
Nettoreserv av andra tjänster ..	- 46	- 74	- 30	+ 53	+ 36	+ 41
Balans	- 1 440	- 470	+ 400	- 158	+ 176	- 8

Fördelningen av underskott och överskott i förhållande till olika länder och valutaområden erbjuder emellertid allvarliga problem. Det dominerande problemet är det ständiga underskottet i handelsbalansen vis-à-vis dollarområdet trots de stränga restriktioner, som lagts på dollarimporten och trots ansträngningarna att genom export och annorledes öka dollarinkomsterna. Det är svårt att komma fram till en optimistisk bedömning av utvecklingen av den framtida handeln med dollarområdet. En jämförelse mellan den väntade importvolymen från Amerikas förenta stater under 1950/51 med motsvarande import 1938/39 visar, att den förra är avsevärt mindre;

¹ Importen beräknad c.i.f.

andelen i den totala svenska importvolymen kommer sålunda att minskas från 18 % till 11 %. Den beräknade importvolymen under år 1950/51 innebär en nedskärning även i förhållande till dollarimporten under år 1949/50, enär ökningen av exporten till dollarområdet under år 1950/51 icke kan förväntas till fullo kompensera minskningen av ERP-hjälpen. På motsvarande sätt har det varit nödvändigt att i programmet för 1951/52 räkna med något mindre dollarimport än för perioden 1950/51.

Redan i långtidsprogrammet underströks, att det svenska dollarproblemet knappast kunde lösas enbart genom åtgärder i »expansiv» riktning, d. v. s. åtgärder för att öka dollarinkomsterna genom export till Förenta staterna eller andra dollarmarknader. Dessa farhågor ha besannats genom utvecklingen under de senaste två åren. Devalveringen kommer uppenbarligen att inverka stimulerande på den svenska exporten till den amerikanska marknaden, men det återstår att se i vilken omfattning de totala dollarinkomsterna komma att ökas till följd av denna export. Den utslagsgivande faktorn i alla beräkningar rörande utvecklingen av Sveriges dollarbalans utgöres av avsättningsmöjligheterna för svensk massa i Förenta staterna. Ehuru dessa möjligheter kunna komma att bli något bättre under de närmaste åren än vad som varit fallet under år 1949, måste likväl utsikterna på längre sikt bedömas mycket försiktigt. (Massaexporten mot dollarbetalningar uppskattas för närvarande till 29 milj. dollar under 1949/50 och till omkring 37 och 40 milj. dollar för åren 1950/51 resp. 1951/52). Det ser därför ut, som om den framtida svenska handelspolitiken måste inrymma ständiga ansträngningar icke blott i syfte att öka dollarinkomsterna utan också att finna ersättning för dollarimporten på andra marknader. Vid bedömandet av de framtida möjligheterna att omflytta import från dollarområdet till andra områden måste ihågkommas, att ansenliga resultat i detta avseende uppnåtts under de senaste åren och att det måhända icke blir möjligt komma mycket längre på denna väg. En omflyttning av importen blir hädanefter allt svårare, enär den kommer att gälla amerikanska varor, vilka såväl ur kvalitets- som ur prissynpunkt äro överlägsna, jämförda med produkter från andra marknader. På många områden måste möjligheterna att få en ersättning för importen från Förenta staterna redan anses vara uttömda. Dollarbristen kan sålunda väntas förbli ett allvarligt problem för Sverige under en lång tid framåt, till dess allmän valutakonvertibilitet återställts och Sverige ånyo kan utnyttja sina överskott i handeln med andra länder till att utjämna underskottet i handeln med dollarområdet.

Den svenska handels nuvarande struktur är i väsentlig mån betingad av det bilaterala handelssystemet, enligt vilket importen från ett land eller en grupp av länder måste anpassas efter storleken av exporten till ifrågasvarande land eller ländergrupp. Det är i detta sammanhang av intresse att konstatera, att de nu synliga långtidstendenserna i vad avser länderfördelningen av Sveriges utrikeshandel icke sammanfalla med långtidsprogrammets prognoser. Svårigheterna för Sverige att uppnå den önskade balansen med Förenta staterna på en tillfredsställande nivå ha redan berörts, men också andra modifikationer torde få göras i tidigare svenska förväntningar. Det ansenliga överskott i handeln med Sydamerika, vilket i långtidsprogrammet förutsades för 1952/53, har hitintills icke visat några tecken på att förverkligas. I själva verket väntar man ett underskott under 1950/51, som emellertid icke torde komma att återupprepas under 1951/52. Överskottet i handeln med icke deltagande sterlingländer kommer sannolikt att bli mycket mindre än enligt beräkningarna i långtidsprogrammet till följd av de betydande importomflyttningar, som gjorts till dessa länder.

Å andra sidan visar handeln med deltagande länder, både i vad avser ex-

porten och importen, starka tendenser att utvidgas till följd av den ökade produktionskapaciteten i Västeuropa och ansträngningarna att liberalisera de inter-europeiska handels- och betalningsförbindelserna.

De med den svenska betalningsbalansen förknippade svårigheterna, vilka stå i vägen för uppnåendet av de fria och multilaterala handelsförhållanden, som eftersträvas för Sveriges del, sammanhännga intimt med att pundet för närvarande är inkonvertibelt icke endast i förhållande till dollar utan även till flera europeiska valutor, såsom tyska mark och schweiziska och belgiska francs. De problem, som uppkomma härigenom, komma att öka i betydelse för Sveriges vidkommande allteftersom den svenska utrikeshandeln i samband med den fortsatta liberaliseringen av den inter-europeiska handeln och återupprättandet av mera normala produktionsförhållanden i Centraleuropa kommer att visa starka naturliga tendenser att återfå den allmänna inriktning, som den hade före kriget i synnerhet i fråga om handeln med Storbritannien och Tyskland.

Västtysklands återhämtning synes göra det möjligt för detta land att återtaga sin roll som leverantör av en ansevärd del av Sveriges import av viktiga varor. Å andra sidan kommer Storbritannien att hålla sin ställning såsom den största avnämaren av den svenska exporten. I avvaktan på att pundets konvertibilitet återupprättas skulle sålunda Sveriges betalnings-svårigheter lättas, om möjligheter funnes att betala importen av viktiga varor från Västtyskland med export till sterlingområdet. Dylika möjligheter skulle även kunna i någon mån bidra till en lösning av det svenska dollarproblemet, enär den omflyttning av importen, som ännu skulle kunna göras, i synnerhet i fråga om maskiner, framför allt är beroende av betalningsmöjligheterna för utökade inköp från den tyska marknaden.

Sveriges behov av Marshallhjälp under 1950/51 och 1951/52.

Det totala svenska dollarunderskottet under 1950/51, beräknas, såsom framgår av de särskilda tabellerna över betalningsbalansen, till 40 milj. dollar. Denna siffra utgör nettoresultatet av å ena sidan ett underskott i de löpande betalningarna med Förenta staterna och Canada på 46 milj. dollar och å andra sidan ett dollaröverskott i handeln med vissa latinamerikanska länder på 6 milj. dollar. Medan 4 milj. dollar av det totala underskottet kan förmodas bli täckta genom privata kapitaloperationer, hemställes, att medel för att täcka det återstående underskottet, eller $(40 - 4 =) 36$ milj. dollar, måtte ställas till Sveriges förfogande ur den amerikanska finanshjälp (ERP-medel) för året 1950/51 i enlighet med Parisorganisationens allmänna rekommendationer angående principerna för fördelningen av denna hjälp för den återstående delen av det europeiska återuppbyggnadsprogrammet.

På motsvarande sätt hemställes, att 24 milj. dollar av det totala för år 1951/52 beräknade underskottet å 28 milj. dollar täckes genom bidrag av återuppbyggnadshjälp. Återstående delen av underskottet, eller 4 milj. dollar, beräknas kunna täckas på annat sätt.

Den svenska regeringen är angelägen att erhålla hjälp såväl under år 1950/51 som under år 1951/52 för att finansiera den för det svenska näringslivet och dess utveckling nödvändiga dollarimporten. Å andra sidan föreligger icke något önskemål, att denna hjälp skall utgöra ett nettotillskott till Sveriges betalningsbalans under nämnda år. Den svenska regeringen har för avsikt att fullfölja den allmänna politik, vilken tillämpats redan under nu löpande budgetår i samband med Sveriges deltagande i det inter-europeiska betalningssystemet och vilken syftar till att balansera Sveriges yttre betalningar på ett sådant sätt, att den mottagna amerikanska fi-

nanshjälpen utgör ersättningen för en motsvarande överexport till andra deltagarländer. Dessa länder komma således att indirekt draga fördel av den till Sverige givna hjälpen på så sätt att de erhålla dragningsrätter — eller sådana betalningsmöjligheter i annan form, om vilka överenskommelse kan komma att träffas i samband med de inter-europeiska betalningsanordningarna för åren 1950/51 och 1951/52 -- med vilka ländernas betalningsunderskott i handeln med Sverige kunna finansieras.

Stockholm den 28 december 1949.

Betalningsbalans 1950/51 (Prognos).

Miljoner dollar.

	Guld och dollar							Alla valutor					
	U. S. A.	Canada	Latin-amerika	Icke deltagande sterling-områden	Andra icke deltagande länder	Deltagande länder	Summa	U. S. A. och Canada	Latin-amerika	Icke deltagande sterling-områden	Andra icke deltagande länder	Deltagande länder	Summa
Export fob	+ 54·0	+ 3·0	+ 13·0	—	—	—	+ 70·0	+ 57·0	+ 65·0	+ 53·0	+ 105·0	+ 565·0	+ 845·0
Import fob	- 110·3	- 3·2	- 6·3	—	—	—	- 119·8	- 113·5	- 80·0	- 60·0	- 100·0	- 557·4	- 910·9
Sjöfrakter, turism, räntor och utdelningar samt övriga löpande poster (netto)	+ 9·2	+ 0·6	± 0	—	—	—	+ 9·8	+ 9·8	+ 2·7	+ 7·2	+ 11·8	- 0·1	+ 31·4
Bytesbalans	- 47·1	+ 0·4	+ 6·7	—	—	—	- 40·0	- 46·7	- 12·3	+ 0·2	+ 16·8	+ 7·5	- 34·5
Kapitaltransaktioner (netto) ..							+ 4·0						- 1·2
Underskott							- 36·0						- 35·7
Överskott							—						—
Förändringar i valutareserven							—						+ 30·0 ¹

Betalningsbalans 1951/52 (Prognos).

Miljoner dollar.

	Guld och dollar							Alla valutor					
	U. S. A.	Canada	Latin-amerika	Icke deltagande sterling-områden	Andra icke deltagande länder	Deltagande länder	Summa	U. S. A. och Canada	Latin-amerika	Icke deltagande sterling-områden	Andra icke deltagande länder	Deltagande länder	Summa
Export fob	+ 58·0	+ 4·0	+ 16·0	—	—	—	+ 78·0	+ 62·0	+ 70·0	+ 55·0	+ 105·0	+ 608·0	+ 900·0
Import fob	- 107·8	- 3·0	- 5·0	—	—	—	- 115·8	- 110·8	- 80·0	- 60·0	- 100·0	+ 583·0	- 933·8
Sjöfrakter, turism, räntor och utdelningar samt övriga löpande poster (netto)	+ 9·2	+ 0·6	± 0	—	—	—	+ 9·8	+ 9·8	+ 2·7	+ 7·2	+ 13·4	- 0·7	+ 32·4
Bytesbalans	- 40·6	+ 1·6	+ 11·0	—	—	—	- 28·0	+ 39·0	- 7·3	+ 2·2	+ 18·4	+ 24·3	- 1·4
Kapitaltransaktioner (netto) ..							+ 4·0						- 2·0
Underskott							- 24·0						- 3·4
Överskott							—						—
Förändringar i valutareserven							—						—

¹ Beräknat ianspråktagande av pundreserven. Exkluderas U. K. ur gruppen »Deltagande länder» erhålles sålunda ett överskott gentemot övriga deltagande länder om (7·5 + 30·0 =) 37·5, vilket korresponderar mot det beräknade dollarunderskottet om 36·0 miljoner.